ACTA DER SYNODE

1914

VAN DE

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK

Gehouden van
17 tot 25 Juni, 1914

Te Roseland,
Chicago, Ill., V.S.A.

Grand Rapids Printing Co.
Verhaar & Hoffius, Props.
111-113 Campau Ave.
Grand Rapids, - Michigan

ACTA DER SYNODE

VAN DE

Christelijke Gereformeerde Kerk

Gehouden van 17 tot 25 Juni, 1914,
te Roseland, Chicago, Ill., V. S. A.

MORGENZITTING, WOENSDAG, 17 JUNI.

ARTIKEL 1.

In de Derde Chr. Geref. Kerk, Roseland, Chicago, Ill., op Woensdagmorgen, 17 Juni, om 10 uur, wordt de Synodale Vergadering tot orde geroepen door Ds. A. Keizer, Praeses der Synode van 1912, die den vorigen avond in de Eerste Gemeente 't Biduur voor de Synode leidde, sprekende over Psalm 87 : 7.

ARTIKEL 2.

Ds. A. Keizer opent met te laten zingen Psalm 86 : 6, leest 1 Cor. 13, en spreekt de vergadering toe als volgt:

"Eerwaarde en geliefde broeders in Christus, Deputaten ter Synode, Hooggeleerde Heeren Professoren, Broeders als deputaten en commissies door de vorige Synode benoemd om deze Synode met rapporten en advies te dienen:

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u geschonken van God den Vader, en van onzen Heere Jezus Christus, door den Heiligen Geest. Amen.

Het is me een aangename taak, mijne broeders! aan den morgen van dezen schooonen Juni-dag, in dit schoone kerkgebouw, het derde onzer kerken in het land der Rozen, u welkom te heeten. Wat een genot, vooral als wij tal van jaren in ons kerkelijk leven hebben meegeleefd, zooveel broeders van Oost en West nog eens te mogen ontmoeten, elkander in het

trouwe oog te blikken, oude kennissen de hand der warme vriendschap te drukken, want ons land is zoo groot en wij wonen zoo ver van elkander. In 21 Staten onzer groote Unie, alsmede in Canada, in 't gebied van Koning George, zijn onze kerken verspreid. Dat maakt het zien en het wederzien van elkander zoo zelden en stemt dan tot hartelijken dank en innige blijdschap.

Wij zijn in Synode samengekomen, ten einde de belangen onzer kerken te behartigen. Wij leven met elkander in één gemeenschappelijk accoord van kerkelijke gemeenschap; hebben gemeenschappelijke belangen, rakende Leer en Leven; School en Zending, enz. Ons Agendum wijst ons hier den weg. En nu hebben wij bij de behandeling dezer zaken elkanders voorlichtig ten zeerste noodig.

Wat betreft de Leergeschillen, die wel eens de gemoederen verdeelden, wij bidden de Synode, blijf staan bij de, wat wij zouden kunnen noemen: **De Unie van Utrecht, de Pacificatie van Muskegon.** Laat het daarbij blijven. Laat ons dat genoeg zijn. Verder ga men niet. Met waardeering van elkander. Met Paulus zij aller belijdenis: "Wij kennen ten deele en wij profeteeren ten deele."

Rakende ons Hooger Onderwijs zullen wij gelegenheid vinden tot breede debatten. Verschillende zaken komen aan de orde: Het aantal Curatoren, de benoeming van professoren, overdracht van onze Academy aan een Vereeniging voor Gereformeerd Middelbaar Onderwijs, e.a.

De Zending, zoowel de Inwendige als de Heidenzending—om hier niet te spreken van Joden- en Mohammedanen Zending, welke alle in ons Agendum voorkomen—eischt voorzichtige bespreking. Op vorige Synoden verwachtten wij soms groote spanning rakende het beginsel van Zending. De Heere echter beschaamde die vreeze, en nu bouwen wij voort op de grondslagen toen gelegd. Nog altijd is het mijne overtuiging in de Zending hoofdzaak te zijn, dat ze plaats vindt. Er scheen wel eens gevaar, dat gehoorzaamheid aan het bevel, het Evangelie allen creaturen te brengen, door het haspelen soms over wie zenden moet, schade zou lijden.

De Amerikanisatie onzes volks is een machtig probleem onder ons. God beware ons voor drijven en voor drijvers onder ons, opdat wij niet uit elkaar gejaagd worden. De Heere geve aan onze Kerk ook hieromtrent wijsheid en voorzichtigheid, zoodat wij heel ons volk geleidelijk mee krijgen. Dolzinning drijven heeft in de Kerk van Christus op aarde al wat kwaad gedaan. Laten wij gezamenlijk, met waardeering van

elkander, ook niet met overhaasting, hieraan arbeiden, met de bede om 's Heeren goedkeuring.

Onze predikantenkring werd sinds de vorige Synode heel wat gedund. Niet minder dan een vijftal werden ons door den dood ontrukt en anderen verplicht een tijdlang rust te nemen. Wij gedenken in deze oogenblikken het overlijden van de emeriti-predikanten: R. Drukker en J. H. Vos, en de in actieven dienst zijnde leeraars. M. J. Marcusse, J. A. Kett en K. Van Goor. Hun heengaan spore ons aan onzen maar korten arbeidstijd wel te besteden.

Mannen broeders, de taak die ons wacht is een belangrijke. Werkzaam te zijn in Christus' Kerk is immer van groote beteekenis, maar niet het minst in een vergadering als deze, de breedste onder ons. Wij hebben noodig wijsheid en voorzichtigheid, kalmte en beslistheid; groote behoefte allereerst aan de voorlichting en aan de leiding des Heiligen Geestes. Komt, vereenigen wij ons daartoe in het gebed tot den God aller genade, met en voor elkander."

GEBED.

ARTIKEL 3.

Na gebed worden de lastbrieven ingediend. De volgende broederen bleken ter Synode gedeputeerd en aanwezig te zijn:

Classis Grand Rapids Oost.

Dss. P. Ekster, J. J. Weersing, Dr. Y. P. De Jong;
Oudd. J. B. Hulst, B. Sevensma, A. Bierema.

Classis Grand Rapids West.

Dss. E. J. Tanis, J. C. Schaap, L. Veltkamp;
Oudd. G. J. Haan, E. Hekman.

Classis Hackensack.

Dss. D. De Beer, K. Poppen;
Oudd. P. Stam, George Barrowclough.

Classis Holland.

Dss. P. A. Hoekstra, M. Van Vessem, W. D. Van der Werp;
Oudd. R. Mulder, D. W. Jellema, H. H. Snieders.

Classis Hudson.

Dss. G. Westenberg, R. Bolt, J. Keizer;
Oudd. J. Van der Plaat, D. Dykstra, F. Zeeuw.

Classis Illinois.

Dss. J. Manni, W. Stuart, D. Zwier;
Oudd. L. Beré, H. Boonstra, F. A. Van Zomeren.

Classis Muskegon.

Dss. J. Bruinooge, J. Haveman, H. J. Mulder;
Oudd. J. Schreur, G. Klooster, F. Hendricks.

Classis Orange City.

Dss. F. Stuart, J. Timmermann, J. M. Voortman;
Oudd. J. S. Adema, K. De Vries, J. Wiersma.

Classis Ost Friesland.

Dss. F. Schuurmann, B. Nagel, C. Bode;
Oudd. J. Lolling, J. Cooper.

Classis Pacific.

Dss. M. Borduin, N. Gelderloos, A. Guikema;
Oudd. J. Slotemaker, R. Kooi, A. Witte.

Classis Pella.

Dss. H. Bultema, H. Danhof, C. De Leeuw;
Oudd. A. Van Duren, H. Overbergen, Chas. Van der Kooy.

Classis Sioux Center.

Dss. J. Holwerda, H. M. Van der Ploeg, P. Jonker;
Oudd. G. Van Otterloo, P. Nieveen, B. Brink.

Classis Zeeland.

Dss. A. Keizer, E. J. Krohne, J. Smitter;
Oudd. A. Bosch, J. Miedema, H. Goodyk.

De lastbrieven worden geaccepteerd.

ARTIKEL 4.

De stemming voor 't Moderamen grijpt plaats met het volgend resultaat:

President—Ds. J. Manni.
Vice President—Ds. W. Stuart.
Eerste Scriba—Ds. M. Van Vessem.
Adjunct Scriba—Ds. H. M. Van der Ploeg.

ARTIKEL 5.

Het Moderamen neemt zitting en de nieuw-gekozen

Praeses, Ds. J. Manni, spreekt de vergadering toe. Na betuiging van warmen dank voor de eer bewezen, gaat hij de vergadering voor in het gebed. Hiermee eindigt de morgenzitting.

NAMIDDAGZITTING, WOENSDAG, 17 JUNI.

ARTIKEL 6.

De namiddagzitting wordt geopend met het zingen van Psalm 119 : 3 door de Synode, en gebed door den Vice Praeses, Ds. W. Stuart.

ARTIKEL 7.

De President leest de "Openlijke Verklaring" welke door de vergadering staande aangehoord en door allen met "Ja" beantwoord werd.

ARTIKEL 8.

Besloten te vergaderen 's voormiddags van 8 tot 11 : 30, en 's namiddags van 2 tot 5 : 30, met een kwartier pauze tusschenbeide.

ARTIKEL 9.

Besloten wordt door Commissies van Prae-advies te arbeiden. De President benoemt als volgt:

1. Comm. voor de verschillende **rubrieken**: de Leeraars: P. Ekster, K. Poppen, P. A. Hoekstra, W. Stuart, F. Stuart, B. Nagel, A. Guikema; en de Ouderlingen: E Hekman, J. Van der Plaat, H. Overbergen, G. Van Otterloo, A. Bosch, en J. Schreur.

2. Comm. voor **ontvangst van Deputaten** van Correspondentie Kerken: Dr. Y. P. De Jong en Ds. D. Zwier.

3. Comm. voor **benoemingen**: de Leeraars E. J. Tanis, R. Bolt, J. Bruinooge, J. M. Voortman, C. De Leeuw, en J. Smitter; en de Ouderlingen: J. B. Hulst, D. W. Jellema, H. Boonstra, en J. Cooper.

4. Comm. van **Rouwbeklag**: Ds. A. Keizer en Ds. J. Timmermann. (Verslag, Art. 32.)

ARTIKEL 10.

De Stated Clerk, Dr. H. Beets, leest het verslag der Synodale Commissie, (zie Bijlage I), en brieven, ingekomen

van de Geref. Kerken in Nederland, de Oud Geref. Kerk van Bentheim en Ost Friesland, en een schrijven van de Presbyterian Historical Society te Philadelphia, Pa., en van de Presbyterian Church van New Zealand.

Ds. H. J. Kuiper doet verslag van zijn deputatie naar de Synod of the Reformed Presbyterian Church, en namens Ds. A. Dekker wordt gelezen diens rapport van zijn bezoek aan de General Synod of the Ref. Presbyterian Church. Ook worden rapporten gelezen namens Ds. J. J. Hiemenga, afgevaardigde naar de jongste Gen. Synode, Reformed Church in America, en namens Dr. W. Bode, deputaat naar de Associate Presbyterian Church.

Prof. G. D. De Jong leest het **meerderheids** rapport der Commissie voor **Unions** en **Arbeidersbeweging**, terwijl de Stated Clerk Ds. Groen's **minderheids** rapport in deze materie voorleest. (Bijlagen IX. en X.).

Voorts worden gelezen de Verslagen der Comm. voor **Zuid Amerika** (Bijlage XI.); en de rapporten der **Deputaten ad Examina.**

Ds. F. Doezema leest het **Curatorium** Rapport (Bijlage II); Ds. I. Van Dellen het **Rapport der Algemeene Kas der Inwendige Zending,** (Bijlage III); terwijl Ds. J. Dolfin het Rapport der Deputaten voor de **Heiden Zending** in drukvorm aan de leden der Synode overhandigt (Bijlage IV).

Het Verslag der Comm. voor de **Joden Zending** (Bijlage V.) wordt ingediend door Ds. J. I. Fles.

Ds. M. Van Vessem leest het **Emeritus Board** Verslag (Bijlage VI.).

Rapport **Kerkhulp,** (Bijlage VII.) wordt evenzeer gelezen, zoowel als het Verslag der **"Wachter" Commissie,** (Bijlage VIII.).

Ds. H. Keegstra doet mondeling verslag namens de Comm. voor een eigen **Sabbatsschool Rooster.** De Comm. wordt gecontinueerd, terwijl besloten wordt inplaats van wijlen Ds. J. A. Kett een ander lid in de Comm. te benoemen. (Zie Art. 75.)

Het Verslag der Commissie om te onderzoeken **of** en **hoe**

het mogelijk is op Bijbelsche gronden hen toe te laten tot de Kerk die **Echtscheiding** verkregen op onbijbelsche gronden, later weer huwden en tot hartgrondige bekeering kwamen, wordt der Synode in drukvorm aangeboden. (Bijlage XII.)

Deze Rapporten werden voor kennisgeving aangenomen, en, voorzoover noodig, met de in het Agendum gedrukte Verslagen, geplaatst in de handen der verschillende Commissies van Prae-advies—Zie Art. 11.

ARTIKEL 11.

Door Ds. K. Poppen wordt gelezen het Rapport der Commissie ter benoeming van Commissies van Prae-advies als volgt:

Theol. School en College—Dss. J. Timmermann, P. Ekster, W. Stuart, A. Keizer, P. A. Hoekstra; Oudd. B. Sevensma, E. Hekman, J. Schreur, J. Wiersma.
Adviseurs—Profs. L. Berkhof en A. J. Rooks.

Heiden Zending—Dss. D. Zwier, R. Bolt, M. Van Vessem, F. Stuart, W. D. Van der Werp; Oudd. J. B. Hulst, K. De Vries, H. Boonstra, G. Klooster.
Adviseur—Prof. G. D. De Jong.

Joden, Mohammedanen, en Inwendige Zending—Dss. C. De Leeuw, J. Keizer, J. Bruinooge, H. M. Van der Ploeg; Oudd. P. Stam, J. Van der Plaat, F. A. Van Zomeren, J. Slotemaker, B. Brink.

Publicatie Zaken—Dss. J. Manni, E. J. Krohne, K. Poppen, H. Bultema; Oudd. A. Bosch, A. Bierema, G. J. Haan, R. Kooi, F. Zeeuw.

Kerkenorde—Dss. L. Veltkamp, J. Haveman, A. Guikema, J. M. Voortman, J. Holwerda; Oudd. D. Dykstra, D. W. Jellema, J. Lolling, H. Goodyk.
Adviseur—Prof. W. Heyns.

Varia—Dss. P. Jonker, H. J. Mulder, J. Smitter, B. Nagel, C. Bode; Oudd. A. Witte, H. H. Snieders, L. Beré, Chas. Van der Kooi, G. Van Otterloo.
Adviseur—Prof. W. Heyns.

Bezwaarschriften—Dss. Y. P. De Jong, D. De Beer, G. Westenberg, N. Gelderloos, H. Danhof; Oudd. J. Miedema, F. Hendricks, J. S. Adema, J. Cooper.
Adviseur—Prof. G. D. De Jong.

Engelsche Psalmberijming, Classis en Catechismus Vertaling—Dss. J. J. Weersing, E. J. Tanis, J. C. Schaap, F. Schuurmann, M. Borduin; Oudd. R. Mulder, P. Nieveen, W. Hook, George Barrowclough.

De Synode approbeert dit Rapport.

ARTIKEL 12.

Nadat er besloten was om te verdagen tot Donderdag namiddag, om de Commissies van Prae-advies gelegenheid te geven om hare rapporten in gereedheid te brengen, wordt deze sessie met dankzegging gesloten door Ds. H. M. Van der Ploeg.

NAMIDDAGZITTING, DONDERDAG, 18 JUNI.

ARTIKEL 13.

De Synode wordt geopend met het zingen van Ps. 77:7. Ds. M. Van Vessem gaat voor in 't gebed.

De notulen der vorige vergaderingen worden gelezen en goedgekeurd. Voor Ds. J. Smitter is Ds. H. Bakker tegenwoordig. ZEw. betuigt instemming met de "Openlijke Verklaring."

ARTIKEL 14.

Ds. J. Noordewier, Synodaal Penningmeester, rapporteert als volgt:

Aan kas, 1912	$ 628.52
Ontvangen, tot dato	1516.17
Totaal ontvangen	$2138.69
Uitbetaald	2054.19
Aan kas, dato	$ 84.50

't Rapport wordt voor kennisgeving aangenomen.

Dss. J. Smitter en F. Stuart die 't boek der Penningmeester onderzochten, rapporteeren het in orde.

Er wordt besloten om den aanslag voor Synodale Onkosten te brengen op 24 cents per huisgezin, te betalen in twee termijnen, van 12 cents per jaar.

Daar de Synodale Penningmeester reeds zoovele jaren

aaneen zijn arbeid kosteloos verrichtte, **besluit de** Synode ZEw. als blijk van waardeering eene gratificatie van $50 te geven.

Voorts wordt het advies der Comm. tot nazien der boeken **aangenomen**: "dat de Penningmeester der Synode zich een bankboek aanschaffe, en dat voortaan alle uitgaven door 'checks' worden uitbetaald."

ARTIKEL 15.

De Comm. van Prae-advies voor de Rubriek "Kerkenorde" brengt het volgende ter tafel:

a.) Uwe Commissie adviseert de Synode, zich **alleen** tot de behandeling en vaststelling der Kerkenorde als zoodanig te bepalen, afgedacht van de Synodale besluiten, enz., **omdat de taak** anders te omvangrijk zou zijn voor **uwe Commissie en** voor de Synode.

Aldus aangenomen. (Vergelijk Art. 57, ff.)

b.) Inzake de Synodale besluiten, **enz., adviseert** uwe **Commissie** de Synode, de uitgave hiervan **over** te laten aan persoonlijk initiatief.

Aangenomen. (Vgl. Art. 75.)

ARTIKEL 16.

De Commissie van Prae-advies voor de **Engelsche Psalmen**, enz., rapporteert als volgt, bij monde van Ds. E. J. Tanis:

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Commissie, benoemd om de Synode te dienen met (1) advies in betrekking tot eene Engelsche Psalmberijming, (2) het formeeren van eene Engelsch-sprekende Classis, (3) het bezwaar van Classis Grand Rapids West tegen eene enkele uitdrukking in de nieuwe vertaling van den Heidelbergschen Catechismus, heeft het volgende te rapporteeren:

I. Ten eerste, in betrekking tot eene **Engelsche** berijming, stelt uwe Commisse voor, dat de Synode de U. P. Psalter aanbevele. De gronden voor dit oordeel der Commissie zijn de volgende:

1. De Commissie benoemd door de Synode van 1912 beveelt deze uitgave aan in haar rapport om redenen, die alleszins duidelijk zijn en tevens overtuigend.

2. **Bijna al** de Engelsch-sprekende gemeenten verzoeken,

dat haar vrijheid gegeven worde de U. P. Psalter te mogen gebruiken, en niet één van de Engelsch-sprekende gemeenten vraagt om het Psalmboek van Ds. H. Van der Werp.

3. Er ontbreken hier en daar verzen bij sommige van de Psalmen in de uitgave van Ds. Van der Werp.

4. Sommige van de vertalingen van Ds. Van der Werp zijn niet geapprobeerd, terwijl dit wel het geval is met al de vertalingen in de U. P. Psalter.

5. Uwe Commissie heeft er behoefte aan om de aandacht der Synode vooral te bepalen bij het bezwaar, dat de uitgave van Ds. Van der Werp al te zeer een individueelen stempel draagt. Het is te veel het werk van één componist, en zal juist daardoor zeer eentonig worden. Er zijn slechts 94 melodieën in de uitgave van Ds. Van der Werp, terwijl de U. P. uitgave er niet minder dan 436 bevat. Gezangen zijn er in de U. P. uitgave 436; in de uitgave van Ds. Van der Werp slechts 212. Voor 150 psalmen zijn er slechts 94 wijzen; de U. P. Psalter heeft er 436.

Om deze redenen stelt uwe Commissie voor aan de Synode, dat zij de U. P. Psalter aanbeveelt voor gebruik in de Engelsch-sprekende gemeenten.

Aangenomen.

II. Het gravamen van Classis Grand Rapids West tegen de vertaling van "definite knowledge," in Vr. en Ant. 21 van Zondag VII, Heidelbergschen Catechismus.

Uwe Commissie is van oordeel dat het gravamen gegrond is, en dat de vertaling moet luiden: "Faith is a certain knowledge." De Commissie meent toch, dat om alle misverstand te voorkomen, het aan te bevelen is, dat het woord "certain" cursief gedrukt worde. We meenen in te moeten stemmen met het gravamen van Classis Grand Rapids West, omdat "definite knowledge" geene juiste vertaling is van "eene zekere kennis," terwijl het woord "definite" beteekent "belijnd," "bepaald," en de gedachte van het oorspronkelijke is gewis, zeker. Toch kunnen we niet meegaan met het voorstel van Classis Grand Rapids West om het onbepaald lidwoord weg te laten, omdat de Engelsche taal dit lidwoord eischt en het ook gevonden wordt in de Nederlandsche en Duitsche edities.

Aangenomen.

III. Het formeeren van eene Engelsch-sprekende Classis.

Uwe Commissie is van oordeel, dat het niet gewenscht is om over te gaan tot de formeering van eene Engelsch-sprekende Classis voor de gemeenten van Michigan, omdat niet al

de Engelsch-sprekende gemeenten er voor zijn en de toestand dus niet genoegzaam veranderd is sedert de laatste Synodale uitspraak.

Maar uwe Commissie is van oordeel, dat de Synode hare aandacht moet bepalen bij het feit, dat er ambtsdragers zijn in de Engelsch-sprekende gemeenten, die zich onmogelijk in de Hollandsche taal kunnen uitdrukken, **en** daarom wijze de Synode er op, dat zulke ambtsdragers het recht hebben, zich te bedienen van de Engelsche taal.

Aangenomen.

ARTIKEL 17.

Het Rapport der Commissie voor **Varia** komt nu in bespreking. Het luidt als volgt:

Waarde Broeders:

De Commissie voor **Varia** heeft het volgende te rapporteeren:

1. **Emeritus Zaken.** De volgende Classes verzoeken de approbatie der Synode inzake het verleenen van eervol **emeritaat** van de respectieve leeraren:

Classis Pella—Ds. J. Noordewier, en Ds. A. J. Brink; Classis Sioux Center—Ds. H. Huizingh; Classis Zeeland—Ds. H. Van der Werp.

Aangenomen. (Zie ook Art. 72.)

2. Uwe Commissie adviseert den in het **Emeritus Board Rapport** genoemden aanslag goed te keuren, en de voorgestelde toelagen toe te staan aan de betrokkene Emeriti, enz.

Aangenomen. (Bijlage VI.)

3. Inzake het Rapport voor **Kerkhulp** (Bijlage VII), adviseert uwe Commissie dat de gemeenten die schuld hebben bij dat fonds, en niet van zich laten hooren, worden aangeschreven en namens de Synode verzocht aan hare verplichtingen te voldoen.

Aangenomen.

4. Na inzage van de Rapporten voor **Unions en Arbeiders-bewegingen**, (Bijlagen IX en X), en lettende op de instructie van Classis Holland, luidende als volgt: "De Synode spreke zich uit inzake Unionisme en de verhouding die wij daartegen aan te nemen hebben," adviseert uwe Commisse:

Aangezien de Synode van 1912 eene Commissie voor arbeiders-vereenigingen en Unions aanstelde, en die Comm. naar

ons oordeel, òf niet genoeg tijd had òf nam, om de zaak te bespreken en daar er een meerderheids en minderheids rapport is ingediend, en aangezien deze zaak van zeer ingrijpenden aard is, en de Kerk groote voorzichtigheid heeft te gebruiken: adviseert uwe Com. dat deze Synode zich niet definitief uitspreke, maar eene Comm. aanstelle om de volgende Synode met een welomschreven advies te dienen. De Comm. te bestaan uit personen die ook in de praktijk deze kwestie kennen.

Aangenomen. (Zie Art. 75.)

5. Instructies Classes Sioux Center en Grand Rapids West inzake de Staatswetten op **Huwelijk en Echtscheiding.** Pag. 17, van 't Agendum:

"Naardien onze Staatswetten op Huwelijk en Echtscheiding de zuiverheid van den echt niet bevorderlijk schijnen te zijn, spreke de Synode hare goedkeuring uit inzake de pogingen in Congress en anderszins beproefd tot verbetering, en benoeme ze eene Commissie ter mede bevordering dezer verbetering." (Classis Sioux Center.)

"De Classis verzoekt de Synode in contact te treden met de **"Federal Council" van de Christelijke kerken** in Amerika. Dit geschiede door zich na voldoend onderzoek bij deze "Council" te voegen, indien de wenschelijkheid daarvan blijken mocht, of door Correspondentie te voeren met deze "Council" en zooveel mogelijk aan te dringen op het verkrijgen van betere huwelijkswetten." (Cl. G. R. West.)

Uwe Comm. adviseert, aan de instructie Grand Rapids West om in contact te treden met de "Federal Council" te approbeeren, en hiermede, meenen wij, zal dan ook aan het verzoek van Classis Sioux Center worden voldaan.

Aangenomen. (Zie Art. 75.)

6. Van de Classis Sioux Center kwam de volgende Instructie:

"Daar er jaarlijks aan **brand assurantie maatschappijen** ter verzekering van kerkelijke (en andere) gebouwen een groote som gelds wordt uitgekeerd, welke grootendeels buiten onzen kring gaat, geve de Synode advies in deze, of de voordeelen daarvan niet juister besteed konden worden ten bate inzonderheid van "Kerkhulp," en indien advisabel, verzoeke ze der zake kundige mannen, deze materie tot dat doel te bestudeeren, om op een volgende Synode daaromtrent te rapporteeren."

Uwe Comm. is van oordeel dat de zaak niet ongewenscht is, maar dat het niet op den weg van de Kerk ligt zich hiermede te bemoeien, en adviseert er niet op in te gaan.

Dit advies wordt verworpen, en het volgende aangenomen:

"Overmits de Synode van de wenschelijkheid dezer goede zaak is overtuigd, wijst ze een Commissie van onderzoek aan van mannen der zake kundig betreffende verschillende Staatswetten hieromtrent, alsmede te onderzoeken bij de kerken wat ze jaarlijks aan premies uitkeeren, om de volgende Synode met een welomschreven rapport te dienen." (Zie Art. 75.)

7. Aangaande **Correspondentie met Zuster Kerken,** vond uwe Comm. op 't Agendum, p. 18: **Classis Grand Rapids West:** "De Classis dringt er bij de Synode op aan pogingen aan te wenden om de correspondentie met zuster kerken, met name de zuster kerken in Nederland, meer en meer te sturen in de richting aangegeven op bladz. 82 onzer Kerkenorde. Tot op heden bestaat deze correspondentie slechts in het wisselen van beleefdheidsgroeten, wat tegen het ideaal der K. O. is."

Classis Hudson: "De Synode zorge voor meerdere en betere correspondentie met de Geref. Kerken in Nederland, opdat daardoor meerdere waardeering der wederzijdsche belangen onder Gods goede gunst gewekt en gewerkt worden."

Uwe Comm. adviseert:

a.) dat er zulk een schrijven gericht worde aan de Geref. Kerken in Nederland, waarin gevraagd worde of de Geref. Kerken gewillig zijn de correspondentie te voeren als omschreven door de Synode van 1900, (Acta 1900, p. 51. D. K. O., pag. 82);

b.) dat er in dit schrijven nadruk gelegd worde op punt d,

1) omdat er in deze tijden van geestelijk verval zoo groote behoefte is aan elkanders steun en voorlichting;

2) omdat de belijdenisschriften en de liturgie het gemeenschappelijk eigendom der kerken is;

c.) dat in dien paragraaf geschrapt worde "Kerkenorde," omdat daarin zooveel afhangt van plaatselijke toestanden.— **Aangenomen.**

8. Aangaande de instructie van den kerkeraad van **Denver:** "De Synode vestige de aandacht der Ned. Kerken op

het gevaar van het **Mormonisme** en verzoeke haar er bij de Regeering op aan te dringen maatregelen te nemen tegen het werven der Mormonen," adviseert uwe Commissie:

a.) dat er om het hoog belang der zaak door de Synode een schrijven gericht worde aan de Regeering van Nederland en de Geref. Kerken verzocht worden dit schrijven te steunen en aan de Overheid te verzenden, daar er telkens zendelingen naar Nederland trekken om volk te lokken naar Utah, dat als het land der belofte wordt voorgesteld;

b.) dat er in dit schrijven de aandacht gevestigd worde op het groote moreele en staatkundige gevaar van het Mormonisme;

c.) dat de uitvoering van dit besluit opgedragen worde aan een commissie van die in deze materie kundig zijn.

Aangenomen. (Zie Art. 75 voor leden der Comm.)

9. In betrekking tot de instructie van Classis Zeeland, (pag. 19, Agendum): "De Synode spore alle kerkeraden aan toe te zien dat de Comm. van uitgave van het Jaarboekje het juiste getal huisgezinnen hunner gemeenten opgegeven worde," adviseert uwe Comm.:

Dat het voor den goeden gang der zaken in ons Kerkelijk leven noodzakelijk is dat telken jare op de voorjaars Classis door den kerkeraad het juist getal huisgezinnen opgegeven worde; dat daarvan door den Stated Clerk der Classis nauwkeurig aanteekening gehouden worde, dat deze statistiek der Classis worde voorgelezen, dat de aanslag voor de Theol. School, Emeritus Kas, en Synodale Onkosten dienovereenkomstig geregeld worde, en eindelijk dat deze statistiek door den Stated Clerk opgezonden worde aan de Synode:

a.) daar er thans aangaande de statistiek groote ongelijkheid bestaat;

b.) dat daardoor de kerkeraden gedrongen worden een juiste opgave te doen van het juiste getal huisgezinnen, omdat desnoods het juiste getal in eigen kring kan worden gecontroleerd.

Aangenomen.

ARTIKEL 18.

Aangaande het **Vrouwen Stemrecht** bevatte het Agendum, p. 18:

"De Synode spreke zich uit, over het standpunt dat wij als Kerk hebben in te nemen ten opzichte van het **Vrouwen Stemrecht.**

Redenen:

a.) Dit is een beweging die in de geheele Kerk gevoeld wordt.

b.) In een deel der Kerk heeft ze beroering verwekt."
(Classis Muskegon.)

Hieromtrent wordt het volgende **besloten:**

"Naardien de kwestie van Vrouwen Stemrecht nog niet genoegzaam tot ontwikkeling is gekomen onder ons, zoodat wij er welbewust over kunnen oordeelen, en naardien de zaak van Vrouwen Stemrecht snel veld wint en wij als Kerk er telkens mede in aanraking komen, adviseert uwe Comm., dat de Synode een Comm. benoeme om deze zaak grondig te bestudeeren, om ons dan op de volgende Synode met welomschreven advies te dienen, wat standpunt wij als Kerk in deze zaak hebben in te nemen." (Zie Art. 75.)

Aangenomen.

ARTIKEL 19.

Tengevolge van de vraag der Classis Grand Rapids Oost (Agendum, p. 18): "Wat moet de Classis doen, indien leden der gemeente, die jaren achtereen sukkelende zijn en niet ter kerk kunnen komen, begeerte hebben den dood des Heeren te verkondigen?" wordt de Synode voor de vraag geplaatst of aan zulke personen het Avondmaal mag worden bediend in hunne woningen.

Het volgende voorstel wordt **aangenomen:** "De Synode spreke uit, dat er metterdaad zulke gevallen kunnen zijn, en derhalve geoorloofd mits de gemeente vertegenwoordigd is."

ARTIKEL 20.

Wordt besloten dat Dr. J. Van Lonkhuyzen onze Kerk zal vertegenwoordigen op de Gen. Synode der Geref. Kerken in Nederland.

ARTIKEL 21.

De namiddagzitting wordt gesloten met dankzegging door Ouderling L. Beré.

MORGENZITTING, VRIJDAG, 19 JUNI.

ARTIKEL 22.

De sessie wordt geopend met het zingen van den Morgenzang, vers 4, door de vergadering, en gebed door Ds. C. Bode.

ARTIKEL 23.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd. Ds. J. Smitter is weder aanwezig als deputaat van Classis Zeeland.

ARTIKEL 24.

Ds. H. M. Van der Ploeg leest het volgende:

RAPPORT DER COMM. VAN PRAE-ADVIES INZAKE INWENDIGE-, JODEN-, EN MOHAMMEDANEN-ZENDING, EN ZUID AMERIKA.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Comm. heeft de eer het volgende te mogen rapporteeren:

I. INWENDIGE ZENDINGSZAKEN.

1. In betrekking tot de **Algemeene Kas** nam uwe Commissie inzage van het Rapport uitgebracht door de deputaten dezer Kas (Bijlage V). In het rapport komt het volgende voorstel voor:

"De Deputaten bevelen de volgende hulpbehoevende Classes bij de Synode aan ter ontvangst van steun uit de Algemeene Kas der Inwendige Zending, tot het bedrag achter hare respectieve namen genoemd:

Classis	Pella	$4,000.00
"	Pacific	4,000.00
"	Orange City	1,200.00
"	Muskegon	1,000.00
"	Grand Rapids Oost	500.00
"	Hudson en Hackensack	2,000.00
"	Ost Friesland	400.00
"	Grand Rapids West	450.00

Uwe Comm. adviseert dit aan te nemen met deze verandering, dat aan Classes Hudson en Hackensack $2,500.00 worde toegestaan, mits ze een derden Zendeling verkrijgen.— **Aangenomen.**

2. Verder las uwe Comm. het rapport inzake voorkoming van **Verstrooiing** van ons volk (Agendum, p. 46).

Uwe Comm. adviseert het advies daarin gegeven eenigszins te wijzigen en het aldus vast te stellen:

a.) Er worde alom in onze kerken gewaarschuwd tegen verhuizen uit zucht naar rijkdom, zonder goed op de hoogte te zijn en te rekenen met de vooruitzichten wat betreft kerkelijke en geestelijke bearbeiding.

b.) Daar het verhuizen van ons volk **niet kan** en ook **niet moet gekeerd** worden, benoeme de Synode eene Comm. van drie personen, die belast wordt om te voorkomen—zooveel mogelijk—dat verhuizing op verstrooiing uitloopt.

c.) Het werk van deze Comm. zij:

1. Ons volk dat verhuizen wil kosteloos van **vertrouwbaar advies** te dienen betreffende geestelijke vooruitzichten in verschillende Westersche Staten en Canada.

2. Door correspondentie met vertrouwbare personen, inzonderheid met onze Zendeling-leeraars in 't Westen, of, in gewichtige gevallen, door persoonlijk onderzoek door minstens twee leden der Comm., moet zij zich zoodanig met de zaken op de hoogte stellen, dat zij vertrouwbaar advies kan geven.

3. In de bladen moet de Comm. den toestand der verstrooiden bespreken, om zoodoende het volk tot meer bedachtzaamheid op te wekken wat betreft het kiezen van een nieuwe woonplaats.

4. Kerkeraden verzoeken, dat zij personen die verhuizen, willen aansporen om inlichtingen bij de Comm. te vragen. Tevens aan kerkeraden verzoeken den Secretaris der Comm. ten spoedigste kennis te geven van het verhuizen hunner leden, met opgave van naam en adres.

5. De Classicale Inw. Zendings Comm. zooveel mogelijk op de hoogte houden met naam en woonplaats van allen die verhuizen en van verstrooiden.

6. Haar adres geregeld publiceeren in de bladen door ons volk gelezen, met verzoek aan belangstellenden om advies te vragen.

d.) De kosten aan dit werk verbonden te bestrijden uit de Alg. Kas der Inw. Zending.

Aangenomen. (Zie Art. 75 voor leden der Comm.)

II. ZENDING ONDER DE JODEN.

In betrekking tot deze Zending werd gelezen het rapport van de Comm. inzake een eigen zending onder de Joden.

Uwe Comm. besloot daarop het volgende te adviseeren:

1. De Synode neme de Paterson Hebrew Mission voor hare rekening:

a.) Wijl de trustees dezer Mission zich bereidwillig verklaarden deze aan onze Kerk over te dragen, op alleszins aannemelijke voorwaarden.

b.) Wijl de Classis Hudson de kerkeraden der gemeenten te Paterson reeds aanwees om deze Zending onder hun opzicht te nemen.

c.) Wijl we zoodoende de hoop mogen koesteren, dat onze Kerk eerlang een eigen Zending in Paterson zal hebben, geheel in overeenstemming met het in 1912 aangenomen beginsel der Zending (Art. 20, Acta 1912.)

d.) Wijl het niet mogelijk is een deel van de Hebrew Mission in Chicago te verkrijgen, daar de Board afwijzend over ons aanzoek beschikte.

2. Dit werk en de verdere regeling van den arbeid worde opgedragen aan de Classes Hackensack en Hudson in verband met de deputaten der Synode. Verder worde aan de deputaten der Synode opgedragen een Concept Reglement voor dezen arbeid te ontwerpen en dit aan de volgende Synode voor te leggen.

3. De Chicago Hebrew Mission voor de volgende twee jaren met $1,000 per jaar te steunen:

a.) Daar niet al de steun, die onze Kerk kan bieden, van meet af op Paterson behoeft geconcentreerd te worden.

b.) Daar dit den weg open laat, om bij mogelijke uitbreiding te Paterson, aldaar de steun te vermeerderen en bij eventueele opening van een mission op een andere plaats, ook daar steun te bieden.

Aangenomen. (Doch zie Art. 28 inzake eene gift voor de Chicago Hebrew Mission.) (Leden der Comm., Art. 75.)

III. MOHAMMEDANEN ZENDING.

In het Agendum vinden wij op pag. 12 de volgende instructie van den kerkeraad te Graafschap, Mich.: "De Synode bevele aan, éene collecte in het jaar voor de Zending onder Mohammedanen, en geve die voorloopig aan eene Geref. Kerk, die aan deze Zending doet."

Uwe Comm. adviseert op deze instructie niet in te gaan.

1. Wijl er reeds zoovele verschillende collecten door de Synode zijn aanbevolen;

2. Wijl het eenigszins zou leiden tot verbrokkeling van kracht;

3. Wijl hiermede voet gezet wordt op een weg van zoo groot belang, dat het wel noodig is, dat deze zaak eerst beter worde ingedacht en besproken in onze vergaderingen en bladen.

Aangenomen.

IV. ZUID AMERIKA.

De deputaten voor Zuid Amerika brachten hun rapport in. Hieruit blijkt, dat de Geref. Kerken in Nederland er aan denken opnieuw depp. voor Argentinië te benoemen, met opdracht als te voren. In overeenstemming hiermee, adviseeren de deputaten, dat de Synode weer deputaten voor Zuid Amerika benoeme, met een mandaat conform met dat van Nederland.

Uwe Comm. adviseert zulks te doen, op grond van wat in het rapport gezegd wordt.

Aangenomen. (Zie Art. 75 voor leden der Comm.)

ARTIKEL 25.

Het rapport der Comm. voor **Publicatie Zaken** werd behandeld: Het luidt als volgt:

Eerwaarde Broeders in Christus:

Uwe Commissie heeft de eer het volgende te rapporteeren:

1. In het Agendum vonden wij van Classis Illinois:

The Synod renew negotiations with the Banner of Truth Publ. Co., for the purchase of its publication, **The Banner.**

Grounds:

a.) The possession of an official organ in the American language will place our American speaking churches on an equal footing with the others.

b.) The Church should have control of the contents of **The Banner** inasmuch as it represents the Christian Reformed denomination before the American world and exerts a growing influence in our own circle.

c.) The undesirability of being represented by a personally owned and edited paper.

In verband hiermede lezen wij in het rapport van de Wachter Comm.: "De Comm. beveelt de Synode ten zeerste

aan zoo het kan **The Banner** het eigendom der Kerk te maken.

Uwe Comm. adviseert dat de Synode alzoo doe, en wel om dezelfde redenen gevonden op p. 17, 18, Acta 1912.

a.) Het komt ook uwe Comm., na gedaan onderzoek voor, dat de som van aankoop door **The Banner** gesteld, billijk mag genoemd worden, aangezien de ontvangsten voor contributiën en advertenties de vorige jaren verkregen, reeds de som van overname nagenoeg dekken.

b.) Uit een statement dat de Comm. ontving, blijkt dat de finantieele toestand van **The Banner** thans zoodanig is, dat het blad voordeel begint af te werpen, een voordeel dat zeker aanmerkelijk verhoogd zal worden, als de circulatie van het blad toeneemt, wat zeer wel mogelijk is, daar het aantal inteekenaren thans nog niet de helft bedraagt van het getal "Wachter" lezers.

c.) De andere voorwaarden die **The Banner** aan de Kerk bij eventueele overname stelt, kunnen voor de Kerk geen bezwaar zijn om het blad te koopen. Ze luiden:

1. Het blad blijve de vertegenwoordiger der Engelschsprekende gemeenten in onze Kerk.

2. Indien immer mogelijk, verschijne het blad in hetzelfde formaat en blijve het gedrukt op dezelfde kwaliteit van papier.

De eerste voorwaarde is zeer natuurlijk. De **tweede** houdt rekening met het feit dat alle bladen die door **de Engelsch-sprekende** Kerken worden uitgegeven, in boek formaat verschijnen, en tevens op een beter soort van papier gedrukt zijn dan de Hollandsche bladen.

Zal nu voor onze Kerk een blad in de taal des lands uitgegeven worden, dan is het zeker wenschelijk dat het in hetzelfde kleed zich toont als de andere Amerikaansche kerkelijke bladen.

Uwe Comm. adviseert de Synode:

1. **The Banner** te koopen voor den prijs van $5,000.00, welke prijs door The Banner of Truth Publ. Co. wordt gevraagd en tevens te accepteeren de voorwaarden door **The Banner** gesteld.

Met dezen verstande dat met het betalen van dezen prijs de Kerk ook eigenaresse wordt van de accounts welke de abonnés en de adverteerders schuldig zijn aan The Banner, alsmede van de office supplies, en dat het bedrag van de bills payable ook door de Kerk worde overgenomen, mits deze de bills receivable niet te boven gaan.

En tevens met dezen verstande dat de Kerk dit bedrag van $5,000.00 betale door jaarlijks 20% of meer van dit bedrag af te doen, met 5% interest op het achterstallige.

Aangenomen.

2. Indien de Synode hiertoe besluit, dan adviseert uwe Comm. verder dat de Synode **The Banner** stelle onder toezicht van dezelfde Comm, die ook toezicht heeft over "De Wachter."

Aangenomen.

3. Indien de Synode tot deze laatstgenoemde regeling besluit, dan is verder het advies van uwe Comm. dat de "Wachter" Comm. uitgebreid worde tot 7 leden.

Aangenomen. (Zie Art. 75 voor leden der Comm.)

4. Verder vonden wij in het rapport der **Wachter Comm.** het volgende:

De Comm. verzoekt de Synode om haar **Reglement** voor de Wachter Comm. zoo te wijzigen, dat de leden dezer Comm. gekozen worden voor den tijd van vier jaren, en dat elke Synode er twee leden aftreden. Om dezen overgang te verkrijgen benoeme zij thans twee leden voor vier jaar en twee leden voor twee jaren De Synode houdt echter rekening met afstanden.

Uwe Comm. adviseert de Synode overeenkomstig het beginsel hierin uitgedrukt te handelen.

Aangenomen.

5. Uwe Comm. adviseert verder dat de Synode het "Wachter"-personeel, wat de Redactie betreft, herbenoeme.

Aangenomen.

6. Nog adviseert uwe Comm. dat de Comm. van Toezicht op de "Wachter" eene jaarlijksche gratificatie ontvange voor de veelvoudige en verantwoordelijke taak haar op de schouders gelegd.

Besloten, dat de som der gratificaties per jaar, zal zijn voor den President en Secretaris, ieder $25.00; ieder der andere leden, $10.00.

7. Nog wil uwe Comm. het der Synode in overweging geven of het niet noodzakelijk is dat de "Wachter" Comm. geincorporeerd worde volgens de wetten van den Staat Michigan, onder den naam van "Publication Committee of the Chr. Ref. Church."

Aangenomen.

8. Indien de Synode besluite **The Banner** te koopen, de thans in functie zijnde "Wachter" Comm. de aangewezene Comm. is om die overdracht te bewerken.

Aangenomen.

9. Voorts wordt nog besloten, (Agendum, Publicatie Zaken, Pag. 12 van Classis Illniois in zake gratificatie aan Ds. L. J. Hulst), hierop niet in te gaan, wijl er geen sprake is van een Synodale opdracht, en mitsdien de arbeid geheel vrijwillig verricht is.

ARTIKEL 26.

De zitting wordt met dankzegging gesloten door Ouderling E. Hekman.

NAMIDDAGZITTING, VRIJDAG, 19 JUNI.

ARTIKEL 27.

Ds. J. Keizer laat zingen Ps. 133:3 en gaat voor in 't gebed.

ARTIKEL 28.

Dr. Charles Blanchard, president van Wheaton College, treedt voor de Synode op als afgevaardigde der National Christian Association en de Chicago Hebrew Mission. ZEw. dankt de kerken voor de collecten opgenomen voor de Association en verzoekt ook voor de toekomst dezelve belangstelling.

Betrekkelijk de Hebrew Mission verzoekt ZEw. zeer dringend om haar verder te ondersteunen, te meer omdat in den laatsten tijd de inkomsten aanmerkelijk verminderd zijn, voor een groot deel tengevolge van de toezegging van een legaat van $50,000.00 van de Borden Estate, waarvan nog niets ontvangen is.

De Vice Praeses, Ds. F. Stuart, beantwoordt Dr. Blanchard, hem verzekerende van wederzijdsche belangstelling en liefde.

In verband met het verzoek tot steun der Chicago Hebrew Mission (vgl. Art. 24,II), wordt **besloten:** "Daar er nog eene vrij groote som gelds in de kas der Deputaten voor de Joden Zending is, zal eene gift van $1,000 aan de Chicago Hebrew Mission worden ter hand gesteld."

ARTIKEL 29.

Ds. W. Stuart rapporteert als volgt:

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Commissie van prae-advies voor de zaken voorkomende onder de rubriek, **"Theologische School en College,"** heeft de eer der Synode het volgende te rapporteeren:

1. In zake de Instructiën van Classes Grand Rapids Oost, Muskegon, Illinois, Pacific, Hudson en Holland, en een advies van het Curatorium, rakende de vermindering van het aantal Curatoren, adviseert uwe Commissie:

Vooralsnog bij het oude te blijven. De Synode benoeme echter eene Commissie, die aan de volgende Synode rapporteert op welke wijze de arbeid van het Curatorium zou kunnen verminderd worden, opdat men daarna kunne komen tot vermindering van het aantal Curatoren.

Gronden: 1. De vele werkzaamheden, die in betrekkelijk korten tijd moeten worden verricht.

2. De groote verantwoordelijkheid welke er rust op het Curatorium.

3. Bij vermindering van het aantal Curatoren zou er niet een genoegzaam aantal Curatoren in het centrum wonen om de uitvoerende Comm. er uit te kiezen.

Aangenomen. (Zie Art. 75.)

2. **Aangaande** de Instructiën van Classes Grand Rapids Oost en Orange City, betreffende de methode van benoeming van Proff. in de Theologie (cf. p. VII Agendum), adviseert uwe Comm. op die instructiën niet in te gaan, maar te besluiten: dat, zoo er zulk een Professor moet worden benoemd: (1) De Curatoren der verschillende Classes er nota van nemen, wie in hunne respectieve kringen genoemd worden als geschikt voor de positie, om die dan te noemen op de vergadering van het Curatorium. (2). Het gros zoo verkregen op eene vergadering van het Curatorium besproken worde, bij welke bespreking ook het advies der theologische professoren zal worden gevraagd. Na deze bespreking kieze het Curatorium uit genoemd gros een tal. (3). Uit het zoo vastgestelde tal kieze de Synode den professor:

Gronden: a) Bij deze methode wordt het zwaartepunt van den arbeid der benoeming verlegd naar het lichaam, waar dit behoort. b) Zoo wordt een groot gedeelte van de ongewenschte publieke bespreking van personen uitgesloten.

Aangenomen.

3. **Omtrent** de Instructie van Orange City, betreffende benoemingen "ad vitam," adviseert uwe Comm: "Ad vitam" te vervangen door "definitief,—en de Synode drage het Curatorium op nauwkeurig toe te zien of de professoren beantwoorden aan de vereischten door de Synode van 1910 vastgesteld.

Aangenomen.

4. **Betreffende** Instructie van Classis Orange City: "De Synode ga niet over tot herbenoeming van een Professor tenzij ze ten volle overtuigd is, dat de betrokken persoon ten volle beantwoordt aan de vereischten van Acta Synodi 1910": — adviseert uwe Comm. die onveranderd aan te nemen.

Aangenomen.

5. **In zake** de instructie Muskegon en het advies van het Curatorium betreffende de benoeming van een vijfden professor in de theologie, adviseert uwe Comm.: dat de Synode daartoe besluite. Uwe Comm. wijst de Synode voor deze benoeming op Dr. R. Janssen.

Het advies om een vijfden professor te benoemen wordt aangenomen. (Zie voortzetting, Artt. 33 ff.)

ARTIKEL 30.

De Synode besluit nu te **verdagen** tot Maandagmiddag, 2 ure, 22 Juni.

Ouderling P. Stam beëindigt de zitting met dankzegging.

MAANDAGNAMIDDAG ZITTING, 22 JUNI.

ARTIKEL 31.

Deze sessie wordt geopend door Ds. J. Bruinooge, nadat de vergadering Ps. 84: 6 had gezongen.

Uit het appèl nominaal blijkt dat al de leden tegenwoordig zijn.

ARTIKEL 32.

De Comm. voor **Rouwbeklag**, (Art. 9), rapporteert als volgt:

Overmits "de man op het vale paard" sinds onze vorige Synodale vergadering den kring van de Dienaren des Woords onder ons zeer heeft gedund door uit ons midden en uit dat hunner dierbaren weg te nemen de Emeriti-leeraars, J. H. Vos

en R. Drukker, en de in actieven dienst zijnde predikanten M. J. Marcusse, J. A. Kett, en K. Van Goor, die eertijds met ons den goeden strijd streden en thans het loon der getrouwen mogen genieten, eeren wij hunne nagedachtenis.

In Synode vergaderd betuigen wij langs dezen weg onze oprechte sympathie met de getroffen families, bidden ze Gods rijke vertroostingen toe en bevelen ze Gode en den Woorde zijner genade rijkelijk aan.

Besloten, deze resolutie op te nemen in de Synodale Acta en de familie betrekkingen een copie ter hand te stellen.

Namens de Synode gehouden te Chicago, Ill., Juni, 1914,

De Commissie,

A. KEIZER
J. TIMMERMANN.

Dit rapport wordt aangenomen.

ARTIKEL 33.

De Synode zet de discussie voort (Art. 29, 5) omtrent het benoemen van een vijfden professor.

De volgende regel voor het kiezen van professoren tijdens deze vergadering wordt voorgesteld en **aangenomen:** "In zake het benoemen van professoren besluit de Synode dat voor ditmaal de Comm. van prae-advies haar met een tal diene, doch de Synode houdt het recht dit tal aan te vullen."

Uit het daarna voorgestelde drietal, Dr. W. Bode, Dr. R. Janssen en Dr. S. Volbeda wordt Dr. R. Janssen definitief verkozen met 58 stemmen. (Zie Art. 70.) (Zie Acta 1910, Art. 56, VII, B. (p. 45), en Acta 1912, p. 33, Art. 39, IV, 1).

ARTIKEL 34.

De vergadering neemt verder het rapport der Comm. voor prae-advies in zake de Theol. School en College op, luidende als volgt:

6. **Betreffende** de instructie Orange City en een advies van het Curatorium rakende de benoeming van een professor voor de Nederlandsche taal, adviseert uwe Commissie:

a. Tot zulke benoeming over te gaan.

b. Die benoeming aan het Curatorium op te dragen.

Aangenomen.

7. **In zake** de instructie van Classis Sioux Center en Holland: "De Synode blijve bij haar besluit om het gebouw der Theol. School niet te verkoopen," adviseert uwe Comm. daarbij te blijven.

Aangenomen.

8. **Betreffende** de instructie van Classis Zeeland: "De Synode neme maatregelen voor de zorge dat het Archief aan onze Theol. School zooveel mogelijk compleet zij," adviseert uwe Comm.: De Synode draagt het Curatorium op den Librarian op te leggen genoemd Archief compleet te doen zijn en blijven.

Aangenomen.

ARTIKEL 35.

Daarna komt ter sprake het **Rapport der Comm. in zake Kerk en College.** Gehoord hebbende het advies der Comm. van prae-advies, wordt het stuk door de Synode **vastgesteld** en **aangenomen** als volgt:

RAPPORT DER COMMISSIE IN ZAKE KERK EN COLLEGE.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Commissie, bestaande uit één vertegenwoordiger van elke Classe, Synodale Acta 1912, Art 36, II—heeft als opdracht der Synode van 1914 een welomschreven advies voor te leggen betreffende:

1. De organisatie van eene Vereeniging(en) voor Middelbaar en Hooger Onderwijs, en

2. De overdracht van het College (Preparatory School en College proper) aan de op te richten Vereeniging(en) en verdere stipulatiën.

Uwe Commissie heeft de eer het volgende als haar advies in deze materie u voor te leggen:

I.

Het eerste deel van de opdracht uwer Commissie vraagt een plan ter organisatie van eene Vereeniging(en) voor Middelbaar en Hooger Onderwijs. Het navolgende plan biedt uwe Commissie der Synode ter overweging aan:

1. De Synode benoeme een voorloopig bestuur van 15 personen uit de vijf Classes in Michigan en drage aan dit bestuur op:

a. Dat het een Reglement ontwerpe voor eene Vereeniging van Middelbaar Onderwijs, in overeenstemming met de Synodale stipulatiën in deze materie. Vide Acta Synodi 1912, Art. 36, 1, 3, a.b.c.

b. Dat het een algemeene vergadering uitroepe waarop

deze Vereeniging tot vaste organisatie kome als volgt: 1) doordat leden zich laten inschrijven; 2) door het vaststellen van een Reglement; 3) door het stemmen van een bestuur; 4) door regeling te maken voor plaatselijke afdeelingen der Vereeniging.

2. De Synode benoeme de volgende personen als voorloopig bestuur:

Classis Grand Rapids Oost—Prof. L. Berkhof, Ds. Wm. P. Van Wijk, Mr. J. B. Hulst.

Classis Grand Rapids West—Ds. G. Hoeksema, Mr. E. Hekman, Dr. J. Van Lonkhuyzen.

Classis Muskegon—Ds. B. H. Einink, Mr. J. Schreur, Ds. J. Bruinooge.

Classis Holland—Ds. R. L. Haan, Mr. A. C. Rinck, Ds. E. J. Tuuk.

Classis Zeeland—Ds. A. Keizer, Mr. A. Bosch, Ds. J. Smitter.

II.

Het tweede deel van de opdracht uwer Commissie vraagt een welomschreven advies betreffende de overdracht van het College (Prep. School en College) aan eene op te richten Vereeniging(en) en verdere stipulatiën.

Uwe Commissie adviseert het College proper **vooralsnog niet** aan eene Vereeniging over te dragen. Wat de "Academy" aangaat, adviseert zij der Synode, dat ze de "Academy" zoo spoedig mogelijk aan eene Vereeniging overdrage. De organisatie dezer Vereeniging(en) geschiede volgens het plan boven aangegeven in Punt I. van dit rapport, en de feitelijke overdracht grijpe plaats volgens de in dit rapport aangegeven stipulatiën; zie beneden punten III, IV, V.

Uwe Commissie komt tot dit advies in zake het College: trots het feit, dat de overtuiging al meer en meer in onze kerkelijke kringen gevestigd wordt, dat het principieel zuiver zou zijn, indien het College van een Vereeniging uitging en door haar verzorgd werd. Zie ten bewijze hiervoor Synodale Acta 1894, Art. 48; 1896, Art. 114b; 1898, Art. 76; 1900, Art. 39, VII; 1908, Art. 24, 37-5, 2; 1910, Art. 56; 1912, Art. 36.

Het is de overtuiging uwer Commissie dat ons volk er niet rijp voor is om genoegzamen moreelen steun te geven aan een College, dat in zijn groei en bloei afhankelijk gesteld wordt van de particuliere belangstelling in de zaak van Hooger Onderwijs en van de persoonlijke overtuiging van de nood-

zakelijkheid van dit onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Deze onrijpheid komt hierin uit bij ons volk, dat het de hooge waarde en groote beteekenis niet genoeg inziet van een "education."

De schare in het midden onzes volks, die zelf hooger onderwijs genoot, is betrekkelijk klein. Zij wordt ras grooter, zij is nu nog klein. Het kan niet ontkend worden, dat er nu nog niet die waardeering onder ons volk voor een "education" is die er zijn moest ten einde door het particulier initiatief een College te verzorgen.

Een ander blijk van deze onrijpheid bij ons volk is, dat de overtuiging lang niet algemeen is, dat positief Christelijk onderwijs, zoowel lager en middelbaar als hooger, beslist noodzakelijk is voor onze Gereformeerde jeugd. Hoevele Gereformeerde ouders zijn er niet, die hunne kinderen naar de Publieke school zenden, hoewel op vele plaatsen de gelegenheid daar is om hen naar de Christelijke school te zenden. Hoevele jongelingen en jonge dochters van Gereformeerden huize, ontvangen dagelijks onderwijs aan onze Staats High Schools. Met alle eerbied en achting voor de vele en vurige voorstanders van het Christelijk Onderwijs onder ons volk, verklaart uwe Commissie toch dat er nog breede scharen in onze kringen zijn die geen voldoend besef hebben van de noodzakelijkheid van positief Christelijk lager onderwijs, en nog minder besef hebben van deze noodzakelijkheid voor Middelbaar en Hooger Onderwijs.

Een verdere aanwijzing van deze onrijpheid wordt gezien in de resultaten waartoe men in onze kringen in den loop der jaren op het gebied van onderwijs is gekomen. In zake het lager onderwijs, kan gezegd dat er veel gedaan is en veel gedaan wordt; maar men had ook veel meer kunnen doen voor Christelijk Onderwijs op Gereformeerden grondslag dan gedaan is.

Wij gaan vooruit, maar wij zijn er nog niet.

In de laatste twintig jaren of meer (Acta 1894, Art 48) heeft ons volk al meer levendig beseft, dat onze School meer moest zijn dan enkel eene inrichting ter opleiding tot den Dienst des Woords.

Met veel worsteling en inspanning en onder den zegen des Heeren is thans de "Academy" compleet en het College proper is in aangroei. Het aantal studenten aan het College proper is klein. Ware nu ons volk rijp voor bewuste overdracht, dan zouden er veel meer resultaten moeten gezien

worden op het gebied van Hooger Onderwijs. Dan moesten voorhanden zijn, ruime fondsen voor gebouwen en vele leerkrachten enz.

Ons volk is in dezen conservatief. Veel is tot stand gebracht. God heeft een rijken zegen gegeven in den groei van onze School; maar de groei is langzaam. Deze langzame ontwikkeling kan en moet niet kunstmatig verhaast worden. Het College zal wel natuurlijkerwijs uit en in verband met de "Academy" tot vollen bloei komen.

Feit is dan toch dat juist in dezen langzamen gang en in het resultaat er door verkregen, duidelijk wordt, dat de tijd niet rijp is voor de overdracht van het College aan eene Vereeniging.

In hoeverre ons volk rijp is voor groote veranderingen, inzake de verhouding van Kerk en Hooger Onderwijs, blijkt in onze "academy.' Deze is betrekkelijk compleet. En financieel en "educationally" is de onderneming van hare verzorging door eene Vereeniging niet groot. En dan als eerst gebleken is, dat de "Academy" door de verzorging en onder het beheer van eene Vereeniging bloeit, zal juist daardoor het particulier initiatief wakker geschud en in werking gebracht worden, zoodat dan in de toekomst de Kerk met bekwamen spoed er toe zal kunnen overgaan, het College aan eene Vereeniging over te dragen.

Ten slotte herinnert uwe Commissie er aan, dat er eene beweging in het Westen onzes lands is om aldaar een eigen "Academy" op te richten. Misschien begint in de naaste toekomst het Oosten met eene gelijke beweging. Het particulier-initiatief treedt in deze beide gewesten in werking. Ook in Grand Rapids en omstreken is er inzake Middelbaar Onderwijs ontwaking en volgens het oordeel uwer Commissie moet de "Academy" onzer School voor rekening van een particuliere vereeniging komen.

Ons volk moet waken tegen de versnippering van krachten. Er dreigt gevaar. Ons volk loopt gevaar de zaak van het Hooger Onderwijs te zeer van persoonlijk en plaatselijk belang te beschouwen.

Daar is een **zaak** van positief Christelijk onderwijs, zoowel lager als middelbaar en hooger, die geheel ons volk aangaat. Men moet in dezen een oog hebben voor het algemeene, **the cause** en niet alleen en in de eerste plaats voor het persoonlijk en plaatselijk belang. Als een eenig man, als één leger met vaste gelederen moet ons volk staan voor ons Col-

lege, waarin ons eigenaardig systeem van positief Christelijk onderwijs culmineert en zijn punt van eenheid vindt. Een College eischt veel capitaal en vele intellectueele en administratieve werkkrachten en de zaak moet behartigd door allen, die een en dezelfde levensbeschouwing zijn toegedaan.

Door aanhoudenden arbeid en gemeenschappelijke actie onder ons volk en vooral door den volhardenden arbeid van een Educational Secretary in het bepleiten van het belang van Hooger Onderwijs, kan met verloop van tijd onder Gods zegen veel tot stand komen.

Laat ons met een "God wil het," als uitdrukking onzer overtuiging, aan den arbeid tijgen.

III.

Inzake de overdracht van de bestaande "Academy" aan eene Vereeniging, wordt door uwe Commissie het volgende als advies der Synode voorgelegd:

1) In zake de **gebouwen:** De Kerk biede hare gebouwen ten gebruike aan voor "de Academy" eener Vereeniging, onder nader te bepalen voorwaarden.

2) Betreffende de **professoren.** De tegenwoordige professoren blijven voor rekening van Kerk en College. Zij bieden voorshands hulp in de Academy. De op te richten Vereeniging voor Middelbaar Onderwijs geeft de Kerk vergoeding voor dit werk.

3) De **Educational Secretary** blijve aan de kerkelijke Inrichting verbonden.

IV.

Wat aangaat de eischen door de Kerk te stellen aan de Vereeniging in zake het Gereformeerde gehalte en het leerplan harer "Academy," adviseert uwe Commissie dat de Kerk het volgende vordere:

1. Dat de Vereeniging zich gronde op en zich verbinde aan de Heilige Schrift naar de opvatting van de Formulieren van Eenigheid.

2. Dat de leeraren aan de "Academy" verbonden, door schriftelijke onderteekening van de Formulieren van Eenigheid, hunne instemming betuigen met de Gereformeerde leer daarin uitgedrukt.

3. Dat de Vereeniging regeling make in het leerplan der "Academy" voor een door de Kerk te bepalen Seminary Preparatory Course, waarvoor de Kerk zich verbinde eene billijke vergoeding uit te keeren aan de Vereeniging.

4. De op te richten Vereeniging geve aan de Kerk(en) voldoenden waarborg voor de handhaving van de punten 1, 2 en 3.

* * * * *

De Synode besluit in zake het **Endowment Fonds** "dat het intact blijve voor de kerkelijke inrichting," en verder: "De Kerk vordere dat de Vereeniging een voldoenden financiëelen waarborg geve, welke waarborg bij de overdracht zelve door de beide partijen bepaald worde."

ARTIKEL 36.

De Synode stelt een drietal voor den stoel der Historische Theologie, en wel: Prof. G. D. De Jong, Prof. B. K. Kuiper en Dr. S. Volbeda. (Zie verder Artt. 44 en 46.)

ARTIKEL 37.

De zitting wordt gesloten met dankzegging door Oud. C. Van der Kooi.

DINSDAGMORGEN ZITTING, 23 JUNI.

ARTIKEL 38.

Ds. F. Schuurmann opent de sessie nadat de vergadering Ps. 84: 3 had gezongen.

De notulen worden aangenomen en goedgekeurd.

ARTIKEL 39.

Voortzetting van het Rapport der Comm. in zake **Theol. School en College.** (Artt. 29-36):

1) Op advies der Comm. van Prae-advies neemt de Synode 't volgende aan:

"Aangezien de benoeming van de professoren door de Synode geschiedt, die niet eerder dan in Juni vergadert, en hieruit moeilijkheden volgen, èn voor de School èn voor de betrokken personen, spreekt het Curatorium de wenschelijkheid uit, dat de benoeming of herbenoeming van professoren voor de Preparatory School en het College aan het Curatorium worde overgedragen. Op de gewone vergadering in Juni bepale het Curatorium dan het al of niet wenschelijke van een speciale vergadering in de laatste week in Februari, opdat te-

gen den eersten Maart voorziening kan worden gemaakt in eventueele vacatures."

2) **Besloten** te schrappen van het Agendum, Kerkenorde, p. 13, § 1, het tweede gedeelte, en p. 14, § 3 geheel.

3) Op advies der Comm. wordt evenzeer **besloten** eervolle vermelding te maken van het feit dat de Proff. Rooks en Schoolland de Kerk aan de School voor een tijdperk van 20 jaren met eere gediend hebben.

Daar Mr. S. S. Postma 26 jaren aaneen als Penningmeester der School waardiglijk gediend heeft, en nu zijn werk heeft neêrgelegd, spreekt de Synode hare hartelijke waardeering uit voor zijn trouwen arbeid.

4) In zake het advies van het Curatorium om een doelmatig gebouw voor onderwijs op te richten op den nieuwen campus, daar er geen ruimte genoeg is voor de verschillende klassen, vereenigt zich de Synode met het advies der Comm. van Prae-advies zulks niet te doen. Doch het Curatorium wordt opgedragen de noodige ruimte te maken. Het Curatorium ontvangt evenzeer opdracht om een passend "dormitory" gebouw op den campus op te richten, aangezien het niet mogelijk is voor de studenten geschikte kosthuizen te krijgen.

5) **Besloten** om Prof. A. E. Broene nog een jaar "leave of absence" te geven. Als zijn plaatsvervanger voor één jaar wordt Mr. J. Muyskens benoemd tegen $900 per jaar.

De professoren B. K. Kuiper en A. E. Broene en W. Rinck worden definitief benoemd.

Mr. J. Nieuwdorp wordt herbenoemd als "tutor" voor één jaar tegen een salaris van $1000. De eventueele herbenoeming, of voorziening in de vacature, wordt aan het Curatorium opgedragen.

ARTIKEL 40.

De zitting wordt met dankzegging gesloten door Ouderling P. Stam.

NAMIDDAGZITTING, DINSDAG, 23 JUNI.

ARTIKEL 41.

Nadat Ps. 25 : 2 was gezongen en er door Ds. J. J. Weersing was gebeden, geeft de praeses het woord aan Ds. J. F. Heemstra, afgevaardigde van de Generale Synode der Reformed

Church in America. De broeder brengt de groete zijner Kerk over. Hij wordt op verzoek van den Praeses toegesproken door Dr. Y. P. De Jong, waarin vooral gewezen wordt op 't terrein van lager onderwijs als een terrein waar wij als Kerken bekwamelijk kunnen samenwerken.

Verder treedt op Rev. W. Porter van de Associate Presbyterian Church, door Ds. H. M. Van der Ploeg beantwoord, en Dr. J. W. Brooks, vertegenwoordigende de Chicago Tract Society en de "Union Missionary Training Institute," door Ds. K. Poppen beantwoord.

ARTIKEL 42.

Zend. J. W. Brink spreekt de vergadering toe, alsook Miss Clarissa Pierson, een onzer bekeerlingen te Rehoboth, N. M. Ds. J. Keizer spreekt beiden hartelijk toe, hen verzekerende van de voorbede der Kerk.

ARTIKEL 43.

Ds. M. Van Vessem brengt het volgende voor de vergadering:

Protest.

Betreffende de herbenoeming van Prof. G. D. De Jong, gevoelt ondergeteekende zich gedwongen te protesteeren tegen het besluit der Synode. (Zie Art. 36.)

1. Omdat de Synode handelde in strijd met de praktijk der Kerk in dezen, ook wijl door het stellen van zes jaren proeftijd de Synode gehouden was al dan niet te beslissen over zijne herbenoeming.

2. Omdat het een meten is met twee maten: 1.) omdat men zoo niet handelde met anderen, en 2.) dewijl door 't zwijgen van het Curatorium in al de zes jaren in schijn ZEw.'s arbeid goedgekeurd is.

Was geteekend:
M. VAN VESSEM.

ARTIKEL 44.

De Synode in comité vergaderd bespreekt het drietal in Art. 36 genoemd, en in verband daarmede de herbenoeming van Prof. G. D. De Jong. Nadat deze broeder gehoord is, wordt er besloten om te verdagen tot 7:30 P. M.

Ouderling J. Wiersma sluit de samenkomst.

AVONDZITTING, DINSDAG, 23 JUNI.

ARTIKEL 45.

Deze avondzitting wordt met gebed geopend door Ds. N. Gelderloos.

ARTIKEL 46.

Terugkomend op Art. 36 (vgl. Art. 44), gaat de Synode over tot het stemmen uit het gemaakte drietal, met het resultaat dat Dr. S. Volbeda definitief wordt verkozen met 40 stemmen. (Art. 70.) (Zie Acta 1910, Art. 56, VII, B., p. 45, en Acta 1912, Art. 39, IV, 1, p. 33.)

ARTIKEL 47.

De volgende **Curatoren**, door de betreffende Classes voorgesteld, worden door de Synode benoemd:

Classis Sioux Center.

Voor 2 jaren—Ds. H. J. Heynen, Primus; J. Holwerda, Sec.
Voor 4 jaren—Ds. P. Jonker, prim.; H. M. Van der Ploeg, Sec.

Classis Pacific.

Voor 2 jaren—Ds. T. Jongbloed, prim.; A. Guikema, Sec.
Voor 4 jaren—Ds. C. Vriesman, Prim.; N. Gelderloos, Sec.

Classis Ostfriesland.

Voor 4 jaren—Ds. G. L. Höfker, Prim.; B. Nagel, Sec.

Classis Muskegon.

Voor 4 jaren—Ds. B. H. Einink, Prim.; J. Bruinooge, Sec.

Classis Hudson.

Voor 4 jaren—Ds. J. J. Hiemenga, Prim.; J. B. Hoekstra, Sec.

Classis Orange City.

Voor 4 jaren—Ds. J. Timmermann, Prim.;
M. Van der Heide, Sec.

Classis Holland.

Voor 4 jaren—Ds. E. J. Tuuk, Prim.; P. A. Hoekstra, Sec.

Classis Hackensack.

Voor 4 jaren—Ds. D. De Beer.
Voor 2 jaren—Ds. K. Poppen.

Classis Grand Rapids West.

Voor 4 jaren—Ds. F. Doezema, Prim.; L. Veltkamp, Sec.

Classis Zeeland.

Voor 4 jaren—Ds. J. Smitter, Prim.; E. J. Krohne, Sec.

Classis Illinois.

Voor 4 jaren—Ds. W. Borgman, Prim.; G. J. Haan, Sec.

Classis Pella.

Voor 4 jaren—Ds. H. Danhof, Prim.; H. Bultema, Sec.
Voor 2 jaren—Ds. C. De Leeuw, Sec.

Classis Grand Rapids Oost.

Voor 4 jaren—Ds. P. Ekster, Prim.; M. Schans, Sec.
Voor 2 jaren—Ds. W. P. Van Wijk, Prim.; J. Groen, Sec.

ARTIKEL 48.

Als **Deputaten ad Examina** worden benoemd:
Classis Sioux Center—Ds. P. Jonker, Prim.; Ds. J. H. Beld, Sec.
Classis Pacific—Ds. C. Vriesman.
Classis Ostfriesland—Dr. W. Bode.
Classis Muskegon—Ds. P. D. Van Vliet.
Classis Hudson—Ds. R. Bolt, Prim.; Ds. H. Tuls, Sec.
Classis Holland—Ds. R. L. Haan, Prim.;
Ds. M. Van Vessem, Sec.
Classis Orange City—Ds. J. Timmermann, Prim.;
Ds. F. Stuart, Sec.
Classis Grand Rapids West—Ds. L. Veltkamp.
Classis Zeeland—Ds. J. Smitter, Prim.; Ds. R. B. Kuiper, Sec.
Classis Illinois—Ds. J. Manni, Prim.; Ds. L. Van Dellen, Sec.
Classis Grand Rapids Oost—Ds. J. Groen.
Classis Pella—Ds. C. De Leeuw.

ARTIKEL 49.

De zitting wordt gesloten door Ouderling J. Miedema.

MORGENZITTING, WOENSDAG, 24 JUNI.

ARTIKEL 50.

De sessie wordt geopend met 't zingen van Ps. 43 : 3, waarna Ds. J. C. Schaap in den gebede voorgaat.

De notulen worden gelezen en geapprobeerd, en de vergadering neemt er kennis van dat Ds. M. Schans als secundus aanwezig is voor Ds. Weersing.

ARTIKEL 51.

Komt ter sprake het door Cl. Muskegon op het Agendum gebrachte, (Agendum, Varia, p. 18):

"De Classis vraagt het oordeel der Synode aangaande eene vrouw die gescheiden werd van haren man, wegens "Extreme Cruelty," en later, nadat haar eerste man gehuwd was, weer trouwde, of zij toegelaten kan worden als lid der Kerk."

De Synode besluit: "Dat wij ons nu over dit concreet geval niet uitspreken, doch eene Commissie benoemen die de volgende Synode inzake deze materie met rapport diene. (Zie Art. 75 voor de leden der Comm., en vergel. Art. 68, I, aan het slot.)

ARTIKEL 52.

Bij monde van Ds. R. Bolt wordt het volgende gelezen:

RAPPORT DER COMM. HEIDENZENDING.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Comm. heeft de eer u het volgend advies betreffende de Zending aan te bieden.

I. Allereerst de **Voorstellen der Deputaten der Zending.**

1. **a.)** De eerste zaak op 't Agendum luidt:

"De Synode hechte hare adhaesie aan de verplaatsing der **Opleidingsschool** van Tohatchi naar Rehoboth. Dit geschiedde vanwege het vertrek van Ds. L. P. Brink en op advies van de Conferentie."

Uwe Comm. adviseert dit te doen, wijl de Deputaten onder genoemde omstandigheden moeilijk anders konden handelen en Rehoboth volgens onze beschouwing eene geschikte plaats is.

Aangenomen.

b.) De Synode overwege of de **Opleidingsschool** bestendigd zal worden, en zooal, onder welke voorwaarden.

In deze zaak is 't advies van de Conferentie als volgt:

"Conference expresses the conviction that the training school for native helpers is one of the most important factors in our mission work. And that we should keep the Training

School at Rehoboth, New Mexico. That this work be extended and placed on a permanent basis."

Uwe Comm. adviseert de Synode de Opleidingsschool te bestendigen. Aan de Deputaten op te dragen tegen de volgende Synode een plan te ontwerpen, aangaande de wijze waarop men geleidelijk komen kan tot eene geschikte opleiding voor de graduates onzer School, of ook van geschikte candidaten, wier begeerte het is voor zendingsarbeid gekweekt te worden.

Aangenomen.

2. De Synode lette op een geschil tusschen de roepende kerken Roseland, Paterson en de Deputaten. Deze gemeenten betalen het salaris van een zendeling en vorderen van de Kerk in 't algemeen de overige uitgaven.

De Deputaten staande voor de Zendingsorde, aangenomen en vastgesteld door de Synode van 1912, meenen dat deze roepende kerken gehouden zijn te zorgen voor alle uitgaven op de zendingsposten door haar bezet. (Art. 8, Z. O.)

Deze kerken beroepen zich echter op 't feit dat ze reeds werkzaam waren vóor de Synode van 1912, en daarom recht hebben op de bepalingen door de Synode van 1910 aangenomen. (Artt. 43, 44, Acta 1910.)

Uwe Comm. adviseert de bestaande verhouding tusschen de roepende kerken Roseland, Paterson en de Deputaten voor den tijd van twee jaar te bestendigen, opdat deze kerken genoegzame gelegenheid krijgen conform de Zendingsorde te kunnen handelen, doch dat men zich voorts in betrekking tot andere roepende kerken strikt houde aan de bepalingen der Zendingsorde.

Dit advies wordt niet aanvaard, maar wel het volgende **substituut voorstel:** "Aangezien de kerken van Paterson, Roseland en Eastern Ave., Grand Rapids, hare zendeling beroepen hebben onder de oude bedeeling (Bepalingen Synodi 1910), legt de Synode aan deze kerken geen meerderen last op dan de betaling van het salaris."

3. De Synode benoeme iemand die al zijn tijd besteden zal ten bate der algemeene zendings belangen der Kerk: Joden, Inwendige, Heiden.

a.) Om de kerken beter in te lichten en meerderen ijver zien op te wekken.

b.) Om particuliere gaven in te winnen.

c.) Om collecten op te nemen die naar rato verdeeld worden volgens een door de Synode vastgesteld Budget.

d.) Hij zij lid ex-officio, der drie commissies, die in overleg met hem, zijn arbeid regelen.

Uit een finantieel oogpunt beschouwd, lacht ons het voorstel der Deputaten toe, echter na langdurige bespreking bleek, dat er zoovele bezwaren zich opdoen aangaande de uitvoering, dat het ons de moed benam om het der Synode aan te bevelen.

Wij nemen echter de vrijmoedigheid der Synode een substituut aan te bieden, dat luidt:

De Synode beveelt de Classes aan om in eigen kring de Zendingsijver op te wekken, door uit haar midden mannen aan te wijzen, die studie zullen maken van de onderscheidene takken der Zending, om door hen geregeld al de gemeenten te dienen met toespraken. Wij meenen dat door meerder kennis en meerderen ijver, de gaven als vanzelf milder zullen vloeien.

Dit advies wordt **verworpen,** en besloten op deze zaak niet in te gaan.

4. Waar al de door de Synode bezette posten overgedragen zijn, wekke de Synode kerken en Classes op om het veld uit te breiden door opname van Blanco Canyon in het Noordoosten, en van Beautiful Mountain in het Noordwesten van ons Zendingsveld.

Slechts vijf van de dertien Classes hebben tot dusver òf als Classis òf door roepende kerk of kerken in haar midden een gedeelte van 't Zendingsveld onder Navahoes en Zunies overgenomen. Om de reden in genoemd voorstel vermeld, adviseert uwe Comm. dit te doen.

Aangenomen.

II. **Instructies.**

1. **Instructie van Ostfriesland.**

Aangezien de tegenwoordige Zendings-methode min of meer wrijving veroorzaakt:

a.) Wijl er geen algemeene vertegenwoordiging op den Board is zooals vroeger, en derhalve er nu geen officieele Rapporten meer komen aan de Classes en kerkeraden;

b.) Wijl de geheele Kerk wel wordt geroepen om scholen, kerken en andere gebouwen op te richten en te onderhouden, zonder er zeggenschap over te hebben, anders niet dan door den Board waarin maar eenige Classes vertegenwoordigd zijn;

c.) Wijl deze frictie den Zendingsijver verdooft:

Daarom berame de Synode wegen en middelen om de Zen-

dings-methode zoo te regelen, dat de geheele Kerk mede in het Zendingswerk inleven kan, en wel in dier voege, dat de Synode in elke Classis (die niet op den Board vertegenwoordigd is) benoeme of late benoemen een Deputaat der Heidenzending buiten den bestaanden Board, en geve deze broederen mede informatie alsoook zeggenschap over 't aanwijzen van Zendingsposten, over 't oprichten en onderhouden van gebouwen, en over alle zaken van gewicht, die betrekking hebben op den arbeid der Heidenzending. Ook drage de Synode den Board op, om eens per jaar volledige rapporten aan de Classes te doen toekomen, opdat geheel de Kerk in 't werk der Heidenzending deel nemen kan.

Uwe Comm. is van oordeel dat aan de bedoeling van deze instructie wordt voldaan, door Art. 21 van de Zendingsorde aldus te wijzigen dat inplaats van vijf Deputaten, voorts uit elke Classis één Deputaat benoemd worde, en dat aan Art. 16 worde toegevoegd: "En wijst tevens iemand aan die der Synode zal worden voorgesteld als lid der Algemeene Deputaten."

Dat dan deze Deputaten uit hun midden een uitvoerende Comm. benoemen, die spoedeischende zaken behartigt.

Uwe Comm. adviseert de Synode, om de reden in 't voorstel genoemd, deze Artt. aldus te amendeeren.

Aangenomen. (Zie Art. 55 voor de namen der Deputaten.)

2. **Instructie Classis Holland.**

De Synode drage aan 't Curatorium op vast te stellen welke de Missionaire vakken zijn, waarvan gesproken wordt in Art. 14 der Zendingsorde, en drage aan 't zelfde lichaam op te zorgen dat hierin onderwijs gegeven worde aan onze School.

Gronden:

a.) Er is onzekerheid in dezen.

b.) Thans wordt er schijnbaar geen onderwijs in gegeven.

Aangenomen.

3. **Instructie Classis Holland.**

De Synode spreke uit, het al of niet wenschelijke van "Layman workers" rechtstreeks bezig in zendingswerk op ons zendingsveld, en bepale hun kerkelijke positie.

Reden: Omdat er reeds zulk een arbeider is, hoewel er niet van gesproken wordt in de Zendingsorde en er ook geen provisie voor gemaakt is in deze Orde.

Uwe Comm. adviseert uit te spreken, wijl het niet in strijd is met het Geref. kerkrecht ongeordende zendelingen op 't Zendingsveld te laten arbeiden, en wijl er sommige plaatsen

op ons Zendingsveld zijn waar zulke zendelingen nuttig kunnen werken, dat het aan te bevelen is voor zulke plaatsen, doch altijd met toestemming en onder toezicht van de Synodale Deputaten, en dat zijn kerkelijke positie alleen ligt in het mandaat dat hij ontvangen heeft van de zendende kerk of kerken.

Aangenomen.

De derde instructie van Classis Holland luidt:

De Synode voege aan Art. 21 der Zendingsorde toe de volgende zinsnede: Waardoor niet in aanmerking kunnen komen noch als primi, noch als secundi, personen die als deputaten der zendende kerk of kerken optreden.

Grond: Omdat anders in één persoon twee betrekkelijk tegenover elkaar staande partijen vertegenwoordigd worden.

Uwe Comm. adviseert op bovengenoemden grond dit te doen.

Aangenomen.

4. **Instructie Classis Hudson.**

De Synode neme in overweging of het niet goed zoude zijn, dat in de nieuwe Zendingsorde (Art. 22) bepaald worde, dat behalve de Synodale Deputaten, ook een of meer inspecteurs uit zulke Classes gekozen worden, waar gemeenten zijn, die eigen zendelingen in 't veld hebben.

Uwe Comm. meent dat aan 't verzoek in deze instructie voldaan wordt zoo de Synode besluit Art. 21 gelijk bovengenoemd te veranderen.

5. Nog eene later door de Classis Hackensack ingediende instructie, luidt:

"**Whereas** it was the thought of this Classis to begin Mission work in South America if sufficient funds and the consent of our Board of Heathen Missions could be obtained, and

Whereas the said Board does not feel willing at the present time to give its consent, notwithstanding quite an amount of money has already been promised, and we believe enough more can be obtained, therefore be it

Resolved, that the question of doing Mission work in South America be placed on the Agendum of our next General Synod."

Uit het Rapport van de Algemeene Deputaten, (Bijlage IV,) blijkt dat deze kwestie reeds door hen is behandeld.

Het volgende wordt door de Synode hieromtrent aangenomen:

"Inzake de instructie van Classis Hackensack, spreekt de Synode uit, dat de Kerk thans geen nieuw zendingsterrein kiest, en adviseert dringend aan Classis Hackensack, met oprechte waardeering van haren zendingsijver, ook thans geen nieuw veld te bezetten, opdat onze Zendingskrachten geconcentreerd blijven."

ARTIKEL 53.

De Synode besluit eene avondzitting te houden, om den namiddag te kunnen besteden aan het nemen van een autotocht door Chicago, door de vriendelijkheid der kerken dezer plaats en omgeving aan de broeders aangeboden.

Ouderling J. Schreur sluit de morgenzitting.

AVONDZITTING, WOENSDAG, 24 JUNI.

ARTIKEL 54.

Deze sessie wordt met gebed geopend door Ds. J. M. Voortman, nadat men Ps. 103 : 7 had gezongen.

ARTIKEL 55.

De Synode benoemt de volgende broeders als deputaten voor de Heidenzending, (Zie Art. 52, II, 1):

Classis Grand Rapids Oost	Dr. Y. P. De Jong
Classis Grand Rapids West	Dr. H. Beets
Classis Hackensack	Ds. K. Poppen
Classis Holland	Ds. M. Van Vessem
Classis Hudson	Ds. R. Bolt
Classis Illinois	Ds. J. Manni
Classis Muskegon	Ds. J. Dolfin
Classis Orange City	Ds. F. Stuart
Classis Ostfriesland	Ds. H. C. Bode
Classis Pacific	Ds. A. Guikema
Classis Pella	Ds. C. De Leeuw
Classis Sioux Center	Ds. H. M. Van der Ploeg
Classis Zeeland	Ds. H. Walkotten

ARTIKEL 56.

De Comm. van Prae-advies, inzake de Kerkenorde, leest haar rapport bij monde van Ds. J. Haveman.

Eerwaarde Broeders:

De zaken, waarover uwe Commissie haar prae-advies heeft te geven, zijn tot vijfderlei te herleiden:

1. De instructie van Classis Holland. Zie Agendum 1914, pagina 14.

2. De Kerkenorde als zoodanig met de instructies die daarop betrekking hebben.

3. De instructies van Classis Grand Rapids West en Classis Muskegon waarover de Comm. voor revisie K. O. ook haar prae-advies had te geven. Zie Acta 1912, Art. 62, p. 50.

4. De instructies die betrekking hebben op wijziging van Synodale besluiten.

5. De instructies aangaande de vertaling der K. O. in 't Engelsch en 't Duitsch. Zie Agendum 1914, bldz. 16 en 17.

De Instructie van Classis Holland, Agendum 1914, p. 14.

Ze luidt als volgt: De Synode onderzoeke waarom Ds. F. Fortuin's Ontwerp der K. O. niet in de Acta der Synode van 1912 opgenomen werd in aansluiting bij het Synodale besluit, Art. 62, 1, 2. Zij neme notitie van het stuk en brenge het voor de aandacht der kerken voor en aleer de revisie der K. O. ter Synodale tafel komt.

Uwe Comm. heeft getracht in deze zaak inlichtingen in te winnen bij den Stated Clerk, die het volgende heeft geantwoord. Ds. Fortuin meende, dat zijn ontwerp in de Acta zou worden opgenomen als hij er mede gereed kwam tegen September 1912.

De Stated Clerk ging echter van de gedachte uit, dat hij de Acta zoo spoedig mogelijk moest publiceeren."

De Synode **besluit:** "Wijl het blijkt dat er misverstand in 't spel is geweest rakende de opname van het Ontwerp van Ds. Fortuin, gaat de Synode over tot de orde van den dag."

ARTIKEL 57.

In betrekking tot **de Kerkenorde als zoodanig met de Instructies daarop betrekking hebbende,** wordt het volgende door de Comm. van Prae-advies ingeleverd, (vergel. Art. 15):

"Uwe Comm. adviseert de Synode het Ontwerp ter revisie der Kerkenorde voor kennisgeving aan te nemen.

Uwe Comm. heeft bevonden dat de reviseurs zich strikt gehouden hebben aan de opdracht der Synode van 1912, welke aldus luidt:

1. Dat ze over betwistte punten geen nieuwe Artikelen invoege of wijzigingen make.

2. Dat ze zich zoo nauw mogelijk aansluite aan de D. K. O. en de revisie van de Geref. Kerken in Nederland, 1905.

1. Voorzoover het geldt zaken, die niet bepaald wijzigingen behoeven met het oog op onze speciale Amerikaansche toestanden, en

2. Voorzoover de bovengenoemde Nederlandsche Revisie geen betwistte punten beslist.

3. Dat ze nauwkeurig onderscheide tusschen de Kerkenorde als zoodanig en de Kerkelijke bepalingen.

4. Dat ze haar ontwerp zoo kort mogelijk make.

In verband hiermede wijst uwe Comm. op de regelen te vinden in het rapport K. O. bladz. 3.

a.) Uit de oude Kerkenordering weg te laten of daaraan toe te voegen, of daarin te wijzigen, al wat feitelijk reeds lang algemeen vervallen of gewijzigd is;

b.) Bepalingen, die blijkens ervaring gedurig misverstaan worden, door redactie-verandering te verduidelijken;

c.) Zoo min mogelijk generale bepalingen te maken; zoodat deze alleenlijk inhouden, wat tot handhaving van orde en recht volstrekt noodig heeft algemeen geregeld te worden, terwijl de regeling van al het andere aan de vrijheid der kerken en aan het leven zelve blijft overgelaten;

d.) Bij voorgestelde wijzigingen zich in stijl en woordenkeus zooveel mogelijk aan te sluiten aan de oude kerkelijke taal; en eindelijk,

e.) ter voorkoming van verwarring bij de aanhaling van artikelen, hun aantal en cijfers te behouden.

Uwe Comm. oordeelt, dat de reviseurs zich daarbij gehouden hebben aan de opdracht der Synode 1912, en heeft daarom in haar advies zich in 't algemeen aan die grondregels te houden, voornamelijk wat betreft taal en stijl.

In verband hiermede adviseert uwe Comm. op de instructie van Classis Orange City, p. 16, b, Agendum 1914, niet in te gaan. Deze luidt: Men gebruike niet nu eens het woord KERK en dan weer GEMEENTE, maar steeds hetzelfde woord. En ook spreke men niet nu eens van BEROEP en dan weer van BEROEPING, maar gebruike altijd het woord BEROEPING.

Aangenomen.

ARTIKEL 58.

De avondzitting wordt met dankzegging gesloten door Ouderling A. Bierema.

DONDERDAGMORGEN ZITTING, 25 JUNI.

ARTIKEL 59.

Ds. C. De Leeuw opent met gebed. Gezongen, Ps. 25:6.

ARTIKEL 60.

De Synode behandelt verder het Prae-advies der Comm. inzake de Kerkenorde. (Vgl. Artt. 15, 56, 57.)

"Uwe Comm. meende in het voorstel der reviseurs enkele **wijzigingen** te moeten adviseeren, en merkt verder op dat ze de instructiën betrekking hebbende op onderscheiden artikelen der K. O. onder de respective artikelen wenscht te bespreken.

De Wijzigingen zijn als volgt:

1. In overeenstemming met een instructie van Classis Orange City, Agendum 1914, p. 15a, adviseert uwe Comm. de woorden **in Noord Amerika** uit het opschrift der K. O. weg te laten.

Liever zag uwe Comm. de toevoeging in **Noord Amerika** behouden, maar Acta 1904, Art. 132, p. 43, geeft als officieele naam: De Christelijke Gereformeerde Kerk.

Aangenomen.

2. De bijvoeging **benevens de daaraan verbonden Synodale besluiten** valt uit den aard der zaak uit het opschrift weg krachtens het besluit dezer Synode, dat de uitgave hiervan wordt overgelaten aan persoonlijk initiatief.

Aangenomen.

3. Uwe Comm. adviseert de Rom. cijfers boven de Art. gemakshalve te vervangen door gewone cijfers.

Aangenomen.

4. Artt. 1, 2, en 3 stelt uwe Comm. voor ongewijzigd aan te nemen.

Aangenomen.

5. Uwe Comm. adviseert Art. 4 in dezen zin te wijzigen dat achter de derde par. rakende de **Approbatie** de volgende woorden worden toegevoegd: "welke approbatie echter niet **wordt** vereischt ingeval de verkiezing geschiedt met medewer-

king der gemeente door stemming uit een tevoren gemaakt tal."

De reden voor deze voorgestelde wijziging is, dat uwe Comm. oordeelt, dat bij verkiezing, zooals in dit toevoegsel omschreven, de gemeente feitelijk approbeert en daarom bijzondere approbatie onnoodig is.

Aangenomen.

6. In verband hiermede wijst uwe Comm. op de instructie 1 van de gemeente Prospect Park, New Jersey, luidende als volgt: Indien de Synode aanneemt de herziening der K. O. blijve, bij Artt. 4, 5, 22 en 24, gehandhaafd het recht der gemeenteleden naar Art. 31 der belijdenis, n.l. "Wij gelooven dat de Dienaars des Woord Gods, Ouderlingen en Diakenen, tot hunne ambten behooren gekozen te worden, door wettelijke verkiezing der Kerk."

Uwe Comm. adviseert de Synode uit te spreken dat bij deze lezing van Art. 4 dit recht der Kerk wordt gehandhaafd.

Aangenomen.

7. Uwe Comm. adviseert Art. 5 aldus te wijzigen, dat de woorden "wanneer de naam des Dienaars den tijd van veertien dagen haar voorgesteld zijnde geen wettige hindernis daartegen komt," er uitgelicht worden en daarvoor in plaats te zetten, "op de wijze zooals in Art. 4 aangegeven." Dit om dezelfde reden die leidde tot wijziging van Art. 4.

Aangenomen.

8. Artikelen 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 stelt uwe Comm. voor ongewijzigd te laten.

Aangenomen.

9. Uwe Comm. adviseert Art. 13 gewijzigd aldus vast te stellen: Zoo het geschiedt dat eenige Dienaars door ouderdom, ziekte of anderszins onbekwaam worden tot uitoefening huns Dienstes, zoo zullen zij nochtans desniettemin de eere en den naam eens Dienaars behouden, en uit een fonds van de gezamenlijke Kerken door de Kerk, die zij gediend hebben naar de generale Kerkelijke ordonnantiën daarvan zijnde eerlijk in hunne nooddruft (gelijk ook de weduwen en weezen der Dienaren in het gemeen) verzorgd worden.

Gronden: a.) Zoo wordt voorkomen dat een plaatselijke Kerk door te zware lasten gedrukt wordt; b.) Zoo is er in de verzorging betere overeenstemming tusschen onze praktijk en dit Artikel.

Aangenomen.

10. Uwe Comm. adviseert de Artikelen 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ongewijzigd te laten.

Aangenomen.

11. Gezien hebbende de instructie van Classis Orange City, bladz. 16, Ag. e, dat Art. 22 eenigszins duister is gesteld, adviseert uwe Comm. de lezing van Art. 22 aldus gewijzigd aan te nemen: De Ouderlingen zullen door het oordeel des Kerkeraads en der Diakenen verkozen worden, volgens de regeling, die daarvoor door den kerkeraad vastgesteld is; bij welke regeling het naar de gelegenheid van iedere Kerk vrij zal zijn, van tevoren de gemeenteleden in staat te stellen op geschikte personen de aandacht te vestigen om voorts af voor de verkiezing zelve zooveel ouderlingen als er van noode zijn aan de gemeente voor te stellen, om, van diezelve, (tenware, dat er eenig beletsel voorviel) geapprobeerd en goedgekeurd zijnde, met openbare gebeden en stipulatiën bevestigd te worden, of een dubbel getal aan de gemeente voor te stellen, om het door haar gekozen halve deel op dezelfde wijze in den dienst te bevestigen, volgens het Formulier daarvan zijnde.

Aangenomen.

12. Uwe Comm. adviseert de Synode de Artikelen 23, 24 ongewijzigd aan te nemen.

Aangenomen.

13. In betrekking tot Art. 25 heeft de kerkeraad Prospect Park, N. J., de instructie op het Agendum, p. 15, 6, dat dit Art. aldus worde gelezen: "Der Diakenen ambt is de aalmoezen en andere armengoederen naarstig te verzamelen en ze getrouwelijk en vlijtiglijk naar den eisch der behoeftigen, beide der ingezetenen en vreemden, **naar besluit des kerkeraads** uit te deelen, de berouwden te bezoeken en te troosten, en wel toe te zien dat de aalmoezen niet misbruikt worden. **Waarvan zij rapporteeren op den kerkeraad, en de boeken jaarlijks ter inzage zullen open liggen voor de gemeente."**

Uwe Comm. adviseert de Synode de lezing van het Ontwerp onveranderd te accepteeren.

Wat betreft de instructie van den kerkeraad Prospect Park wijst uwe Comm. op:

1. Dat de eerst voorgestelde wijziging van P. P. dat de diakenen zullen uitdeelen **naar het besluit des kerkeraads, a.)** Niet harmonieert met Art. 40 waar van afzonderlijke diakenvergaderingen gesproken wordt; **b.)** het uitdeelen met gemeen advies doelt op het onderling overleg der diakenen, dat **willekeur** voorkomt; **c.)** de diakenen wel onder opzicht van

den kerkeraad staan, doch zoo dat de kerkeraad de grondregelen aangeeft, maar de diakenen zelf hunne regeling van uitdeeling maken.

2. Aangaande de tweede voorgestelde wijziging van P. P. dat "de boeken jaarlijks ter inzage zullen open liggen voor de Gemeente," wijst uwe Comm. er op dat naar Art. 25 der revisie het recht van controle door de gemeente voldoende gehandhaafd is.

Advies aangenomen.

14. "Met betrekking tot Art. 26 adviseert uwe Comm. het woord **ellendigen**, derde regel van onderen, duidelijkheidshalve te vervangen door het woord **armen**."

Aangenomen.

15. Uwe Comm. adviseert Art. 29 aldus gewijzigd aan te nemen: Vierderlei kerkelijke samenkomsten zullen onderhouden worden; de Kerkeraad, de Classicale vergaderingen, (de particuliere Synode) en de Generale Synode. De woorden: **of nationale** waren door vergis blijven staan.

Aangenomen.

16. Artikelen 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34 stelt uwe Comm. voor conform het Ontwerp aan te nemen.

Aangenomen.

17. Wat betreft de opmerking van Classis Orange City, Agendum 1914, bladz. 16 d, dat in Art. 35 het woord **knibbelachtigen** moet vervangen worden door **kibbelachtigen**, wijst uwe Comm. er op, dat de Classis Orange City zich blijkbaar in de beteekenis van het woord **knibbelachtigen** vergist. Uwe Comm. adviseert dit Art. ongewijzigd aan te nemen.

Aangenomen.

18. Artikelen 36 en 37 accepteere de Synode ongewijzigd.

Aangenomen.

19. Om Art. 38 tot een afzonderlijken volzin te maken, worde het aldus gewijzigd aangenomen: "In de plaatsen, waar de Kerkeraad voor het eerst of op nieuw is op te richten zal 't zelve niet geschieden, dan met advies van de Classe."

Aangenomen.

20. Artikelen 39 en 40 adviseert uwe Comm. ongewijzigd aan te nemen.

Aangenomen.

21. In overeenstemming met de instructie van Classis Orange City, Agendum 1914, bladz. 16 c, en in den geest van

de instructie van Prospect Park, N. J., bladz. 15, 7, worde Art. 41 aldus gewijzigd dat achter het woord **uitstelle** bladz. 19, derde regel, de woorden "tenzij dat verre afstanden dit vereischen," worden ingevoegd.

Aangenomen.

22. Uwe Comm. adviseert de Artikelen 42, 43, 44, 45, 46, ongewijzigd te aanvaarden.

Aangenomen.

23. Wat betreft Artikelen 47, 48 en 49, stelt uwe Comm. het volgende voor: Inzake het al of niet instellen van Particuliere Synoden, stelt uwe Comm. voor:

a.) Het rapport dienaangaande, Agendum, p. 35, voor kennisgeving aan te nemen;

b.) de conclusie van het Rapport, om, "althans voorloopig niet tot het institueeren van Part. Synoden over te gaan," aan te nemen, op de gronden aangegeven in genoemd rapport;

c.) de Artikelen betrekking hebbende op de Part. Synoden ongewijzigd tusschen haakjes te laten staan, gelijk geschiedt in het Ontwerp ter revisie der K. O., en tevens al wat in overige Artikelen op Part. Synoden betrekking heeft te laten staan **zoo**als aangegeven in het Ontwerp ter revisie.

Aangenomen.

24. Uwe Comm. adviseert Artikelen **50, 51, 52,** 53, 54, **55,** ongewijzigd aan te nemen.

Aangenomen.

25. Wat betreft Art. 56 adviseert uwe Comm. de lezing te houden, letterlijk overgenomen uit de Nederlandsche Revisie en de voorgestelde wijziging van Classis Orange City, wat betreft dit Art., Agendum 1914, bladz. 16 d. niet te aanvaarden, en derhalve niet te lezen **samenkomst,** maar **verzameling.**

Aangenomen.

26. Uwe Comm. adviseert Artikelen 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, en 66 ongewijzigd te laten en aan te nemen.

Aangenomen.

27. In overeenstemming met instructies van de Classes Orange City en Grand Rapids West, en van den kerkeraad Prospect Park, N. J., stelt uwe Comm. voor Art. 67 aldus gewijzigd aan te nemen: "De gemeenten zullen onderhouden benevens den Zondag ook den Kerstdag, Goede Vrijdag, Paschen, Hemelvaartsdag, Pinksteren, den Biddag en den Nationalen Dankdag en Oud- en Nieuwjaarsdag."

Aangenomen.

28. Gezien hebbende de instructie van den kerkeraad Prospect Park, N. J., Agendum 1914, p. 15, 4, die **mag** in Art. 68 veranderd wenscht te hebben in **moet**, adviseert uwe Comm. bij de lezing van het Ontwerp te blijven.

Gronden:

a.) Het is èn naar Dordt èn naar de Ned. Revisie;

b.) **Moet** zou al te bindend zijn.

Aangenomen.

29. Artikelen 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, stelt uwe Comm. voor ongewijzigd te accepteeren.

Aangenomen.

30. Over Art. 79 heeft de kerkeraad Prospect Park, N. J., de volgende instructie, Agendum, p. 16, 5, "Wanneer Dienaren des Goddelijken Woords, Ouderlingen of Diakenen, eene openbare grove zonde bedrijven, die der Kerk schandelijk, of ook bij de overheid strafwaardig is, zullen ze terstond door besluit des kerkeraads geschorst worden; of zij geheel van den dienst af te zetten zijn, zal voor de Dienaren des Woords aan het oordeel der Classis staan, maar voor Ouderlingen en Diakenen aan den kerkeraad met advies met een naburigen kerkeraad."

Uwe Comm. adviseert, **om bij de lezing van het Ontwerp** te blijven.

Aangenomen.

31. Uwe Comm. adviseert de Artikelen 80 en 81 ongewijzigd te aanvaarden.

Aangenomen.

32. Classis Orange City verlangt, (zie Agendum, p. 16 c), dat aan Art. 82 in een noot toegevoegd worde: "Het is aan de vrijheid der kerkeraden gelaten, attesten per brief te verzenden of ze aan de desbetreffende personen persoonlijk af te geven."

Uwe Comm. adviseert dit Art. ongewijzigd te laten, wegens het karakter dat een attest behoort te dragen.

Aangenomen.

33. Uwe Comm. adviseert de Artikelen 83, 84, 85, 86, ongewijzigd aan te nemen."

Aangenomen.

De Kerkenorde, van drukfouten gezuiverd, en gewijzigd naar de bovengenoemde besluiten, luidt als volgt:

KERKENORDE

Van de Christelijke Gereformeerde Kerk, gelijk deze op de Synode te Chicago, Ill., in 1914 is herzien.

Artikel 1.

Om goede orde in de gemeente van Christus te onderhouden, zijn daarin noodig: de diensten; samenkomsten; opzicht der leer, Sacramenten en ceremoniën; en Christelijke straf; waarvan hierna ordelijk zal gehandeld worden.

Van de Diensten.

Artikel 2.

De diensten zijn vierderlei: der Dienaren des Woords, der Doctoren, der Ouderlingen en der Diakenen.

Artikel 3.

Het zal niemand, alhoewel hij een Doctor, Ouderling of Diaken is, geoorloofd zijn den Dienst des Woords en der Sacramenten te betreden, zonder wettelijk daartoe beroepen te zijn. En wanneer iemand daar tegen doet en meermalen vermaand zijnde, niet aflaat, zoo zal de Classe oordeelen, of men hem voor een scheurmaker verklaren, of op eenige andere wijze straffen zal.

Artikel 4.

De wettelijke beroeping dergenen, die tevoren in den dienst niet geweest zijn, bestaat:

Ten eerste, in de ***Verkiezing,*** dewelke na voorgaande gebeden geschieden zal door den Kerkeraad en de Diakenen met onderhouding van de regeling, die daarvoor door den Kerkeraad vastgesteld is, en van de kerkelijke ordonnantie, dat alleen diegenen voor het eerst tot den Dienst des Woords kunnen beroepen worden die door de Kerken, naar den regel daarvan zijnde, beroepbaar zijn gesteld; en voorts ook met advies van de Classe of van den hiertoe door de Classe aangewezen consulent;

Ten andere, in de ***Examinatie,*** of onderzoeking, beide der leer en des levens, dewelke staan zal bij de Classe, aan welke de beroeping ter approbatie is voor te stellen, en ge-

schieden zal ten overstaan van een drietal Gedeputeerden der Synode uit de naastbijgelegen Classen;

Ten derde, in de ***Approbatie*** en goedkeuring van de lidmaten der roepende gemeente, wanneer, de naam dés Dienaars den tijd van veertien dagen in de Kerk afgekondigd zijnde, geen wettige hindernis daartegen komt; welke approbatie echter niet wordt vereischt ingeval de verkiezing geschiedt met medewerking der gemeente door stemming uit een tevoren gemaakt tal;

Ten laatste, in de openlijke ***Bevestiging*** voor de gemeente, dewelke met behoorlijke stipulatiën en afvragingen, vermaningen en gebed en oplegging der handen van den Dienaar, die de bevestiging doet, (en van de andere Dienaren, die mede tegenwoordig zijn) toegaan zal, naar het Formulier daarvan zijnde.

Artikel 5.

Nopens de Dienaars die nu alreede in den Dienst des Woords zijnde tot eene andere gemeente beroepen worden, zal desgelijks zoodanige beroeping geschieden door den Kerkeraad en de Diakenen, met onderhouding van de regeling, die daarvoor door den Kerkeraad is vastgesteld, en van de generale kerkelijke ordonnantiën over de beroepbaarheid van hen, die buiten de Christelijke Gereformeerde Kerk gediend hebben, en over het meer dan eenmaal beroepen van denzelfden Dienaar in dezelfde vacature; verder met advies van de Classe of van den hiertoe door de Classe aangewezen consulent, en met approbatie van de Classe of van de hiertoe door de Classe aangewezen deputaten, aan welke de voorzeide beroepenen vertoonen zullen goede kerkelijke attestatie van leer en leven, en met approbatie van de lidmaten der roepende gemeente, op de wijze zooals in Art. 4 aangegeven; waarna de beroepenen met voorgaande stipulatiën en gebeden zullen bevestigd worden, naar het Formulier daarvan zijnde.

Artikel 6.

Ook zal geen Dienaar dienst mogen aannemen in gestichten of anderszins, tenzij dat hij voorheen geadmitteerd en toegelaten zij, volgens de voorgaande artikelen; en hij zal ook niet minder dan andere aan de Kerkenorde onderworpen zijn.

Artikel 7.

Niemand zal tot den Dienst des Woords beroepen worden, zonder dat men hem in eene bepaalde plaats stelle, ten ware, dat hij gezonden worde, om hier of daar Kerken te vergaderen.

Artikel 8.

Men zal geen personen, die niet op geregelde wijze ter voorbereiding voor den Dienst des Woords hebben gestudeerd en naar Art. 4 beroepbaar zijn gesteld, tot het predikambt toelaten, tenzij dat men verzekerd zij van hunne singuliere gaven, godzaligheid, ootmoedigheid, zedigheid, goed verstand en discretie, mitsgaders gaven van welsprekendheid. Zoo wanneer dan zoodanige personen zich tot den dienst presenteeren, zal de Classe hen (indien het de [particuliere] Synode goedvindt) eerst examineeren, en dan voorts met hen handelen, zooals zij oordeelen zal stichtelijk te wezen, volgens de generale regeling, daarvoor door de Kerken vastgesteld.

Artikel 9.

Predikers zonder vasten dienst, en die anderszins eenige sekte verlaten, zullen niet toegelaten worden tot den Kerkedienst, dan nadat zij na zorgvuldig onderzoek door een Classe met approbatie der Synode, beroepbaar zijn verklaard.

Artikel 10.

Een Dienaar, eens wettelijk beroepen zijnde, mag de gemeente, aan welke hij verbonden is, niet verlaten, om elders eene beroeping op te volgen, zonder bewilliging des Kerkeraads met de Diakenen, en met voorweten van de Classe, gelijk ook geene andere Kerk hem zal mogen ontvangen, eer hij wettelijke getuigenis zijns afscheids van de Kerk en Classe, waar hij gediend heeft, vertoond hebbe.

Artikel 11.

Aan de andere zijde zal de Kerkeraad, als representeerende de gemeente ook gehouden zijn hare Dienaars van behoorlijk onderhoud te verzorgen, en hen niet uit hun dienst te ontslaan zonder kennis en approbatie van de Classe en van Deputaten der (particuliere) Synode.

Artikel 12.

Dewijl een Dienaar des Woords, eens wettelijk als boven beroepen zijnde, zijn leven lang aan den Kerkedienst verbon-

den is, zoo zal hem niet geoorloofd zijn, zich tot eenen anderen staat des levens te begeven; tenzij om groote en gewichtige oorzaken, waarvan de Classe kennis nemen en oordeelen zal.

Artikel 13.

Zoo het geschiedt, dat eenige Dienaars door ouderdom, ziekte, of anderszins onbekwaam worden tot uitoefening huns Dienstes, zoo zullen zij nochtans desniettemin de eere en den naam eens Dienaars behouden en uit een fonds van de gezamenlijke Kerken door de Kerk die zij gediend hebben, naar de generale kerkelijke ordonnantiën daarvan zijnde, eerlijk in hunne nooddruft (gelijk ook de weduwen en weezen der Dienaren in 't gemeen) verzorgd worden.

Artikel 14.

Zoo eenige Dienaars om de voorschreven of eenige andere oorzaken hunnen dienst voor een tijd onderlaten moesten, 't welk zonder advies des Kerkeraads niet geschieden zal, zoo zullen zij nochtans ten alle tijde de beroeping der Gemeente onderworpen zijn en blijven.

Artikel 15.

Het zal niemand geoorloofd zijn, den Dienst zijner Kerk onderlatende, of in geenen vasten Dienst zijnde, hier en daar te gaan prediken buiten consent en autoriteit der Synode of Classe. Gelijk ook niemand in eene andere Kerk eenige predicatie zal mogen doen of Sacramenten bedienen, zonder bewilliging des Kerkeraads van die Kerk.

Artikel 16.

Der Dienaren ambt is, in de gebeden en bediening des Woords aan te houden, de Sacramenten uit te reiken, op hunne Medebroeders, Ouderlingen en Diakenen, mitsgaders de Gemeente, goede acht te nemen en ten laatste met de Ouderlingen de kerkelijke discipline te oefenen en te bezorgen, dat alles eerlijk en met orde geschiede.

Artikel 17.

Onder de Dienaren des Woords zal gelijkheid gehouden worden, aangaande de lasten huns dienstes, mitsgaders ook in andere dingen, zooveel mogelijk is, volgens het oordeel des Kerkeraads, en (dies van noode zijnde) der Classe; hetwelk ook in Ouderlingen en Diakenen te onderhouden is.

Artikel 18.

Het ambt der Doctoren of Professoren in de Theologie is, de Heilige Schriftuur uit te leggen, en de zuivere leer tegen de ketterijen en dolingen voor te staan.

Artikel 19.

De Gemeenten zullen, voor zooveel noodig, arbeiden, dat er studenten zijn, die door haar onderhouden worden, om tot den Dienst des Woords te worden opgeleid.

Artikel 20.

Studenten, die naar den regel daarvoor zijnde, hiertoe vrijheid ontvangen, en personen, die volgens Art. 8 bekwaam zijn geoordeeld, om tot den Dienst des Woords te worden voorbereid, zullen tot hunne oefening en om bekend te worden bij de Gemeenten, in de godsdienstoefeningen een stichtelijk woord mogen spreken.

Artikel 21.

De Kerkeraden zullen alomme toezien, dat er goede Christelijke Scholen zijn, waar de ouders hunne kinderen doen onderwijzen naar eisch des Verbonds.

Artikel 22.

De Ouderlingen zullen door het oordeel des Kerkeraads en der Diakenen verkozen worden, volgens de regeling, die daarvoor door den Kerkeraad vastgesteld is; bij welke regeling het naar de gelegenheid van iedere Kerk vrij zal zijn, van tevoren de gemeenteleden in staat te stellen op geschikte personen de aandacht te vestigen om voort òf voor de verkiezing zelve zooveel Ouderlingen als er van noode zijn aan de Gemeente voor te stellen, om, van diezelve, (tenware, dat er eenig beletsel voorviel) geapprobeerd en goedgekeurd zijnde, met openbare gebeden en stipulatiën bevestigd te worden, òf een dubbel getal aan de Gemeente voor te stellen, om het door haar gekozen halve deel op dezelfde wijze in den dienst te bevestigen, volgens het Formulier daarvan zijnde.

Artikel 23.

Der Ouderlingen ambt is, behalve hetgene dat boven, in Art. 16, gezegd is hun met den Dienaar des Woords gemeen te zijn, opzicht te hebben, dat de Dienaren, mitsgaders hunne andere Medehelpers en Diakenen hun ambt getrouwelijk bedienen, en de bezoeking te doen, naardat de gelegenheid des

tijds en der plaats tot stichting der Gemeente, zoo voor als na het Nachtmaal, kan lijden, om bijzonder de lidmaten der Gemeente te vertroosten en te onderwijzen en ook anderen tot de Christelijke Religie te vermanen.

Artikel 24.

Dezelfde wijze, die van de Ouderlingen gezegd is, zal men ook onderhouden in de verkiezing, approbatie en bevestiging der Diakenen.

Artikel 25.

Der Diakenen eigen ambt is, de aalmoezen en andere armengoederen naarstiglijk te verzamelen, en die getrouwelijk en vlijtiglijk, naar den eisch der behoeftigen, beide der ingezetenen en vreemden, met gemeen advies uit te deelen, de benauwden te bezoeken en te vertroosten, en wel toe te zien, dat de aalmoezen niet misbruikt worden; waarvan zij rekening zullen doen in den Kerkeraad, en ook (zoo iemand daar bij wil zijn) voor de gemeente, op zulken tijd als de Kerkeraad het goedvinden zal.

Artikel 26.

De Diakenen zullen ter plaatse waar anderen zich aan de armenverzorging wijden, van dezen begeeren goede correspondentie met hen te willen houden, ten einde de aalmoezen te beter uitgedeeld mogen worden onder degenen, die meest gebrek hebben. Ook zullen zij toezien, dat de armen gebruik kunnen maken van stichtingen van barmhartigheid, en daartoe van de besturen dier inrichtingen begeeren goede correspondentie met hen te willen houden, terwijl het wenschelijk is, dat de Diakoniën, met name bij het verzorgen van armen in deze stichtingen, elkander bijstaan en in onderling overleg treden.

Artikel 27.

De Ouderlingen en Diakenen zullen naar plaatselijke regeling twee of meer jaren dienen, en alle jaar zal een evenredig deel aftreden. De aftredenden zullen door anderen vervangen worden, ten ware, dat de gelegenheid en het profijt van eenige Kerk, bij de uitvoering van Artt. 22 en 24, eene herkiezing raadzaam maken.

Artikel 28.

De Kerkeraden zullen zorge dragen, dat de Kerken voor het bezit harer goederen, en de rust en orde harer samen-

komsten, aanspraak kunnen maken op de bescherming der Overheid; welverstaande, dat ze terwille van de rust en het stoffelijk bezit nimmer in het minste te kort mogen doen aan het koninklijk regiment van Christus over zijne Gemeente.

Van de Kerkelijke Samenkomsten.

Artikel 29.

Vierderlei kerkelijke samenkomsten zullen onderhouden worden; de Kerkeraad, de Classicale vergaderingen, (de particuliere Synode), en de Generale Synode.

Artikel 30.

In deze samenkomsten zullen geen andere dan kerkelijke zaken, en dezelve op kerkelijke wijze verhandeld worden. In meerdere vergaderingen zal men niet handelen, dan 't gene dat in mindere niet heeft afgehandeld kunnen worden, of dat tot de Kerken der meerdere vergadering in 't gemeen behoort.

Artikel 31.

Zoo iemand zich beklaagt door de uitspraak der mindere vergadering verongelijkt te zijn, dezelve zal zich op eene meerdere kerkelijke vergadering beroepen mogen; en 't gene door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden. Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods, of tegen de Artikelen dezer Kerkenorde, zoolang als dezelve door geene Generale Synode veranderd zijn.

Artikel 32.

De handelingen aller samenkomsten zullen met aanroeping van den Naam Gods aangevangen, en met eene dankzegging besloten worden.

Artikel 33.

Die tot de samenkomsten afgezonden worden, zullen hunne credentiebrieven en instructiën, onderteekend zijnde van degenen, die ze zenden, medebrengen, en deze zullen keurstemmen hebben, ten ware in zaken, die hunne personen of Kerken in het bijzonder aangaan.

Artikel 34.

In alle samenkomsten zal bij den praeses een scriba gevoegd worden, om naarstiglijk op te schrijven, 't gene waardig is opgeteekend te zijn.

Artikel 35.

Het ambt van den praeses is, voor te stellen en te verklaren 't gene te verhandelen is; toe te zien dat een iegelijk zijn orde houde in 't spreken; den knibbelachtigen en die te heftig zijn in 't spreken, te bevelen dat zij zwijgen; en over dezelve, geen gehoor gevende, de behoorlijke censuur te laten gaan. Voorts zal zijn ambt uitgaan, wanneer de samenkomst scheidt.

Artikel 36.

't Zelfde zeggen heeft de Classe over den Kerkeraad, 't welk de Particuliere Synode heeft over de Classe, en de Generale Synode over de Particuliere.

Artikel 37.

In alle Kerken zal een Kerkeraad zijn, bestaande uit de Dienaren des Woords en de Ouderlingen, dewelke, althans in grootere gemeenten, in den regel alle weken eens te zamen komen zullen, alwaar de Dienaar des Woords (of de Dienaren, zoo daar meerdere zijn, bij beurte) presideeren en de actie regeeren zal. En waar het getal van de Ouderlingen klein is, zullen de Diakenen door plaatselijke regeling mede tot den Kerkeraad kunnen genomen worden; hetgeen altijd geschieden zal, waar dit getal op minder dan drie is bepaald.

Artikel 38.

In de plaatsen, waar de Kerkeraad voor het eerst of op nieuw is op te richten, zal 't zelve niet geschieden, dan met advies van de Classe.

Artikel 39.

Plaatsen, waar nog geen Kerkeraad zijn kan, zullen door de Classe onder de zorg van een genabuurden Kerkeraad gesteld worden.

Artikel 40.

Desgelijks zullen de Diakenen samenkomen, waar zulks noodig is alle weken, om met aanroeping van den Naam Gods, van de zaken, hun ambt betreffende, te handelen, waartoe de Dienaren goed opzicht zullen nemen, en zoo noodig zich daarbij laten vinden.

Artikel 41.

De Classicale vergaderingen zullen bestaan uit genabuurde Kerken, dewelke elk een Dienaar en een Ouderling, ter plaatse en tijd bij hen in het scheiden van elke vergadering goedgevon-

den (zoo nochtans, dat men het boven de drie maanden niet uitstelle, tenzij dat verre afstanden dit vereischen), daarhenen met behoorlijke credentie afvaardigen zullen; in welke samenkomsten de Dienaars bij beurte, of anderszins die van dezelve vergadering verkoren wordt, presideeren zullen, zoo nochtans, dat dezelfde tweemaal achtereen niet zal mogen verkoren worden.

Voorts zal de praeses onder anderen een iegelijk afvragen, of zij in hunne Kerken hunne kerkeraadsvergadering houden; of de kerkelijke discipline geoefend wordt; of de armen en Christelijke Scholen bezorgd worden; ten laatste, of er iets is, waarin zij het oordeel en de hulp der Classe tot rechte instelling hunner Kerk behoeven. En eindelijk zullen in de voorlaatste of desnoods in de laatste vergadering vóor de (Particuliere) Synode verkoren worden, die op deze Synode gaan zullen.

Artikel 42.

Waar in eene Kerk meer Predikanten zijn dan één, zullen ook zij, die niet volgens het voorgaande artikel afgevaardigd zijn, in de Classe mogen verschijnen en adviseerende stem hebben.

Artikel 43.

In 't einde van de Classicale, en andere meerdere samenkomsten, zal men Censuur houden over diegenen, die iets strafwaardigs in de vergadering gedaan, of de vermaning der mindere samenkomsten versmaad hebben.

Artikel 44.

De Classe zal ook eenige harer Dienaren, ten minste twee, van de oudste, ervarendste en geschiktste, autoriseeren, om in alle Kerken alle jaar visitatie te doen, en toe te zien, of de Leeraars en Kerkeraden hun ambt getrouwelijk waarnemen, bij de zuiverheid der leer verblijven, de aangenomene orde in alles onderhouden, en de stichting der Gemeente, mitsgaders der jonge jeugd, naar behooren, zooveel hun mogelijk is, met woorden en werken bevorderen; teneinde zij diegenen die nalatig in het een of ander bevonden worden, intijds mogen broederlijk vermanen, en met raad en daad alles tot vrede, opbouwing, en het meeste profijt der Kerken helpen leiden. En iedere Classe zal deze visitatoren mogen continueeren in hunne bediening, zoolang het haar zal goeddunken, ten ware, dat de visitatoren zelven, om redenen, van dewelke de Classe oordeelen zal, verzochten ontslagen te worden.

Artikel 45.

De Kerk in dewelke de Classe, en desgelijks de [Particuliere of] Generale Synode samenkomt, zal zorg dragen, dat zij de Acten der voorgaande vergadering, op de naastkomende bestelle.

Artikel 46.

De instructiën der dingen, die in meerdere vergaderingen te behandelen zijn, zullen niet eerder geschreven worden, voordat over de daarin voorgestelde punten de besluiten der voorgaande Synoden gelezen zijn, opdat 't gene eens afgehandeld is, niet wederom voorgesteld worde, ten ware dat men het achtte veranderd te moeten zijn.

Artikel 47.

[Alle jaar (ten ware de nood een korteren tijd vereischt) zullen vier of vijf of meer genabuurde Classen samenkomen, tot welke Particuliere Synode uit iedere Classe twee Dienaars en twee Ouderlingen afgevaardigd zullen worden. In het scheiden zoowel der Particuliere als der Generale Synode zal eene Kerk verordend worden, die last hebben zal, om, met advies der Classe, den tijd en de plaats der naaste Synode te stellen.]

Artikel 48.

[Het zal aan elke Synode vrijstaan, correspondentie te verzoeken en te houden met hare genabuurde Synode of Synoden, in zulken vorm, als zij meest profijtelijk zullen achten voor de algemeene stichting.]

Artikel 49.

[Iedere Synode zal ook eenigen afvaardigen, om alles, wat de Synode geordonneerd heeft, te verrichten, zoowel bij de Hooge Overheid als bij de respectieve Classen, onder haar ressorteerende, alsmede om te zamen of in minder getal over alle examina der aankomende Predikanten te staan. En voorts in alle andere voorvallende zwarigheden aan de Classen de hand te bieden, opdat goede eenigheid, orde en zuiverheid der leere behouden en bevestigd worden. Ook zullen deze van alle hunne handelingen goede notitie houden, om de Synode rapport daarvan te doen, en, zoo het geëischt wordt, redenen te geven. Ook zullen zij niet ontslagen wezen van hunnen dienst, voor en aleer de Synode zelve hen daarvan ontslaat.]

Artikel 50.

De Generale Synode zal ordinaarlijk alle twee jaren eens gehouden worden, ten ware dat er eenige dringende nood ware, om den tijd korter te nemen.

Tot deze zullen drie Dienaren en drie Ouderlingen uit elke Classe afgezonden worden. Voorts zal de Kerk, die last heeft om den tijd en de plaats der Generale Synode aan te wijzen, zoo dezelve naar het oordeel van ten minste drie Classen binnen de twee jaren te beroepen ware, van den tijd en de plaats besluiten.

Artikel 51.

De arbeid der kerkelijke Zending onder de heidenen en Joden wordt door de Generale Synode in eene Zendingsorde geregeld.

Artikel 52.

Alzoo in de Kerken onderscheidene sprake gesproken wordt, zal in de kerkelijke samenkomsten en bij het publiceeren van adviezen, instructiën, en besluiten, gezorgd worden voor de noodige vertaling.

Van de Leer, Sacramenten en andere Ceremoniën.

Artikel 53.

De Dienaren des Woords Gods, en desgelijks de Professoren in de Theologie, ('t welk ook den anderen Professoren en Schoolmeesters wel betaamt) zullen de drie Formulieren van Eenigheid, n.l. de Nederlandsche Belijdenis des Geloofs, den Heidelbergschen Catechismus en de Canones van Dordtrecht, 1618-'19, onderteekenen, en de Dienaren des Woords, die zulks weigeren, zullen de facto (feitelijk) in hunnen dienst door den Kerkeraad of de Classe geschorst worden, tot ter tijd toe, dat zij zich daarin geheellijk verklaard zullen hebben, en indien zij hardnekkiglijk in weigering blijven, zullen zij van hunnen dienst geheellijk afgesteld worden.

Artikel 54.

Insgelijks zullen ook de Ouderlingen en Diakenen de genoemde Formulieren van Eenigheid onderteekenen.

Artikel 55.

Tot wering van de valsche leeringen en dwalingen, die door kettersche geschriften zeer toenemen, zullen de Dienaars en de Ouderlingen de middelen gebruiken van leering, van

wederlegging, van waarschuwing en van vermaning, zoowel bij den dienst des Woords als bij de Christelijke onderwijzing en bij het huisbezoek.

Artikel 56.

Het verbond Gods zal aan de kinderen der Christenen met den doop, zoo haast als men de bediening deszelven hebben kan, verzegeld worden, en dat in openbare verzameling, wanneer Gods Woord gepredikt wordt.

Artikel 57.

De Dienaars zullen hun best doen, en daartoe arbeiden, dat de vader zijn kind ten Doop presenteere.

Artikel 58.

De Dienaars zullen in 't Doopen, zoo der jonge kinderen als der volwassen personen, de formulieren van de instelling en 't gebruik des Doops, welke tot dien einde onderscheidenlijk beschreven zijn, gebruiken.

Artikel 59.

De volwassenen worden door den Doop de Christelijke Gemeente ingelijfd, en voor Lidmaten der Gemeente aangenomen, en zijn daarom schuldig het Avondmaal des Heeren ook te gebruiken, 't welk zij bij hunnen Doop zullen beloven te doen.

Artikel 60.

De namen der gedoopten, mitsgaders der Ouders, en desgelijks de tijd der geboorte en des Doops, zullen opgeteekend worden.

Artikel 61.

Men zal niemand ten Avondmaal des Heeren toelaten, dan die naar de gewoonheid der Kerk, tot dewelke hij zich voegt, belijdenis der Gereformeerde Religie gedaan heeft, mitsgaders hebbende getuigenis eens vromen wandels, zonder welke ook degenen, die uit andere Kerken komen, niet zullen toegelaten worden.

Artikel 62.

Een iedere Kerk zal zulke manier van bediening des Avondmaals houden, als zij oordeelt tot de meeste stichting te dienen. Welverstaande nochtans, dat de uitwendige ceremoniën, in Gods Woord voorgeschreven, niet veranderd en alle superstitie vermeden worde, en dat na de voleinding der

predikatie en der gemeene gebeden het Formulier des Avondmaals, mitsgaders het gebed daartoe dienende, zal worden gelezen.

Artikel 63.

Het Avondmaal des Heeren zal ten minste alle twee of drie maanden gehouden worden.

Artikel 64.

De bediening des Avondmaals zal alleen geschieden, waar toezicht is van Ouderlingen, volgens kerkelijke orde, en in eene openlijke samenkomst der Gemeente.

Artikel 65.

Lijkpredikatiën of lijkdiensten zullen niet worden ingesteld.

Artikel 66.

In tijden van oorlog, pestilentie, algemeene volksrampen en andere groote zwarigheden, waarvan de druk overal in de Kerken gevoeld wordt, is het betamelijk dat door de Classen bededagen uitgeschreven worden.

Artikel 67.

De gemeenten zullen onderhouden, benevens den Zondag, ook den Kerstdag, Goeden Vrijdag, Paschen, Hemelvaartsdag, Pinksteren, den Biddag, den Nationalen Dankdag, en Oud- en Nieuwjaarsdag.

Artikel 68.

De Dienaars zullen alomme des Zondags de somma der Christelijke Leer in den Heidelbergschen Catechismus vervat, kortelijk uitleggen, alzoo dat dezelve zooveel mogelijk jaarlijks mag geëindigd worden, volgens de afdeeling van den Catechismus zelven daarop gemaakt.

Artikel 69.

In de Kerken zullen alleen de 150 Psalmen Davids, de Tien Geboden, het Onze Vader, de Twaalf Artikelen des Geloofs, de Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon, de Morgenzang en de Avondzang, en de Bedezang vóór de predikatie, gezongen worden.

Artikel 70.

Alzoo behoorlijk is, dat de huwelijke staat voor Christus' Gemeente bevestigd worde, volgens het Formulier daarvan zijnde, zullen de Kerkeraden daarop toezien.

Van de Censuur en Kerkelijke Vermaning.

Artikel 71.

Gelijkerwijs de Christelijke straf geestelijk is, en niemand van het Burgerlijke gericht of straf der Overheid bevrijdt, alzoo worden ook, benevens de Burgerlijke straf, de Kerkelijke Censuren noodzakelijk vereischt, om den zondaar met de Kerk en zijnen naaste te verzoenen, en de ergernis uit de Gemeente Christi weg te nemen.

Artikel 72.

Wanneer dan iemand tegen de zuiverheid der leer, of vromigheid des wandels zondigt: zooverre als het heimelijk is, en geene openbare ergernis gegeven heeft, zoo zal de regel onderhouden worden, welken Christus duidelijk voorschrijft in Matth. 18.

Artikel 73.

De heimelijke zonden, waarvan de zondaar door één, en in 't bijzonder, of voor twee of drie getuigen vermaand zijnde, berouw heeft, zullen voor den Kerkeraad niet gebracht worden.

Artikel 74.

Zoo iemand van eene heimelijke zonde van twee of drie personen in liefde vermaand zijnde, geen gehoor geeft, of anderszins eene openbare zonde bedreven heeft, zal zulks den Kerkeraad aangegeven worden.

Artikl 75.

Van al zulke zonden, die vanwege hare natuur, openbaar, of door verachting der kerkelijke vermaningen in het openbaar gekomen zijn, zal de verzoening (wanneer men genoegzame teekenen van boetvaardigheid ziet) in zulken vorm en manier geschieden, als tot stichting van iedere Kerk door den Kerkeraad bekwaam zal geoordeeld worden. Of zij in bepaalde gevallen openbaarlijk geschieden zal, wordt, wanneer daarover in den Kerkeraad verschil is, met advies van twee genabuurde Kerken of van de Classe beoordeeld.

Artikel 76.

Zoo wie hardnekkiglijk de vermaning des Kerkeraads verwerpt, en desgelijks wie eene openbare of anderszins eene grove zonde gedaan heeft, zal van het Avondmaal des Heeren afgehouden worden. En indien hij, afgehouden zijnde, na

verscheidene vermaningen geen teeken der boetvaardigheid bewijst, zoo zal men ten laatste tot de uiterste remedie, namelijk de afsnijding, komen, volgens de forme naar den Woorde Gods daartoe gesteld. Doch zal niemand afgesneden worden, dan met voorgaand advies der Classe.

Artikel 77.

Aleer men, na de afhouding van het Avondmaal en de daarop nog gevolgde onderscheidene vermaningen, tot de afsnijding komt, zal men de hardnekkigheid des zondaars der gemeente openlijk te kennen geven, de zonde verklarende, mitsgaders de naarstigheid aan hem bewezen, in het bestraffen, afhouden van het Avondmaal, en menigvuldige vermaningen, en zal de Gemeente vermaand worden hem aan te spreken, en voor hem te bidden. Zoodanige vermaningen zullen er drie geschieden. In de eerste zal de zondaar niet genoemd worden, opdat hij eenigszins verschoond worde. In de tweede zal met advies der Classe zijn naam uitgedrukt worden. In de derde zal men de Gemeente te kennen geven, dat men hem (tenzij dat hij zich bekeere) van de gemeenschap der Kerk uitsluiten zal, opdat zijne afsnijding, zoo hij hardnekkig blijft, met stilzwijgende bewilliging der Kerk geschiede. De tijd tusschen de vermaningen zal aan het oordeel des Kerkeraads staan.

Artikel 78.

Wanneer iemand, die geëxcommuniceerd is, zich wederom wil verzoenen met de Gemeente door boetvaardigheid, zoo zal hetzelve voor de handeling des Avondmaals, of anderszins naar gelegenheid, tevoren der Gemeente aangezegd worden, teneinde hij ten naastkomenden Avondmale (zooverre niemand iets weet voor te brengen ter contrarie) openbaarlijk met professie zijner bekeering weder opgenomen worde, volgens het Formulier daarvan zijnde.

Artikel 79.

Wanneer Dienaars des Goddelijken Woords, Ouderlingen of Diakenen eene openbare grove zonde bedrijven, die der Kerk schandelijk, of ook bij de Overheid strafwaardig is, zullen wel de Ouderlingen en Diakenen terstond door voorgaand oordeel des Kerkeraads derzelver en der naastgelegene Gemeente in hunnen dienst geschorst of daarvan afgezet worden, maar de Dienaars alleenlijk geschorst worden. Of deze geheel van den dienst af te zetten zijn, zal aan het oordeel

der Classe staan, met advies van de in Art. 11 genoemde Deputaten der (Particuliere) Synode.

Artikel 80.

Voorts onder de grove zonden, die waardig zijn met opschorting of afstelling van den dienst gestraft te worden, zijn deze de voornaamste: valsche leer of ketterij, openbare scheurmaking, openlijke blasphemie, simonie, trouwelooze verlating zijns dienstes of indringing in eens anderen dienst, meineedigheid, echtbreuk, hoererij, dieverij, geweld, gewoonlijke dronkenschap, vechterij, vuil gewin; kortelijk, alle de zonden en grove feiten, die den bedrijver voor de wereld eerloos maken, en in een ander gemeen lidmaat der Kerk der afsnijding waardig zouden gerekend worden.

Artikel 81.

De Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen zullen vóór het houden des Avondmaals onder elkander de Christelijke censuur oefenen en malkander van de bediening huns ambts vriendelijk vermanen.

Artikel 82.

Dengenen, die uit de Gemeente vertrekken, zal eene attestatie of getuigenis aangaande hun belijdenis en wandel door den Kerkeraad medegegeven worden, door twee onderteekend, of bij attestatiën, die onder het zegel der Kerk gegeven worden, met ééne onderteekening.

Artikel 83.

Voorts zal den armen, om genoegzame oorzaken vertrekkende, door de Diakenen reisgeld gegeven worden, naar hetgeen zij oordeelen behoorlijk te zijn. De Kerkeraad en de Diakenen zullen echter toezien, dat zij niet te zeer genegen zijn om hunne Kerken van de armen te ontlasten, met welke zij andere Kerken zonder eenigen nood zouden bezwaren.

Artikel 84.

Geene Kerk zal over andere Kerken, geen Dienaar over andere Dienaren, geen Ouderling of Diaken over andere Ouderlingen of Diakenen eenige heerschappij voeren.

Artikel 85.

In middelmatige dingen, zal men Kerken, die een ander gebruik hebben dan wij, niet verwerpen.

Artikel 86.

Deze Artikelen, de wettelijke ordening der Kerk aangaande, zijn alzoo gesteld en aangenomen met gemeen accoord, dat zij (zoo het profijt der Kerken anders vereischte) veranderd, vermeerderd of verminderd mogen en behooren te worden. Het zal nochtans geene bijzondere Gemeente, Classe [of Synode] vrijstaan zulks te doen, maar zij zullen naarstigheid doen om die te onderhouden, totdat anders van de Generale Synode verordend worde.

ARTIKEL 61.

De zitting werd gesloten door Ouderling Van der Plaat.

NAMIDDAGZITTING, DONDERDAG, 25 JUNI.

ARTIKEL 62.

De vergadering zingt Ps. 119:17. Ds. E. J. Krohne gaat in den gebede voor.

ARTIKEL 63.

Voortzetting van het Prae-advies inzake de **Kerkenorde,** (Art. 60).

1. De Instructies van Classes Grand Rapids West en Muskegon, waarover de Comm. voor revisie K. O. ook haar praeadvies had te geven. Zie Acta 1912, Art. 62, p. 50.

1. De instructie van **Classis Grand Rapids West** luidt aldus: "Daar er een leemte is in de **Vragen** gesteld bij het **Openbaar Belijdenis** doen in onze Kerk, daar er niet gevraagd wordt, gelijk volgens Vraag 81 van den Catechismus, naar kennis van ellende en verlossing, als noodig voor toetreding tot het Avondmaal, maar alleen naar leer, dankbaarheid en tucht, zoo stelt de Classis voor om op de tegenwoordige eerste vraag, omtrent de leer te laten volgen: 'Of gij belijdt dat gij, overeenkomstig die leer, uzelven door Gods genade hebt leeren mishagen vanwege uwe zonden en uw vertrouwen stelt op Christus Jezus en Zijne beloften, als alleen genoegzaam ter zaligheid?'"

Uwe Comm. adviseert hierop niet in te gaan op grond van het advies der Revisie Comm., bladz. 5 van het Rapport, waar het zegt: "Omdat de door Classis Grand Rapids West begeerde inlassching feitelijk al begrepen is in de eerste vraag."

Het volgend **substituut voorstel** wordt **aangenomen:**

"De Synode herroept de conclusie onder punt 4, Art. 62, Acta 1912, aangezien het thans niet wenschelijk is om verandering aan te brengen in de Vragen bij de Openbare Belijdenis des Geloofs. De grond voor deze herroeping wordt aangegeven in het Prae-advies."

2. De instructie van **Classis Muskegon** luidt als volgt: "De Synode spreke uit of geattesteerden naar zuster gemeenten, leden der gemeente zijn die attest zendt, of dan reeds behooren tot de gemeente, waaraan zij gezonden zijn, zoolang er nog geen kennisgeving geschiedde, dat het attest aangenomen werd."

Uwe Comm. adviseert het advies van de Revisie Comm. over te nemen, dat luidt als volgt: "Dat volgens Art. 82 der K. O. attestatie aan den vertrekkende medegegeven moet worden, en dat hij niet als lid eener andere kerk kan worden toegelaten aleer hij aldaar zijne attestatie heeft ingediend, terwijl zijn lidmaatschap op den duur zou vervallen als hij zijne attestatie niet indiende.

Aangenomen.

ARTIKEL 64.

Thans komen, volgens het Rapport der Comm. van Prae-advies, in behandeling: **Vier instructies die betrekking hebben op wijziging van Synodale besluiten,** namelijk twee van Classis Muskegon, één instructie van Classis Zeeland, en één instructie van den kerkeraad der gemeente Kenosha, Wis.

1. De eerste instructie van **Classis Muskegon** (Agendum, p. 13), luidt als volgt: "De Classis verzoekt de Synode, in verband met de revisie der Kerkenorde, p. 9, par. 1, aldus te lezen: 'Daar de korte bediening eener kerk doorgaans tegen haar belang strijdt, wordt den kerkeraden niet toegestaan om leeraren binnen de twee jaren te beroepen, zonder toestemming der Classis tot welke de leeraar behoort.'"

Uwe Comm. adviseert de Synode op deze instructie niet in te gaan. Grond:

Ze acht een dergelijke bepaling te bindend voor de kerken.

Uwe Comm. adviseert, dat de Synode uitspreke: Daar de korte bediening eener kerk doorgaans tegen haar belang strijdt, wordt den kerkeraden ontraden om leeraars, die nog slechts kort in hun standplaats werkzaam zijn, te beroepen.

Aangenomen.

2. De tweede instructie van **Classis Muskegon** (Agendum, p. 13), luidt als volgt: "De Synode schrappe het laatste lid

van Art. 35, par. 3, b, Acta Synodi 1906 (zonder advies der Classis), en neme de volgende lezing aan: 'Het tweemaal beroepen van denzelfden leeraar in dezelfde vacature, mag niet geschieden binnen het jaar.' Gronden: Omdat daardoor soms èn gemeenten èn leeraren in moeilijkheden komen, en het ook niet met de roeping kan bestaan.

Uwe Comm. adviseert de Synode hier niet op in te gaan, wijl zulks te bindend zou zijn.

Aangenomen.

3. De instructie van **Classis Zeeland,** (Agendum, p. 13), luidt als volgt: "Overmits, wat wij tot hiertoe inzake beroepbaarheid onzer predikanten hebben—Art. 5, 9—niet voldoende blijkt, make de Synode een nadere bepaling inzake den tijd, wanneer een dienstdoend-leeraar elders op een drietal mag geplaatst worden. De consulent zie toe op de naleving van zulk een bepaling. In bijzondere gevallen oordeele de Classis."

Uwe Comm. adviseert hierop niet in te gaan, daar 't vroegere besluit voldoende is; bovendien kan men niet ieder geval Synodaal bepalen zooals Classis Zeeland zelve gevoelt blijkens den laatsten zin der instructie, n.l., "In bijzondere gevallen oordeele de Classis."

Aangenomen.

4. De instructie van de gemeente Kenosha, Wis., (Agendum, p. 13), luidt als volgt: "De Synode late de uitdrukking "betrekkelijk korten tijd," in Art. 5, par. 9 onzer K. O. vervallen en geve in plaats daarvan een bepaalden tijd aan, aangezien:

1. De uitdrukking "betrekkelijk korten tijd" blijkbaar zeer verschillend opgevat wordt;

2. Zooveel mogelijk dient voorkomen te worden, dat genoemde paragraaf aanleiding geve, dat inzake het beroepen van een Dienaar des Woords de eene kerkeraad het doen van den anderen in ons kerkelijk blad afkeurt."

Uwe Comm. adviseert hierop niet in te gaan daar er niet zulk een Synodaal besluit bestaat, en uwe Comm. bij de behandeling van de eerste instructie van Classis Muskegon (zie boven 1), een voorstel heeft gedaan, hetwelk in deze behoefte voorziet.

Aangenomen.

Voorts wordt behandeld: 5. Een instructie van **Classis Grand Rapids West,** (Agendum, p. 13), luidende: "Aangezien onze K. O. niets zegt betreffende het bedanken voor het

lidmaatschap door leden, die onder kerkelijke behandeling zijn, besluite de Synode inzake dit bedanken een algemeen geldenden regel te stellen, opdat er in dezen meer uniformiteit besta, en opdat de kerkeraden mogen weten, waaraan zij zich in dergelijke gevallen te houden hebben."

Uwe Comm. adviseert op deze instructie niet in te gaan. Gronden: a.) abnormale gevallen zijn niet in abstracto door de Synode te regelen; b.) concrete gevallen volgen den weg: Kerkeraad, Classe, Synode.

Aangenomen.

6. Een instructie van **Classis Muskegon,** (Agendum, p. 14), luidende: "Indien het op p. 10, Art. 7, par. 2 genoemde rapport herziening Kerkenorde blijven moet, zou het dan niet noodzakelijk zijn hier meer werk van te maken?"

Uwe Comm. adviseert de Synode uit te spreken, dat het op den weg van de respectieve Classes ligt om elk voor zichzelf te beoordeelen of hier meer werk van moet worden gemaakt.

Aangenomen.

7. Een instructie van **Classis Muskegon,** (Agendum, p. 14), luidende: "De Classis vraagt de Synode, in verband met het rapport Herziening der Kerkenorde, p. 10, Art. 7, sub. 1, waar men leest: 'De kerken nemen drie collecten op,' enz. Waar de Inwendige Zending nu ook Classicaal is, zal de Synode nu nog beslissen hoe dikwijls er gecollecteerd zal worden voor den arbeid in eigen kring?"

Uwe Comm. adviseert de Synode uit te spreken, dat deze bepaling noodig is met het oog op de samenwerking in betrekking tot de Algemeene Kas der Inwendige Zending.

Aangenomen.

8. Een instructie van **Classis Sioux Center,** (Agendum, p. 14), luidt als volgt: "De Synode besluite om par. 1 onder Art. 27, Ontwerp Kerkenorde, zoo te construeeren, dat, met verwijzing naar de daarin genoemde Synodale uitspraak betreffende dit bepaald geval, deze stipulatie algemeen gesteld worde.

Uwe Comm. acht het overbodig, dat de Synode een apart besluit hierover make, daar in de uitspraak van de Synode van 1912 alles ligt wat we behoeven, omdat hierin het beginsel wordt aangegeven in verband met een concreet geval.

Aangenomen.

9. Instructies aangaande de vertaling der Kerkenorde in 't Engelsch en 't Duitsch.

a.) Instructie van **Classis Hackensack,** (Agendum, p. 16), luidt: "That the Synod provide for the printing of the Church Manual (Kerkenorde) of the Chr. Ref. Church in the English language, in order that those who cannot read the Holland language, may be enabled to intelligently abide by the rules of the Church."

b.) Instructie van Classis Ost Friesland, (Agendum, p. 17), luidt: "De Synode zorge er voor dat de nieuwe uitgave der Kerkenorde ook in de Duitsche taal verschijne."

Aangaande deze instructies adviseert uwe Comm. het volgende: Ingeval de Kerkenorde op deze Synode vastgesteld wordt, benoeme de Synode Commissies om een Engelsche en een Duitsche vertaling er van aan de eerstkomende Synode ter goedkeuring voor te leggen.

Aangenomen.

(Zie Art. 75 voor leden dier Commissies.)

10. Betreffende het voorgestelde **Formulier voor de Royeering van Ongehoorzame Doopleden,** (Agendum, p. 31), wordt het volgende **besloten**: "De Synode inzage genomen hebbende van den arbeid der Comm. ad hoc, en deze arbeid waardeerende, **besluit** eene Comm. te benoemen om de geheele zaak der doopleden kwestie nog verder in te denken, om de volgende Synode met Rapport te dienen. Deze Comm. rekene met het Rapport der Comm. bovengenoemd inzake het Formulier voor de Royeering en correspondeere in deze zaak met de Geref. Kerken in Nederland." (Art. 75.)

ARTIKEL 65.

Door Ds. H. Keegstra wordt gerapporteerd dat er reeds door persoonlijk initiatief werk van gemaakt wordt om een **Kerkelijk Handboekje** in 't licht te geven. ZEw. verzoekt of de desbetreffende persoon toegang mag hebben tot het Synodaal Archief.

Besloten dit toe te staan. (Vgl. Art. 15.)

ARTIKEL 66.

Besloten de avondzitting te beginnen om 7: 30.

Deze sessie wordt met dankzegging beëindigd door Ouderling J. Slotemaker.

AVONDZITTING, DONDERDAG, 25 JUNI.

ARTIKEL 67.

De vergadering wordt geopend met het zingen van Ps. 105 : 5, en gebed door Ds. P. Jonker.

ARTIKEL 68.

Bij monde van Ds. G. Westenberg wordt gelezen het **Rapport der Comm. van Prae-advies**, Rubriek **"Bezwaarschriften."**

"Eerwaarde Broeders:

Uwe Commissie heeft de eer en het genoegen deze Synode op de volgende punten van het Agendum te dienen:

I. Het Bezwaar van den kerkeraad Alpine Ave. tegen de besluiten der Classis Grand Rapids West. Deze Classis handhaafde het officieele standpunt onzer Kerk in betrekking tot den eenigen grond voor echtscheiding en de daaruit voortvloeiende beperking van het lidmaatschap der Kerk voor zulke personen.

II. Het Bezwaar van Ds. M. Borduin tegen de vaststelling der Conclusiën van Utrecht door onze Synode te Muskegon in 1908.

III. Het Bezwaar van Ds. J. Van der Werp tegen een deel van de Dankzeggingsformule na de doopsbediening aan kleine kinderen.

I. Het eerste is een breedvoerig schrijven van den kerkeraad Alpine Ave. De kerkeraad ziet bezwaar in de toepassing van onze Kerkelijke bepalingen, waarin onze Synoden uitspraken, dat er volgens den Woorde Gods slechts één grond voor echtscheiding bestaat (Vide Acta Synodi 1890, Art. 65; 1896, Art. 62, §3, b; 1898, Art. 84, 2, a en b; 1906, Art. 23 en Bijlage 10.) Het doortrekken van de consequentie van deze uitspraken op het lidmaatschap van zulke onwettiglijk gescheidene personen zelfs na verkregene genade, is voor den kerkeraad inzonderheid het drukkende van dit bezwaar.

De aanleiding hiertoe was blijkbaar het geval van Mr. E. F. De kerkeraad wil echter niet alleen uitsprrak over dit concrete geval, maar verzoekt tevens wijziging van ons Kerkelijk standpunt op zulk eene wijze, dat zulke echtbrekers, na verkregene genade, ook zelfs met behoud van een tweede huwelijk door den Staat, toch wederom in de Kerk eervol hersteld kunnen worden.

De Classis Grand Rapids West heeft geweigerd aan deze

zienswijze van Alpine Ave. adhaesie te hechten, maar bepaalde zich natuurlijk bij het concrete geval.

De gronden voor deze beslissing van de Classis waren in het kort: a.) omdat Mr. E. F. zich ook in onbekeerden staat goed bewust was dat hij zondigde; b.) omdat Mr. F. zich niet verzette toen zijn vrouw op grond van "cruelty and non-support" echtscheiding zocht en later ook werkelijk verkreeg; c.) omdat Mr. E. F. zich eene andere vrouw nam terwijl de wettige (d.i. de eerste) vrouw nog leefde, en deze toch niet van hoererij te beschuldigen was; d.) omdat de vrouw thans nog leeft, hoewel ook nu door den Staat met een anderen man verbonden.

De **zienswijze des kerkeraads** echter komt hierop neer, en, dat verzoekt hij ook dat deze Synode ongeveer uitspreke:

1. Hoewel de Kerk alle huwelijken, in strijd met de Heilige Schrift gesloten, afkeurt, zij zich toch heeft neer te leggen bij het **feit** der scheiding en der hertrouwing door **den Staat.**

2. Wanneer nadien zulke personen tot boete en openbare schuldbelijdenis komen, de Kerk dan ook de sanctie van den Staat **als feit** erkennen moet en deze boetvaardige zondaren als lidmaten van de ge-institueerde Kerke Christi moet opnemen, terwijl het samenleven der op zondige wijze samengekomene partijen zal blijven voortbestaan.

Uwe Comm. echter is van oordeel, dat deze zienswijze van den kerkeraad niet met Gods Woord kan gestaafd worden. Niet alle boetvaardige zondaren moeten om die boetvaardigheid **per se** in de Kerk worden opgenomen. Geene onschriftmatige echtscheiding en zondige samenleving mag **ook als bloot feit** door de Kerk in haren boezem worden overgenomen en bestendigd. Voor zulk eene bewering is in geheel de Schrift geen grond. Ook wijst de kerkeraad zelf niet op eenigen Bijbelschen grond.

Overwegende dus, dat de kerkeraad Alpine Avenue eene algemeene uitspraak in abstracto van deze Synode begeert, waarbij dit concrete geval kan worden ingesloten;

Overwegende, dat dit concrete geval niet essentieël, maar slechts gradueel verschilt van zoovele andere soortgelijke gevallen, en, dat de kerkeraad blijkbaar wel weet hoe in dit geval te handelen nadat de Synode zich in abstracto heeft uitgesproken,

Overwegende, dat deze kwestie kortelijks toch hierop neerkomt, dat de Synode het standpunt onzer Kerk òf beves-

tige en bestendige òf thans van standpunt verandere in betrekking tot de gronden van echtscheiding.

En ten slotte:

Overwegende dat de kerkeraad Alpine Avenue wil, dat ook de daad van den Staat, na die daad, **als feit is wettig geworden voor de Kerk,** en dus die daad in het vervolg bloot om wille van het feit per se door de Kerk als wettig moet erkend en in haren boezem worden overgenomen;

Zoo adviseert uwe Commissie, dat de Synode bij de bestaande bepaling onzer Kerk blijve op de volgende gronden:

1) De Bijbel wijst ons uitdrukkelijk aan, dat de man aan zijne wettige vrouw **verbonden blijft zoolang deze leeft,** behoudens dien eenigen grond voor echtscheiding. Dit "zoolang zij leeft" laat geene uitzondering toe wanneer de Staat een zondig feit daarstelt en bestendigt. De uitspraak van Gods Woord is onvoorwaardelijk in dezen, uitgenomen dien éénen bewusten grond. In het geval te Grand Rapids was de wettige vrouw niet gehuwd totdat eerst de man door den Staat weer aan eene andere vrouw was verbonden.

2) De tweede grond is, omdat ook de Staat Gods dienaresse is, evenzeer als de Kerk, en dus geen anderen maatstaf van recht en gerichte mag toepassen dan de beginselen van Goddelijk recht. Dit Goddelijke recht bezit de Kerk in de Heilige Schrift. De Staat mag niets doen dat daarmede in strijd is. Niet wetens en ook niet onwetens. Doet de Staat zulks toch, dan mag de Kerk, met meerder licht begiftigd, die daad nooit voor wettig erkennen of bestendigen en in haren boezem opnemen.

3) De derde grond is, omdat het beeld, dat de kerkeraad aanvoert van een moordenaar, in dezen geene identische vergelijking is. De ter dood veroordeelde moordenaar toch, die voor de voltrekking van het vonnis tot boete en belijdenis komt en dus avondmaal met de gemeente houdt, is voor God en zijne Kerk niet meer een moordenaar, hoewel de schuld van de daad op hem rust totdat het vonnis is voltrokken. Met zijne bekeering werd zijn moordenaarsleven opgebroken, zoodat de Kerk hem dus gerust in haren boezem mocht opnemen. De Kerk mag echter niet verhinderen, dat de Staat op zijn tijd als Gods dienaresse het wettige en Goddelijke vonnis over zijne daad voltrekt. Evenmin mag de Staat verhinderen, dat de Kerk in het onderhavige geval op haar terrein het Goddelijke recht toepast, al is waar, dat de Staat hem vrij laat uitgaan.

Ten slotte komt de geheele conclusie, kort samengevat, hierop neer, dat de Synode natuurlijk erkent, dat God den boetvaardigen zondaar **alle** zonden wil vergeven. Ook deze zonde. Kan daarmede dan ook zijn zondig leven worden **afgebroken**, dan moet de Kerk hem ook weer opnemen. Kan dit niet, gelijk het hier schijnt, dan mag de Kerk in haar midden geen huwelijkstoestand bestendigen die op Bijbelschen grond voor God veroordeeld ligt. Dit mag de Kerk niet doen, omdat zij ook in deze zaak ter laatste instantie heeft te luisteren naar het woord van haren Koning, Jezus Christus."

Hieromtrent werd het volgende door de Synode **besloten**:

"Aangezien (Art. 51, dezer Acta), reeds eene Commissie benoemd is om deze materie verder te onderzoeken, om op de volgende Synode te rapporteeren, gaat de Synode thans niet verder op deze zaak in. Intusschen stelt de Comm. van Prae-advies haar voorstel in de handen der pasgenoemde Comm." (Zie Art. 75 voor Comm. leden.)

II. Het tweede Bezwaarschrift is van Ds. M. Borduin. Deze broeder gevoelt zich bezwaard tegen onze Kerkelijke ratificatie van de Utrechtsche Conclusiën te Muskegon op de Synode van 1908 in betrekking tot de "leergeschillen."

De broeder verzoekt der Synode, dat zij den stap, genomen in 1908 terugdoe. Hij meent, dat in de bewuste Conclusiën van Utrecht, in 1908 door onze Synode overgenomen, de Supralapsarische leer der zaligheid in bescherming wordt genomen tegenover de belijdenisschriften onzer Kerk.

Ds. Borduin heeft een zeer uitgebreid bezwaarschrift van 73 quarto, en zeer dicht beschrevene bladzijden.

Op verzoek van uwe Commissie kwam Ds. Borduin persoonlijk op hare vergadering om zijn stuk mondelijk toe te lichten.

Zijn voornaamste bezwaar komt dan hierop neer, dat, zijns inziens, in de conclusiën geleerd wordt, dat de rechtvaardiging alleen daarin bestaat dat **de wedergeboren zondaar zichzelven bewust wordt van eene eeuwige rechtvaardiging** voor God. Hij zelve ter andere zijde is overtuigd, dat de rechtvaardiging is **"dat men de belofte des Evangelies door het geloof moet aannemen."**

De leerstellingen in elke Conclusie van Utrecht staan in zeer nauw verband, volgens den broeder, met bovengenoemd punt over de rechtvaardiging. Ook zoude hij gaarne zien, dat onze Kerk al die bewuste Conclusiën liet varen. Toch kan de broeder zich tevreden stellen, indien deze Synode

slechts uitspreekt, dat de rechtvaardiging uit het geloof, niet in het bewustworden van eene rechtvaardiging van eeuwigheid; maar wel in, "dat de belofte des Evangelies door het geloof moet worden aangegrepen."

Nadat de Commissie deze toelichting van Ds. Borduin in verband met het geschreven stuk had gehoord, en uwe Commissie den broeder onderscheidene vragen had gedaan, zoo heeft zij deze zaak van alle zijden bezien, en overwogen.

Uwe Commissie adviseert der Synode, dat de Synode het verzoek van broeder Ds. Borduin niet inwillige. Op de volgende gronden:

1. Omdat de definitie, die Ds. Borduin aangeeft van het leerstuk der rechtvaardiging uit het geloof niet juist is volgens de supralapsarische voorstelling van dit leerstuk;

2. Omdat de Conclusiën van Utrecht zich voorzichtiger uitdrukken dan de broeder daaruit leest;

3. Omdat Ds. Borduin in zijne stukken geene beter formuleering tot vereeniging en bevrediging in de leergeschillen aangeeft;

4. Omdat de broeder in zijn stuk ook niets nieuws over de eigenlijke kwestie geeft, dat niet door de Synode in 1908 in ernstige overweging is genomen;

5. Omdat het verzoek ook niet door één enkelen kerkeraad of Classis is gesteund;

6. Omdat, ten slotte, de Conclusiën van Utrecht en de ratificatie van de Utrechtsche Conclusiën te Muskegon, reeds zeer weldadig hebben gewerkt voor de nauwere aaneensluiting der broederen in het kerkelijke leven. Dit ook zelfs met behoud van de verschillende zienswijzen.

Aangenomen.

III. Het derde Bezwaarschrift is van Ds. J. Van der Werp, die zich bezwaard gevoelt over het besluit van de Classis Pella.

De Classis Pella sprak uit op hare vergadering van Maart, 1914, "dat de kerkeraad van Luctor geene bediening des H. Doop mag toelaten zonder gebruik van het formulier in zijn geheel."

Ds. Van der Werp daarentegen meent onmogelijk het volle dankgebed, na den Kinderdoop voorgeschreven, te kunnen gebruiken. Ook heeft hij dat in al de 30 jaren zijner bediening nooit onveranderd gebruikt. Nooit heeft ook eenige kerkeraad of eenige Classis hem ooit eer in dezen bemoeilijkt.

De uitdrukking, die de broeder niet onveranderd kan overnemen is: "Wij danken en loven U, dat Gij ons en onze kinderen door het bloed van Uwen lieven Zoon Jezus Christus al onze zonden vergeven en ons door Uwen Heiligen Geest tot lidmaten van Uwen Eeniggeboren Zoon en alzoo tot Uwe kinderen aangenomen hebt en ons hetzelfde met den Heiligen Doop verzegeld en bekrachtigd."

Om der Synode nu een helder overzicht over deze zaak te geven, ziet uwe Commissie zich genoodzaakt op de volgende wijze tot hare conclusiën te geraken.

A. DE GESCHIEDENIS dezer Kwestie.

1. **Uit de toelichting van Ds. Van der Werp** blijkt, dat een lidmaat van de gemeente Luctor sterk drijft met "veronderstelde wedergeboorte" bij den Doop. Hij wil, dat vijf kinderen op één Zondag gedoopt ook werkelijk alle vijf zijn wedergeboren. Verder, dat wel drie daarvan later weer kunnen afvallen en verloren gaan, maar ze desniettemin bij hun doop wel wedergeboren waren. Deze man kwam met klacht tegen Ds. Van der Werp op zijn kerkeraad over het veranderen van het dankgebed. De kerkeraad besloot den leeraar in dezen te zullen dragen.

2. **Uit de notulen der Classis Pella** blijkt, dat broeder J. Hoegen daar met een bezwaarschrijft verscheen tegen den kerkeraad Luctor, omdat deze besloten had den leeraar in het veranderen van dat dankgebed te zullen dragen.

De Classis sprak hare afkeuring uit over de toegeeflijkheid van den kerkeraad op grond van Art. 58, D. K. O. De Classis eischtte verder, staande die vergadering eene nadere verklaring van Ds. Van der Werp. Hieraan werd voldaan.

3. **Uit bovengenoemde toelichting van Ds. Van der Werp** blijkt verder, dat zijne overtuiging deze is: "In het dankgebed wordt gedankt, dat de kinderen der gemeente reeds bij hunnen doop zijn wedergeboren en gerechtvaardigd." De broeder vat schijnbaar het algemeene "kinderen der gemeente," door hemzelven gebruikt, op in den bepaald persoonlijken zin. Hij bedoelt dan te zeggen, dat daar gedankt wordt, dat die bepaalde kinderen daar pas gedoopt hoofd voor hoofd individueel alzoo zouden wedergeboren en gerechtvaardigd zijn.

Op dit misverstand schijnt heel het bezwaar te berusten.

4. **In de "nadere verklaring" van Ds. Van der Werp,** door de Classis staande die vergadering geëischt, zeide de broeder, dat hij wel onze belijdenisschriften heeft onderteekend en

daarvan ook in leer en praktijk nooit is afgeweken; maar dat hij nooit die formulier-gebeden heeft onderteekend. Ook ziet de broeder niet in, hoe eenige kerkeraad of Classis of Synode in deze zaak ooit zijn geweten aan banden zoude kunnen en mogen leggen, gelijk de Classis Pella thans wil.

Verder heeft Ds. Van der Werp het boek van Dr. Wielenga opgevat alsof daar beweerd werd, dat er in dat dankgebed metterdaad gedankt wordt voor de persoonlijke en individueele toepassing der wedergeboorte en rechtvaardiging voor elk gedoopt kind. Volgens het oordeel uwer Commissie echter bepaalt Dr. Wielenga zich terecht **bij de gemeente in haar geheel als eenheid**, en alzoo als de openbaring van het lichaam van Christus.

5. **Uit de verdere notulen der Classis van Maart, 1914,** blijkt het volgende, alsmede uit het breedvoerige stuk van Ds. Van der Werp aan de Classis gezonden en thans voor ons, bestaande uit 80 bladzijden in quarto formaat en zeer dicht beschreven:

De Classis benoemde eene commissie van onderzoek. Deze kwam op den tweeden dag der Classis met rapport. Naar luid van dit rapport trachtte de Classis Ds. Van der Werp te overtuigen van de juiste beteekenis van het dankgebed en van de onjuistheid zijner beschouwing.

Ds. Van der Werp beloofde na rijp beraad aan den Stated Clerk kennis te geven en verliet de Classis.

Hierop sprak de Classis uit wat boven is genoemd, n.l. "dat de kerkeraad Luctor geene bediening des doops mag toelaten zonder gebruik van het formulier in zijn geheel."

B. DE KORTE INHOUD van het Bezwaarschrift.

1. Ds. Van der Werp kan onmogelijk het volle dankgebed uit het formulier na den kinderdoop gebruiken zoolang hij geen ander inzicht in de beteekenis daarvan krijgt.

2. Zijne overtuiging is dat daarin gedankt wordt "dat de kinderen der gemeente reeds bij hun doop wedergeboren en gerechtvaardigd zijn."

3. Hij is van oordeel dat de Classis Pella zulks ook **de leer der Kerk** noemt, en, dat de Classis daarom hem verbood kinderen te doopen tenzij het formulier in zijn geheel gebruikt worde.

4. Hij kan geene bepaling der Kerk vinden, die van hem eischt wat Pella hem heeft opgelegd.

5. Hij meent dat zulk een regel moet gewijzigd worden indien er werkelijk zulk eene bepaling bestaat.

6. Hij verzoekt der Synode vriendelijk en dringend dat zij zich over de juiste beteekenis van de bedoelde uitdrukking in het dankgebed uitspreke.

7. Hij verzoekt verder vriendelijk en dringend, dat de Synode toch niemand noodzake dat dankgebed letterlijk te gebruiken.

8. Hij meent ten slotte, dat de Synode hem de uitoefening van zijn ambt in onze Kerk onmogelijk zal maken, indien de Synode de uitspraak der Classis Pella tegen den kerkeraad Luctor sanctioneert.

C. DE KERKELIJKE UITSPRAKEN in dezen.

1. **Art. 58, D. K. O.** wil, dat de formulieren zullen gebruikt worden, hoewel de geformuleerde gebeden en dankzeggingen niet afzonderlijk genoemd worden.

2. **De Synode te Wezel,** anno 1568 bepaalde aldus: "De doop zal bediend worden met gebruikelijk formulier, dat in de Kerkelijke verordeningen voorgeschreven is."

3. **Te Dordt 1574** (Art. 67) "is besloten dat men de dankzegging, die na den doop volgt, vóor 't algemeene gebed zal doen."

4. **Dordt in 1578,** (Art. 10), zegt verder: "Het is raadzamer en zekerder, dat alle dienaren het formulier . . . volgen dan een iegelijk . . . . . vrij te laten."

5. **Te Midelburg in 1581,** (Art. 41),werd bepaald: "De dienaars zullen in 't doopen het formulier . . . . . gebruiken." **En te 's Gravenhage in 1586,** (Art. 52), citeerde de Synode letterlijk voornoemd artikel van Middelburg.

6. In de Artikelen van Dordt (1618-19, Art. 48), vinden wij: "De Dienaars zullen in 't doopen . . . . de formulieren . . . . . gebruiken."

D. HET ADVIES der Commissie.

1. De Synode keure de handelswijze van de Classis Pella goed, waar deze in haar antwoord aan den kerkeraad Luctor berichtte: "dat de kerkeraad Luctor geene bediening des Doops mag toelaten zonder gebruik van het Formulier in zijn geheel."

Gronden:

a.) Dewijl Luctor's kerkeraad om een antwoord vroeg inzake de wijze van doopsbediening in onze gemeenten;

b.) Dewijl Ds. Van der Werp, door zijn niet weer ter Classis verschijnen, het der Classis onmogelijk maakte deze zaak verder met hem te bespreken.

2. De Synode is verder van oordeel, dat zij deze krachtige en gepaste uitdrukking onzer vaderen in het Formulier, niet kan noch mag veranderen, omdat de zuivere verbondsleer ook in deze zinsnede van het dankgebed zoo beslist wordt beleden.

3. De Synode spreke ten slotte uit:

a.) Dat Ds. Van der Werp zich bij deze verklaring behoort neer te leggen;

b.) Dat de Synode van harte hoopt dat Ds. Van der Werp zich niet langer tegen dit kerkelijke standpunt verzet, dewijl alleen zij, die in dezen het standpunt der Kerk innemen, toegelaten kunnen worden tot de bediening van Woord en Sacrament."

Aangenomen.

ARTIKEL 69.

De Synode vernomen hebbende dat er een bezwaarschrift inkwam tegen een broeder Bedienaar des Woords ressorteerende onder de Classis Illinois, en gehoord hebbende dat genoemde Classis die zaak nog niet heeft afgehandeld, verklaart dit Protest om genoemde reden niet ontvankelijk.

ARTIKEL 70.

De scriba leest voor een telegram van Dr. S. Volbeda, meldende dat ZEw. de op hem uitgebrachte roeping, (Art. 46), accepteerde. Met blijdschap wordt daarvan kennis genomen. [Later kwam van Dr. R. Janssen het verblijdend schrijven in, dat zijne aanneming der roeping mededeelde.] Art. 33.

ARTIKEL 71.

Besloten dat, indien Prof. G. D. De Jong tegen 1 Sept. 1914 geene beroeping ontvangen heeft, aan ZEw. het salaris betaald zal worden dat hij had in de gemeente, toen hij aan de Theol. School beroepen werd.

ARTIKEL 72.

Van de Classis Zeeland kwam een schrijven in de Synode vragend om approbatie van het emeritaat van Ds. W. Kole. De Synode hecht hare goedkeuring hieraan. (Zie ook Art. 17, 1.)

ARTIKEL 73.

Besloten dat de volgende Synode te Grand Rapids, Mich., vergadere. Aan den kerkeraad der Eerste gemeente, (Bates St.), wordt opgedragen haar samen te roepen.

ARTIKEL 74.

Besloten de gemeenten van Roseland door de plaatselijke leeraars den hartelijken dank der Synode te doen toekomen voor de gastvrijheid den leden bewezen tijdens al de zittingen. Evenzeer spreekt de Synode hare erkentelijkheid uit voor den schoonen auto-tocht den vorigen Woensdag haar bezorgd door de vriendelijkheid der kerken in deze omgeving.

ARTIKEL 75.

De Comm. voor Benoemingen, (Art. 9, 3), rapporteert bij monde van Ds. J. Bruinooge. De volgende broeders worden benoemd door de Synode voor de aangewezen werkzaamheden:

1. Synodale Commissie—Dss. J. Groen, J. Timmermann, J. Keizer.
2. Stated Clerk—Dr. H. Beets.
3. Synodale Penningmeester—Ds. J. Noordewier.
4. Deputaten voor Kerkhulp—Primi: Dss. J. Manni, R. Bolt, H. J. Heynen; Secundi: Dss. W. Borgman, D. De Beer, C. Vriesman.
5. Emeritus Board—Ds. J. Smitter, Oud. D. W. Jellema, Ds. M. Van Vessem.
6. Vertegenwoordiger bij de Nat. Chr. Association—Ds. W. Stuart.
7. Commissie voor de Algemeene Kas der Inwendige Zending—Primi: Dss. W. P. Van Wijk, I. Van Dellen, K. Poppen; Secundi: Dss. W. Stuart, H. Ahuis, H. Tuls.
8. Deputaten voor Joden Zending, (Art. 24)—Ds. J. J. Hiemenga, Oud. L. Bewkes, Ds. J. I. Fles, Oud. J. Meeter, Ds. H. J. Kuiper.
9. Publication Commissie, (Art. 25, 3)—Ds. J. Manni, Oud. A. Bosch, Prof. W. Heyns, Oud. J. B. Hulst, Prof. J. G. Van den Bosch, Diaken H. Denkema, Ds. E. J. Tanis.

10. **Commissie voor Arbeiders-beweging en Unions, (Art. 17, 4)**—Ds. B. H. Einink, Ds. J. Groen, Oud. E. Hekman, Mr. N. Rosema, Oud. P. Prins, Prof. K. Schoolland, Oud. J. De Boer.
11. **Commissie voor Zendingsles**—Dss. J. W. Brink, L. S. Huizenga, P. J. Hoekenga.
12. **Deputaten voor Zuid Amerika, (Art. 24)**—Dss. J. Groen, J. Wyngaarden, J. Van Lonkhuyzen.
13. **Commissie voor Sabbathsschool Rooster**—Ds. H. Keegstra, A. S. De Jong, B. J. Bennink, Prof. B. K. Kuiper, Ds. H. J. Kuiper, Ds. K. Kuiper.
14. **Commissie om Verstrooiing te voorkomen, (Art. 24)**—Ds. H. J. Heynen, Oud. Watse Bierma, Mr. Walter Aardappel.
15. **Commissie om te onderzoeken of de arbeid van 't Curatorium kon worden verminderd om dan te komen tot vermindering van het aantal Curatoren**—Ds. W. P. Van Wijk, Ds. F. Doezema, Prof. L. Berkhof, Prof. W. Rinck.
16. **Commissie Vrouwenstemrecht, (Art. 18)**—Dss. N. Burggraaf, H. Walkotten, R. Diephuis.
17. **Commissie voor "Insurance" van Kerkelijke Goederen, (Art. 17, 6)**—Hon. I. Marsilje, Oud. D. Van Loo, Hon. G. Kuiper.
18. **Commissie om samenwerking te zoeken met de "Federal Council," (Art. 17, 5)**—Ds. R. B. Kuiper, D. Kuizema, Ds. G. Hoeksema.
19. **Huwelijks Zaken, (Art. 51 en Art. 68, 1)**—Prof. F. M. Ten Hoor, Dr. S. Volbeda, Ds. J. Bruinooge, Prof. W. Heyns, Dr. J. Van Lonkhuyzen, Oud. B. Sevensma, Ds. H. Danhof.
20. **Commissie Mormonisme, (Art. 17, 8)**—Dss. I. Van Dellen, W. Stuart, C. De Leeuw.
21. **Vertalingen Kerkenorde, (Art. 63, 5)**—Engelsch: Dss. P. A. Hoekstra, G. Hoeksema, Prof. J. G. Van den Bosch; Duitsch: Dss. G. L. Hoefker, H. Ahuis, Dr. W. Bode.
22. **Doopleden Royeering, enz., (Art. 64)**—Dss. S. S. Van der Heide, I. Van Dellen, H. Keegstra.

ARTIKEL 76.

De notulen worden gelezen en geapprobeerd.

ARTIKEL 77.

Aan het einde der Synodale werkzaamheden gekomen zijnde, spreekt de praeses, Ds. J. Manni, de vergadering toe. Met dank aan de Synode, maar bovenal met dank aan den Heere, kon ZEw. de vergadering voorgaan in dankzegging, nadat hij door den vice-president, Ds. W. Stuart, hartelijk geluk gewenscht was met zijne goede leiding en gedankt voor zijn arbeid onder den zegen des Heeren zoo voorspoediglijk verricht.

Gezongen wordt Ps. 133 : 1 en 3.

J. MANNI, Praeses,
W. STUART, Vice-praeses,
M. VAN VESSEM, Secr.,
H. M. VAN DER PLOEG, Ad. Secr.

Getrouw afschrift,
HENRY BEETS, S. C.

BIJLAGEN

BIJLAGE I

RAPPORT DER SYNODALE COMMISSIE.

Aan de Eerwaarde Synode van 1914:

Door de goedheid onzes Gods vlood de stroom van ons kerkelijk leven gedurende het verloopen Synodale jaar zoo geregeld en ongestoord in zijne bedding voort, dat uwe Commissie niets bijzonders te rapporteeren heeft—waarvoor wij wel dankbaar mogen wezen.

Van verschillende zijden kwamen allerlei vragen in omtrent ons kerkelijk leven en onze kerkelijke historie, die bewezen dat onze kleine kerkengroep steeds meer bekend wordt in onze groote Amerikaansche wereld. Zij werden alle beantwoord door den Stated Clerk.

Aan alle onze Corr. Kerken in de Vereenigde Staten werd een schrijven gericht over een **Nationalen Biddag.** Geen antwoord ontvangen.

Volgens opdracht der Synode werden er weder broeders benoemd om onze Kerk dit voorjaar te vertegenwoordigen op de breedste vergaderingen van Correspondentie Kerken in dit land, en wel als volgt:

Gen. Synod, Reformed Church—Ds. J. J. Hiemenga.

Gen. Assembly, United Presbyterian Church—Ds. G. Westenberg.

Synod, Associate Presbyterian Church—Dr. W. Bode.

Synod Ref. Presbyterian Church—Ds. H. J. Kuiper.

Gen. Synod, Ref. Presbyterian Church—Ds. A. Dekker.

Naar de Kerken in Nederland, Zuid Afrika, en Duitschland, werden als gewoonlijk uitnoodigingen gezonden om onze Synode bij te wonen. Van de Gereformeerde Kerken in Nederland en van de Oud-Geref. Kerk in Duitschland, kwam een waardeerend schrijven terug met de mededeeling dat de be-

trokken Kerken ditmaal geen deputaat naar onze Synode zullen afvaardigen wegens afstand en kosten.

Ds. P. J. Hoekenga werd gedeputeerd naar de World's Conference of Chr. Citizenship.

De aandacht uwer vergadering wordt bepaald bij het feit dat er dit jaar wederom eene Generale Synode der Geref. Kerken samenkomt, a.s. Augustus, en dat het wenschelijk is dat U spoedig een broeder of broeders aanwijst om onze Kerk te vertegenwoordigen.

Een verzoek tot aansluiting aan de Presbyterian Historical Society vraagt ook uw actie, en evenzeer een schrijven der Presbyterian Church van New Zealand.

Eene poging aangewend om voor Ds. H. Dekker te erlangen wat wij voor Br. Bouma mochten verkrijgen—een admissie kaart (Annual Pass), voor Ellis Island—mocht ditmaal helaas niet gelukken.

Hiermede stelt uwe Comm. haar mandaat wederom in uwe handen; ook het termijn van den Stated Clerk loopt met deze Synode ten einde.

Met dank voor het in ons gestelde vertrouwen, uwe dienaars en broeders,

J. GROEN,
J. B. HOEKSTRA,
J. TIMMERMANN.

HENRY BEETS, S. C.

BIJLAGE II

RAPPORT VAN HET CURATORIUM DER THEOLOGISCHE SCHOOL EN CALVIN COLLEGE AAN DE SYNODE VAN 1914.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Het Curatorium heeft de eer en het genoegen het volgende rapport der Synode aan te bieden.

Gelijk andere jaren, heeft het Curatorium ook ditmaal rijke stof tot blijden dank jegens den Vader der lichten, van Wien de onverdiende weldaden ons in zulk een milde mate toevloeiden gedurende de twee jaren, welke na de laatste Synode zijn verloopen. De studie wordt blijkbaar èn door professoren èn door studenten ernstig opgevat. Sommige studenten zagen zich genoodzaakt heen te gaan, wijl zij bevreesd waren het voorgestelde doel niet te zullen bereiken. Waar het noodig bleek werd de tucht toegepast. Twee studenten werden wegens wangedrag van de School verwijderd. Voor één, die belijdenis deed voor de Faculteit en voor het Curatorium, werden de lessen weer toegankelijk gesteld. Blijkens het aantal studenten, breidt onze School zich gestadig uit. In het laatste jaar werd onderwijs gegeven in het Seminarie aan 28 studenten, in het College aan 51, en in de Prep. School aan 175, dus in het geheel aan 254 studenten. In 1913 werden 5 studenten tot de Theologie toegelaten en 5 werden beroepbaar gesteld. Van deze 5 was er een die naar Princeton ging, om aldaar de studie voort te zetten. In 1914 werden 10 studenten tot de Theologie toegelaten en 13 werden beroepbaar gesteld. Van deze 13 waren er 6 die hun voornemen te kennen gaven om naar Princeton te gaan.

1. De Faculteit.

Op de vorige Synode werd Mr. J. Nieuwdorp benoemd tot "Instructor" in de "Inorganic Sciences." We kunnen mededeelen, dat Mr. Nieuwdorp deze benoeming heeft aangenomen. Verder werd voor Prof. A. E. Broene, die een jaar "leave

of absence" ontvangen had, Dr. T. De Vries benoemd als Acting Professor voor één jaar.

De Faculteit aan onze School bestaat thans uit de Proff. G. K. Hemkes, Emeritus; F. M. Ten Hoor, W. Heyns, L. Berkhof, B. D., en G. D. De Jong als docenten in de Theologie; en A. J. Rooks, A. M., K. Schoolland, J. G. Van den Bosch, A. M., B. K. Kuiper, A. B., A. E. Broene, A. B., W. Rinck, A. M., J. Broene, A. M., J. Van Haitsma, A. M., en J. Nieuwdorp, S. B., als Proff. in de Letteren.

2. De Leercursus.

Aangaande den leercursus valt er weinig te rapporteeren, aangezien er in den laatsten tijd geen verandering is aangebracht. Slechts kunnen we mededeelen, dat ook onze Inrichting geautoriseerd is, om den A. B. graad te verleenen en dat eenige studenten dezen graad reeds hebben behaald.

3. De Finantiën.

De boeken van den Penningmeester der School Kas, Mr. S. S. Postma, werden steeds in goede orde bevonden. De staat der verschillende kassen is als volgt:

a. Theol. School.

Saldo, 1911-1912	$ 759.39	
Ontvangsten	25,034.37	$25,793.76
Uitgaven		23,450.04
In Kas, 31 Mei, 1914		$ 2,343.72

b. Bibliotheek.

Waarde der Kas, 31 Mei, 1912	$5,800.00	
Ontvangsten	274.00	$6,074.00
Uitgaven		418.76
		$5,655.24
Nadeelig slot ten laste Theol. School		144.76
		$5,800.00

c. Calvin College.

Waarde van dit fonds was 31 Mei, 1914		$34,221.13
Ontvangsten	227.37	$34,448.50
Uitstaande gelden		32,250.00
In Kas, 31 Mei, 1914		$2,198.50

d. **Bouwfonds.**

Geld aan hand 31 Mei, 1912	$1,412.73	
Van Grand Rapids gemeenten en int.	224.42	
Waarde der Kas	$1,637.15	

a. **Theol. School.**

Aan Kas vorige jaar	$2,343.72	
Ontvangsten	29,605.24	$31,948.96
Uitgaven		26,520.45
In Kas 31 Mei, 1914		$ 5,428.51

b. **Bibliotheek.**

Waarde der Kas vorige jaar	$5,800.00	
Ontvangsten	236.63	$ 6,036.63
Uitgaven		272.10
		$ 5,764.53
Aan te zuiveren uit de Theol. School Kas		35.47
		$ 5,800.00

c. **Calvin College.**

Waarde van dit fonds vorige jaar	$34,448.50	
Ontvangen	5,041.11	$39,489.61
Uitstaande gelden		37,000.00
In Kas 31 Mei, 1914		$ 2,489.61

d. **Bouwfonds.**

Vorige jaar in Kas	$ 1,637.15
Ontvangen	2,068.45
In Kas	$ 3,705.60

4. **Educational Secretary.**

Zooals de Synode weet is het Curatorium er eindelijk in geslaagd om een Educational Secretary te krijgen. Ds. J. Van der Mey heeft de benoeming aangenomen en is reeds eenigen tijd met ijver en toewijding werkzaam geweest. Aan ontvangen giften en beloften werd de som van $12,000 verkregen. Verder heeft de broeder twee lijsten. Op de eerste lijst moeten 50 namen verschijnen, ieder $500 belovende. Deze lijst voltooid zijnde vertegenwoordigt de som van $25,000. De

tweede lijst moet 100 namen hebben van ieder $250, zoodat ook deze, wanneer ze compleet is, de som van $25,000 bedraagt.

Vrijwillig verbond onze ijverige Secretaris zich om deze lijsten, met de hulpe des Heeren, in den tijd van 18 maanden compleet te maken. Van harte hoopt het Curatorium dat het hem gelukken zal.

5. Voor de Synode.

De Synode wordt verzocht de volgende zaken in overweging te nemen: a) Het Curatorium maakt de Synode er attent op, dat de zes jaren van benoeming van Prof. G. D. De Jong nu verstreken zijn.

b) De Synode herbenoeme de Professoren B. K. Kuiper, A. E. Broene en Wm. Rinck voor een door de Synode te bepalen tijd, en verleene Prof. A. E. Broene op diens verzoek nog een jaar "leave of absence."

c) De Synode herbenoeme Mr. J. Nieuwdorp als Prof. voor één jaar tegen een salaris van $1000.

d) De Synode benoeme een Prof. voor de Nederlandsche taal. Veronderstellende dat de Synode het Curatorium in dezen om advies kan vragen, nemen wij de vrijheid haar de volgende personen voor te stellen, die voor dezen stoel in aanmerking zouden kunnen komen: Mr. H. J. G. Van Andel, A.B., en Mr. W. Van Melle.

e) De Synode benoeme een "assistant" Prof. in de tijdelijke vacature Broene voor het Fransch en Duitsch voor den tijd van één jaar. Ook hier wijst het Curatorium op een paar personen, die naar zijn oordeel hiervoor in aanmerking kunnen komen, n. l., Mr. Peter Hoekstra, A. M., en Mr. Marten Ten Hoor, A. B.

f) De Synode benoeme een vijfden Professor voor de Oud-Testamentische Exegese (en aanverwante vakken).

Gronden:

1. De ontwikkeling van de Exegetische groep der Theologische vakken in de laatste halve eeuw is een zoodanige geweest, dat men thans aan alle wel ingerichte Seminaria de Oud- en de Nieuw-Testamentische vakken verdeeld heeft tusschen twee Professoren. Hierbij hebben wij niet het oog op de grootere Seminaria, waar men natuurlijk over veel meer werkkracht te beschikken heeft. Nu is het zeker van het aller

grootste belang, dat de Kerk haar Seminarie op de hoogte van den tijd houde.

2. Van de-vier-en-twintig vakken, waarin aan onze Theologische School onderwijs wordt gegeven, behooren elf tot de Exegetische, drie tot de Historische, vijf tot de Systematische, en vijf tot de Practische Theologie.

3. Meer dan een derde van al de lessen, die in de Theologie worden gegeven, behooren tot de Exegetische vakken. De studenten ontvangen in hun Theologische cursus vier en vijftig uren les, waarbij nog drie uren Hebreeuwsch gevoegd moet worden, dat in het laatste jaar van den Literarischen Cursus onderwezen wordt. Van deze zeven en vijftig uren worden er twee en twintig gewijd aan de Exegetische vakken.

4. De gestadige groei van ons College en de daaruit volgende hoogere ontwikkeling der studenten, die tot de Theologie worden toegelaten, brengt van zelf mee, dat de eischen voor het Theologisch onderwijs steeds hooger worden.

Het Curatorium maakt de Synode opmerkzaam op de volgende drie personen, die voor dezen stoel in aanmerking zouden kunnen komen: Dr. W. Bode, Dr. R. Janssen en Dr. S. Volbeda.

g) Aangezien de benoeming van de Professoren door de Synode geschiedt, die niet eerder dan in Juni vergadert, en hieruit moeilijkheden volgen èn voor de School èn voor de betrokken personen, spreekt het Curatorium de wenschelijkheid uit, dat de benoeming of herbenoeming van Professoren voor de Preparatory School en het College aan het Curatorium worde overgedragen. Op de gewone vergadering in Juni bepale het Curatorium dan het al of niet wenschelijke van een speciale vergadering in de laatste week in Februari, opdat tegen den eersten Maart voorziening kan worden gemaakt in eventueele vacatures.

h) Daar er steeds meer geklaagd wordt over gebrek aan kosthuizen voor onze studenten, adviseert het Curatorium de Synode, om tot het bouwen van een dormitory op den nieuwen Campus te besluiten.

i) Aangezien er in het tegenwoordig schoolgebouw geen genoegzame ruimte is voor de verschillende klassen, besluite de Synode om een doelmatig gebouw voor onderwijs op te richten op den nieuwen Campus.

j) De Synode ga niet in op het verzoek van enkele Classes, om het getal Curatoren tot de helft te verminderen.

Gronden:

1. De vele werkzaamheden die in een betrekkelijk korten tijd moeten worden verricht.

2. De groote verantwoordelijkheid welke er rust op het Curatorium.

3. Bij vermindering der Curatoren zou er niet een genoegzaam aantal Curatoren in het centrum wonen om de uitvoerende Commissies er uit te kiezen.

k) Het Curatorium beveelt Mrs. G. E. Boer bij de Synode aan voor $400 ondersteuning uit de Theologische Schoolkas.

Met eerbied onderworpen.

Namens het Curatorium,

F. DOEZEMA, Scriba.

BIJLAGE III

RAPPORT DER SYNODALE DEPUTATEN VAN DE ALGEMEENE KAS DER INWENDIGE ZENDING.

Eerwaarde en Geachte Broeders:

Uwe Deputaten voor het beheer der Algemeene Kas der Inwendige Zending hebben de eer en het genoegen U het volgende te rapporteeren:

I. Algemeene Mededeelingen.

Wegens de reis van Ds. I. Van Dellen naar Nederland in 1912 hebben uwe Deputaten eerst in October van dat jaar de boeken en bescheiden der vorige Deputaten in ontvangst genomen. Dewijl Ds. E. J. Krohne kort na de vorige Synode uit het Oosten naar het centrum verhuisde, is zijn secundus, Ds. G. Westenberg, van het begin af aan in de plaats van Ds. Krohne getreden.

Uwe Deputaten hebben naar hun beste weten uwe Instructies (zie Acta 1910, Art. 21, en Acta 1912, Art. 28) zoeken uit te voeren. Door de vriendelijke medewerking der Classes werden ze hierin niet weinig gesteund.

In harmonie met de bedoeling der Synode (zie Acta 1912, Art. 28, pag. 25 bovenaan) hebben de Classes aanvankelijk een ernstig streven geopenbaard om zooveel mogelijk zichzelf te helpen en zoo weinig mogelijk steun uit de Algemeene Kas te begeeren. Terzelfder tijd hebben nagenoeg alle Classes hare gaven ruimer in de Algemeene Kas doen vloeien dan voorheen, zoodat, afgedacht van legaten, gedurende de laatste twee jaren ruim $4,000 meer van de Classes ontvangen werd voor de Algemeene Kas dan gedurende de laatstvoorgaande twee jaren.

Zelfs zonder bij de wet geïncorporeerd te zijn zouden uwe Deputaten legaten en erfenissen in ontvangst hebben kunnen nemen, doch in dat geval zou erfenis-belasting betaald hebben moeten worden. Door gebruik te maken van de "Incorporation Act" van den vroegeren Board, van welken door den Staat Michigan de tegenwoordige drie Deputaten als wettige opvolgers worden beschouwd, hebben uwe Deputaten ongeveer $400 kunnen besparen, die anders hadden moeten worden uitgegeven aan erfenis-belasting in den Staat Michigan. Van de erfenis-belasting is de Kas alleen vrij, zoo ze ge-

incorporeerd is in den Staat waar de zaken van den erflater worden behartigd door het gerecht.

In verband met dit laatste berichten uwe Deputaten, dat de Algemeene Kas der Inwendige Zending bij de sluiting van het boekjaar de ontvangst van $6,326.41 uit de erflating van wijlen Tobias Koffers, Holland, Mich., te rapporteeren heeft.

Wegens de uitgebreidheid van het Inwendige Zendingsveld der kleinere Classes Pella en Pacific, hebben die Classes uiteraard het leeuwen aandeel uit de Algemeene Kas ontvangen, gelijk uit nevensgaand Financiëel Verslag blijkt.

II. Financiëel Verslag.

Loopende van 1 Juni, 1912 tot 31 Mei, 1914.

	Ontvangsten		Uitgaven
Classis Grand Rapids Oost	$ 1,968.50		$ 575.00
Grand Rapids West	2,142.51		262.50
Hudson	937.32	Oost.	2,850.00
Hackensack	78.12	Zend.	
Muskegon	1,486.42		1400.00
Orange City (Nieuw)	666.36		575.00
Pella	1,105.61		6350.00
Pacific	346.78		4715.00
Holland	1,479.54		
Illinois	1,854.81		
Orange City (Oud)	603.17		
Sioux Center	853.96		
Zeeland	1,198.62		
Legaten	6,844.92		
Interest	246.26		
	$22,696.18		
Ost Friesland	883.28		
Saldo van 1 Juni, 1912	360.90		
Diverse uitgaven			133.58
Gratificatie Penningmeester			50.00
			$16,911.08
Gedep. in Savings Dept. City Bank & Trust Co.		$ 1,981.96	
Gedep. in Savings Dept. Central Sav. Bank & Trust Co.		3,943.54	
Gedep. in Commercial Dept.		220.50	
Totaal Saldo			6146.00
	$23,057.08		$23,057.08

Het uitstaande "Lubbersfonds" is groot $1,350.00.

III. **Voorstellen van de Deputaten.**

De Deputaten bevelen de volgende hulpbehoevende Classes bij de Synode aan ter ontvangst van steun uit de Algemeene Kas der Inwendige Zending tot het bedrag achter hare respectieve namen genoemd:

Classis Pella	$4000,00
Pacific	4000.00
Orange City	1200.00
Muskegon	1000.00
Grand Rapids Oost	500.00
Hudson en Hackensack	2000.00
Ost Friesland	400.00

Ruste voorts de zegen des Heeren rijkelijk op al den arbeid der Inwendige Zending.

Met eerbied onderworpen door uwe Deputaten.

G. WESTENBERG, Praeses
WM. P. VAN WIJK, Secretaris
I. VAN DELLEN, Penningmeester.

BIJLAGE IV

RAPPORT VAN DE DEPUTATEN DER HEIDEN ZENDING.

Waarde Broeders:

Uwe Deputaten voor de Heiden Zending—(Board of Heathen Missions of the Christian Reformed Church)—hebben de eer en het genoegen U thans overeenkomstig de Zendingsorde, aangenomen en vastgesteld op uwe laatste vergadering, te rapporteeren. Met dank en blijdschap kan eerst gezegd worden dat het Zendingsveld niet alleen vergroot is met het bezetten van Crown Point, N. M., en ook dat alle posten nu voorzien zijn van arbeiders, maar ook dat de overgangsbepalingen nu buiten werking kunnen treden daar alle door de Synode bezette posten overgedragen zijn. Ds. J. W. Brink, Zendeling van de Eastern Ave. Gemeente te Grand Rapids, Mich., heeft opzicht over het Zendingswerk te Rehoboth, N. M.; Ds. H. Fryling, nu Zendeling van Classis Muskegon, is als voorheen arbeidende te Zuni, N. M.; Dr. Lee S. Huizenga, Zendeling van de gecombineerde gemeenten onder Classis Holland, is gestationeerd te Tohatchi, N. M.; Ds. D. H. Muyskens, Zendeling van de gemeenten Paterson, I, II, IV, en Prospect Park onder Classis Hudson, heeft de post Crown Point, N. M., bezet; en Mr. William Mierop is als Zendeling-Helper benoemd en uitgezonden door de drie gemeenten van Roseland, Ill., onder Classis Illinois, en is werkzaam te Two Grey Hills, N. M. Sedert dit geschreven werd nam Ds. D. H. Muyskens eene benoeming tot Educational Secretary voor The Western Calvin Academy aan en is Crown Point vacant.

Waar iedere Zendeling of Helper verzocht is eene korte beschrijving te geven van den arbeid op zijn post of onder zijn toezicht staande, zal het niet noodig zijn in dit rapport daarop te wijzen, en kunnen wij ons meer in 't bijzonder bepalen bij het werk der Deputaten. Als Deputaten voor de Heiden Zending werden de volgende broeders door de laatste

Synode benoemd: Primi: Dss. H. Walkotten, H. M. Van der Ploeg, M. Van Vessem, J. Dolfin, en Dr. H. Beets; Secundi: respectievelijk, Dss. D. R. Drukker, E. J. Tuuk, R. L. Haan, H. Tuls, en J. Hiemenga.

De eerste vergadering werd gehouden den 26sten Juni, 1912. Alle Primi waren tegenwoordig, met uitzondering van Ds. H. M. Van der Ploeg. Het volgende Moderamen werd gekozen: Ds. H. Walkotten, Pres.; Dr. H. Beets, Vice Pres.; Ds. M. Van Vessem, Secr.; en Ds. J. Dolfin, Penn.

In overleg met Ds. D. H. Muyskens, Zendeling van de vier Hollandsch-sprekende gemeenten te Paterson, N. J., werd besloten, na consent der Paterson gemeenten te hebben ontvangen, de broeder een jaar als onderwijzer aan de Opleidingsschool te Tohatchi te laten arbeiden, om dan inmiddels het veld te exploiteeren om alzoo later tot een geschikte keuze te komen van een Station voor zijn Zendingsarbeid. Terzelfder tijd werd besloten Mrs. Muyskens aan te stellen als Matron voor de Tohatchi School. Zie Acta Synodi 1912, Art. 25, 7, 4, a en b.

Overtuigd van de noodzakelijkheid, wordt besloten te adverteeren voor een blanke Nurse-Kweekeling voor Rehoboth Hospitaal, en eene hulp onderwijzeres voor de Rehoboth Kostschool. Hiervoor werden later benoemd Miss Bertha Simmelink van Cleveland, Ohio, en Miss Carrie Ten Houten van Holland, Mich. Na enkele maanden te Rehoboth geweest te zijn, huwde Miss Simmelink met Mr. Van Pernis, en verliet het Zendingsveld. Dr. C. J. K. Moore wordt benoemd als Dokter aan het Rehoboth Hospitaal voor een half jaar. Op eene latere vergadering werd hij herbenoemd voor het jaar 1912, en op een nog later vergadering tot Sept. 1, 1914. En op de vergadering gehouden na de laatste inspectie, is hij benoemd voor twee jaren. Deze benoemingen geschieden steeds op verzoek van de General Conference te Rehoboth.

Op de vergadering van Augustus 13, 1912, werd Miss A. Van de Riet van Rotterdam, Kansas, benoemd als onderwijzeres aan de dagschool te Zuni in de plaats van Miss Nellie De Jong, die met het sluiten der school uit dienst trad om zich verder op een Normaal School in Arizona te bekwamen. Mr. J. C. Morgan, vroeger reeds werkzaam als onderwijzer aan de Opleidingsschool te Tohatchi, werd nu benoemd als Asst. Industrial Supt. en Disciplinarian te Rehoboth. Miss Hattie Beekman van Alto, Wis., werd benoemd als Matron van de school te Zuni.

Op de October vergadering van 1912 werd besloten Mr.

Van Pernis, van Holland, Mich., te engageeren als helper voor Mr. J. Spyker, Industrial Supt. te Rehoboth. Het bouwen van een schuur te Tohatchi wordt goedgekeurd, en de Penn. gelast de onkosten hiervan te betalen. Een schrijven wordt ontvangen van de gemeenten Alpine Ave., en Coldbrook, te Grand Rapids, Mich., waarin zij te kennen geven een Zendeling te willen beroepen, en bij eventueele aanname aan den Board over te dragen. Zij beloven zijn salaris te betalen. Na bespreking van deze zaak op deze en volgende vergaderingen, werd besloten deze gemeenten te berichten:

a) Dat de Deputaten in de gegeven omstandigheden geen vrijmoedigheid hebben om van de Zendingsorde af te wijken, daar de Z. O. speciaal het onderhouden van een Post stipuleert,—maar,

(b) Dat wij de gemeenten gaarne wijzen op den Dokter te Rehoboth om voor zijn salaris in te staan, of

(c) Dat de eene gemeente de Nurse salarieert en de andere den Hoofdonderwijzer te Rehoboth.

(d) Kunnen de gemeenten samen geen Post aanvaarden, dat ze dan, overeenkomstig de Z. O. een of meer andere gemeenten verzoeken om mee te werken. Zoo men hiertoe niet kan komen, dan b) of c) aanvaarden.

Op December 4, 1912, werd er wederom vergadering gehouden, en nu werd de Zendingspost Tohatchi overgedragen aan de gecombineerde gemeenten ressorteerende onder Classis Holland. Een contract voor deze overname wordt op eene volgende vergadering in orde gebracht. Betreffende de "Claims" van Miss K. Rosbach en Mrs. C. Hartog-Wezeman, (zie Acta 1912, Art. 25, 2), wordt gerapporteerd dat Miss Rosbach niet genegen is haar "Claim" te verkoopen, noch met de bedoeling om 't aan de Zending over te doen opnam; en die van Mrs. Wezeman kan alsnog niet aangekocht worden.

Reeds vroeger was het vernomen dat Zendeling L. P. Brink niet wel was en in 't Hospitaal te Rehoboth vertoefde, maar op de Maart vergadering kwamen uwe Deputaten tot het besluit om het verzoek van dezen Broeder, gesteund door den geneesheer te Rehoboth, toe te staan en hem acht maanden "leave of absence" te schenken met behoud van zijn salaris. En ziende op zijne groote uitgaven, werd verder besloten hem met $100 tegemoet te komen wat betreft zijn hospitaal onkosten te Los Angeles. De Deputaten zouden echter gaarne zien, indien eenigszins mogelijk, dat hij zijn "leave of absence" in het centrum der Kerk doorbracht, om, indien daartoe in staat,

van daar uit voor de Zending te arbeiden. In dezelfde maand echter werd kennis ontvangen dat Zend. L. P. Brink eene roeping naar Hanford, Cal., aannam.

Een schrijven van een zekere Zendeling Needles, die gaarne in de medicijnen zou willen studeeren, of als Zendeling van de Chr. Geref. Kerk te Two Grey Hills arbeiden, werd opgezonden naar de kerken van Roseland ter inzage en correspondentie.

Op eene speciale vergadering in Juni verscheen Ds. J. M. Ghysels, Stated Clerk van de Classis Hackensack, en vroeg in naam dier Classis of de Deputaten genegen waren om hem te steunen of sanctie te verleenen tot het beroepen van Dr. Lee S. Huizenga voor Zuid Amerika. Na breedvoerige bespreking werd besloten:

(a) Deze Classis te wijzen op het Synodaal besluit aangaande ons Zendingsveld.

(b) Dat de Deputaten onmogelijk eenige steun kunnen beloven, en nog veel minder eenige sanctie, wijl ze geroepen zijn de bevelen der Synode uit te voeren.

(c) Dat onze Kerk meer dan genoeg heeft te doen met het reeds gekozen veld en daarom behoefte heeft aan allen mogelijken steun.

(d) Dat wij de broeders aanraden van hun voornemen af te zien en zooveel mogelijk eigen Zending steunen, opdat onze krachten niet verbrokkeld worden en het begonnen werk verstoord.

Op de Juli vergadering van 1913, werden Miss B. Rosbach als Boys' Matron te Rehoboth, en Miss Alice Aardsma van Cincinnati, Ohio, als Onderwijzeres te Zuni aangesteld om de ledige plaatsen van Mrs. Ethel Sipe en Miss A. Van de Riet in te nemen. Mr. J. H. Bosscher van Lucas, Mich., werd aangesteld als Ass't Industrial Supt. te Rehoboth, dewijl de broeders J. C. Morgan en Mr. Van Pernis wederom vertrokken waren.

Op eene vergadering in October, 1913, werd een contract opgesteld en geteekend door de Deputaten van Classis Muskegon en den Secretaris van den Board, waarmede de Zendingspost Zuni, met uitzondering van den schooldienst aldaar, werd overgedragen aan deze Classis. Later werd Ds. H. Fryling, in naam van Classis Muskegon, door de gemeente Muskegon I beroepen, nam deze roeping aan, en arbeidt sedert dien tijd te Zuni voor rekening dezer Classis, overeenkomstig de aangenomene Zendingsorde.

In November ontvingen uwe Deputaten een schrijven van de gemeenten te Roseland, Ill., meldende dat zij een arbeider verkregen hadden voor Two Grey Hills, en vragende of de Board nu zorgen wou voor huis, paarden, buggy, tolk, enz., opdat hij den arbeid aldaar mocht beginnen. Besloten:

1. De Board zorgt voor paarden en buggy met heenwijzing naar Artt. 8 en 9 der Zendingsorde, en laat aan de Synode in dezen finaal te besluiten.

2. Dat de woning te Two Grey Hills, zoover ons bewust, bewoonbaar is en als eigendom der Kerk ook door haar onderhouden zal worden.

3. Haar er op te wijzen: (a) Dat er een contract diende te zijn tusschen haar en den Board; (b) dat wij in haar doen berusten, ofschoon de Board in het benoemen niet ge-erkend werd, ja, zelfs den naam van den broeder opgenomen, verzwegen werd.

Daar al de kinderen te Rehoboth nu voorzien zijn van verzorgers, wordt besloten, door middel van "Wachter," "Banner," en "Bote" te vragen voor verzorgers van kinderen op onze Dagschool te Zuni, tegen $50 per jaar.

Verder mogen wij nog het volgende rapporteeren:

De Opleidingsschool werd verplaatst van Tohatchi naar Rehoboth om wille van het vertrek van Ds. L. P. Brink. Het onderwijs aan de kweekelingen werd nu gegeven door Ds. J. W. Brink en Principal G. Heusinkveld. Van den kerkeraad Rehoboth werd een schrijven ontvangen dat James Becenti, wegens zijn slecht gedrag en anderszins, de Opleidingsschool had verlaten. Dolth Wood, vroeger op onze Kostschool te Rehoboth, verkreeg nu ook hooger onderwijs op de Opleidingsschool, Paul Jones en Hugh Denetdele zijn nu zoover gevorderd dat ze als tolken voor de Zendelingen kunnen geëmployeerd worden. James Becenti werd ook, na belijdenis gedaan te hebben, geëmployeerd als tolk voor Mr. William Mierop te Two Grey Hills.

Uwe Deputaten zijn niet gereed gekomen de Synode met een welomschreven advies te dienen inzake de ordinantie van de graduates der Opleidingsschool en Zending Helpers. Zie Acta 1912, Art. 25, 1.

Niet in Januari, 1913, noch in April, 1913, maar wel in Januari, 1914, was "The Board of Heathen Missions of the Chr. Ref. Church in America," vertegenwoordigd door de broeders M. Van Vessem en J. Dolfin op de vergaderingen van The Home Missions Council. Acta 1912, Art. 25, 8.

Overeenkomstig Art. 22 der Zendingsorde, werd het Zendingsterrein in 1913 ge-inspecteerd door Dss. H. Walkotten en M. Van Vessem, en in 1914 door Dr. H. Beets en Ds. J. Dolfin. Van de Santa Fe R. R. werd "Complimentary Passes" voor de Inspecteurs ontvangen.

Al de Primi Deputaten, met uitzondering van Ds. H. M. Van der Ploeg, hebben geregeld de vergaderingen van den Board bijgewoond. In Januari schreef Ds. Van der Ploeg, dat vanwege den verren afstand en de groote onkosten er aan verbonden, hij maar eens in 't jaar tegenwoordig zou zijn. Zijn plaats op de maandelijksche vergaderingen werd sedert dien geregeld door zijn Secundus, Ds. E. J. Tuuk, van Holland, Michigan, ingenomen.

Op de vergadering van Februari 9, 1914, deelt de Secretaris mee het scribaat niet langer te kunnen waarnemen. In zijn plaats wordt aangewezen Ds. J. Dolfin.

Gedurende deze twee jaren is veel gerepareerd aan de reeds bestaande gebouwen, en de volgende nieuwe gebouwen zijn verrezen: School, met twee localen en chapel; alsook een pastorie voor Ds. J. W. Brink, te Rehoboth; schuur te Tohatchi, en tijdelijke Zendings-gebouwen te Crown Point. Een begin zal nu gemaakt worden met een nieuwe pastorie te Zuni, (zie Acta 1912); Dokter's woning en Manager's cottage te Rehoboth; en verbeteringen aan het Zendingshuis te Two Grey Hills.

Het volgend personeel is nu aan onze Zending verbonden:

Rehoboth, New Mexico.

Rev. J. W. Brink—Missionary, (Eastern Ave., Grand Rapids, Mich.)
Mr. John Spyker—General Manager.
Dr. C. J. K. Moore—Medical Missionary.
Head Nurse—(plaatsvervanger voor Mrs. G. Heusinkveld moet nog verkregen worden).
Nurse in Training—Miss Christine Beltz Hood, (Fremont, Mich.)
Miss Fannie Becenti, (Sherman St., Grand Rapids, Mich.)
Housekeeper for Hospital—Miss Jane Nyenhuis.
Principal and Disciplinarian—Miss Kathryn Venema.
Ass't Teacher—Miss Carrie Ten Houten.
Industrial Superintendent—Mr. J. H. Bosscher.
Girls' Matron—Miss Anna Derks.
Boys' Matron—Miss Bertha Rosbach.

Housekeeper—Miss Mary Styf, (Zeeland I.)
Assistant Housekeeper—Miss Clarissa Pierson.
Laundress—Miss Margaret De Ruyter.

Tohatchi, New Mexico.

Rev. Lee S. Huizenga, M. D.—Missionary, (Cl. Holland).

Crozier, New Mexico.
(Two Grey Hills.)

Mr. William Mierop—Missionary in Charge, (Roseland, Ill., churches).
Mr. James Becenti—Interpreter, (Ridott, Ill.)

Crown Point, New Mexico.

Vacant. (Paterson, N. J., churches).

Zuni, New Mexico.

Rev. H. Fryling—Missionary. (Classis Muskegon.)
Miss Alice Aardsma—Teacher.
Miss Hattie Beekman—Matron.

De volgende scholieren worden aan onze scholen verzorgd en onderwezen:

Opleidingsschool te Rehoboth, N. M.

Paul Jones	Broadway Ave., Grand Rapids, Mich.
Hugh Denetdele	Orange City, Iowa
Dolth Wood	N. N., Zeeland, Mich.

Rehoboth Kostschool, Rehoboth, N. M.

Joseph Bergen	Englewood, N. J.
Donald Bergen	First Grand Rapids, Mich.
Paul Cadman	Grandville Ave., Grand Rapids, Mich.
Frederick Coan	Harrison, S. D.
John Cook	Overisel, Mich.
Mark Cook	Roseland I, Ill.
Julius Denay	Kalamazoo I, Mich.
Robert De Groot	Luctor, Kans.
Richard Duncan	Midland Park, N. J.
Willard Duncan	Central Ave., Holland, Mich.
David B. Evans	LaGrave Ave., Grand Rapids, Mich.
Lambert Franklin	Franklin St., Grand Rapids, Mich.
D. Brainerd Holland	14th St., Holland, Mich.
George Hood	Grandville Ave., Grand Rapids, Mich.
Roy Johnson	Englewood I, Ill.
David Livingstone	Paterson I, N. J.
Chee Paslakai	Hope Ave., Passaic, N. J.
James Sherman	Sherman St., Grand Rapids, Mich.

Albert Sherman ..... Zeeland I, Mich.
Henry Whipple ..... New Holland, S. D.
Marcus Whitman ..... Coldbrook, Grand Rapids, Mich.
Herbert Whitman ..... Muskegon II, Mich.
Leonard Whitman ..... Pella, Iowa
Marinus Williams ..... Drenthe, Mich.
Clarence Willito ..... Albert Gardner Mission Society
Edgerton Young ..... 9th St., Holland, Mich.
Grace Avisso ..... Three Lady Friends
Wilhelmina Beets ..... Lucas, Mich.
Clara Beets ..... Prospect St., Passaic, N. J.
Jacoba Becenti ..... Chicago I, Ill.
Emma Bode ..... Franklin St., Grand Rapids, Mich.
Leonara Brink ..... Englewood I, Ill.
Annabel Brink ..... LaGrave Ave., Grand Rapids, Mich.
Evelyn Cadman ..... Friends, Grand Rapids Mich.
Ethel Cadman ..... Chicago I, Ill.
Jessie Curlismith ..... Friend, Wellsburg, Iowa
Johanna Curlismith ..... Friend, Holland, Mich.
Nonabah De Groot ..... Coldbrook, Grand Rapids, Mich.
Nona Gordon ..... Dennis Ave., Grand Rapids, Mich.
Mattie Green ..... East Saugatuck, Mich.
Tuli Hesi ..... Roseland II, Ill.
Martha Holland ..... Douglas Park, Chicago, Ill.
Anna Johnston ..... Lafayette, Ind.
Mary Johnson ..... South Holland, Ill.
Dorothy Livingston ..... Paterson III, N. J.
Catharine Murphy ..... Reeman, Mich.
Nonabah Murphy ..... Broadway Ave., Grand Rapids, Mich.
Jennette Paton ..... Lynden, Wash.
Cora Sherman ..... Muskegon I, Mich.
Minnie Sherman ..... Cleveland, Ohio
Elizabeth Smith ..... Prospect Park, N. J.
Julia Smith ..... Graafschap, Mich.
Esther Yazzi ..... Friend, Hamilton, Mich.

Zuni Dagschool, Zuni, N. M.

Irving Boonsy ..... Hull, Iowa
John Cushty ..... Hull, Iowa
Ned Nashtu ..... LaGrave Ave., Grand Rapids, Mich.
George Suphony ..... Y. L. M. Guild, Kalamazoo III, Mich.
Charles Tjuyati ..... Y. L. M. Guild, Kalamazoo III, Mich.
Nicholas Yuyeseelu ..... Grand Haven II, Mich.
May Hustita ..... 14th St., Holland, Mich.

Mable Jula	Munster, Ind.
Hilda Lidalutseta	Mr. en Mrs. W. Aardappel, Orange City
Celia Moma	Helen Shaw, Brooklyn, N. Y.
Amy Humpekya	Y. L. M. Guild, Kalamazoo III, Mich.
Pauline Tsanati	Roseland III, Ill.
Rosa Zuni	Ten Mission Friends, Grand Rapids, Mich.
Coonsis Lupalita	Franklin St., Grand Rapids, Mich.
Lucy Mona	Franklin St., Grand Rapids, Mich.
Helen Nashu	Franklin St., Grand Rapids, Mich.
Douglas Layata	Franklin St., Grand Rapids, Mich.

Four Children still unsupported by Churches or Societies.

FINANTIEEL RAPPORT VAN DE HEIDEN ZENDING VAN 1 JUNI, 1912 TOT 1 JUNI, 1913.

Ontvangen

Saldo van het vorige jaar	$ 3,178.40
Van Classis Grand Rapids Oost	1,803.62
Grand Rapids West	5,212.30
Hackensack	407.90
Holland	2,375.42
Hudson	1,304.38
Illinois	3,538.29
Muskegon	2,752.36
Orange City en Sioux Center te zamen	3,004.46
Ostfriesland	1,164.48
Pacific	873.46
Pella	1,099.45
Zeeland	2,261.54
Van anderen, met inbegrip van een geleende $2,500	3,410.77
	$32,386.83

Uitgegeven voor

Salarissen aan alle arbeiders	$ 8,316.37	
Rehoboth School en Hospitaal	16,872.66	
Tohatchi	3,261.74	
Zuni	1,407.45	
Two Grey Hills	102.40	
Algemeene onkosten, een geleende $500	1,364.52	
Board Vergaderingen	157.44	$31,482.58
Saldo		$ 904.25

Uitstaande Notes onbetaald, $2,000.

JOHN DOLFIN, Penn.

Muskegon, Michigan.

Books examined and found correct by:

Harry A. Rietdyk.

Isaac J. Fles.

FINANTIEEL RAPPORT VAN DE HEIDEN ZENDING VAN 1 JUNI, 1913 TOT 1 JUNI, 1914.

Ontvangen

Saldo van het vorige jaar		$ 904.25
Van Classis Grand Rapids Oost		2,387.37
	Grand Rapids West	3,591.29
	Hackensack	519.27
	Holland	1,544.27
	Hudson	1,059.89
	Illinois	2,829.09
	Muskegon	1,713.23
	Orange City	937.30
	Ostfriesland	1,159.93
	Pacific	985.74
	Pella	1,187.29
	Sioux Center	1,499.83
	Zeeland	2,272.75
Van anderen, met inbegrip van een geleende $1,500		2,290.13
Erfenis van Tobyas Koffers, per Mr. I. Marsilje, Holland, Mich.		5,792.85
		$30,674.48

Uitgegeven voor

Salarissen aan alle arbeiders	$ 8,042.61	
Rehoboth School en Hospitaal	13,598.93	
Tohatchi	400.08	
Zuni	1,418.87	
Two Grey Hills	553.24	
Crown Point	781.70	
Algemeene onkosten, (geleende $3,500 met interest)	4,053.04	
Board Vergaderingen	99.50	$28,947.97
Saldo		$ 1,726.51

JOHN DOLFIN, Penn.
Muskegon, Michigan.

Books examined and found correct by:
Harry A. Rietdyk.
Isaac J. Fles.

Zooals men zien kan uit dit rapport, mochten wij dit boekjaar sluiten zonder schuld. Hiertoe werden wij in staat gesteld door de erfenis van Mr. Koffers. Een woord van dank

dient gericht te worden aan Mr. I. Marsilje voor zijne goede diensten ons in deze zaak bewezen. Verder zouden wij gaarne de Classes er op willen wijzen dat, met enkele uitzonderingen, allen minder gaven in het tweede dan wel in het eerste jaar. Dit moet noodig veranderen zullen wij het werk uitbreiden onder de Navahoes en Zunies.

Namens de Deputaten voor de Heiden Zending wordt het volgende op het Agendum voor de Synode gevonden:

1. De Synode hechte hare adhaesie aan de verplaatsing der Opleidingsschool van Tothatchi naar Rehoboth. Dit geschiedde vanwege het vertrek van Ds. L. P. Brink en op advies der Conferentie.

De Synode overwege of de Opleidingsschool bestendigd zal worden, en zoo al, onder welke voorwaarden.

In deze zaak is het advies van de Conferentie als volgt: "Conference expresses the conviction that the Training School for native helpers is one of the most important factors in our Mission work. And that we should keep the Training School at Rehoboth, N. M. That this work be extended and placed on a permanent basis."

2. De Synode lette op een geschil tusschen de roepende kerken, Roseland, Paterson, en de Deputaten.

Deze gemeenten betalen het salaris van een Zendeling en vorderen van de Kerk in 't algemeen de overige uitgaven.

De Deputaten staande voor de Zendingsorde, aangenomen en vastgesteld door de Synode van 1912, meenen dat deze roepende kerken gehouden zijn te zorgen voor alle uitgaven op de Zendingsposten door hen bezet. Zie Art. 8, Z. O.

Deze kerken beroepen zich op het feit dat ze reeds werkzaam waren vóor de Synode van 1912, en daarom recht hebben op de bepalingen door de Synode van 1910 aangenomen. Zie Artt. 43 en 44.

3. De Synode benoeme iemand die al zijn tijd besteden zal ten bate der algemeene Zendings belangen der Kerk: Joden, Inwendige, Heiden.

a.) Om de kerken beter in te lichten en meerderen ijver zien op te wekken.

b.) Om particuliere gaven in te winnen, en,

c.) Collecten opnemen die naar rato verdeeld worden volgens een door de Synode vastgesteld Budget.

d.) Hij zij lid ex-officio der drie Commissies, die in overleg met hem zijn arbeid regelen.

4. Waar al de door de Synode bezette posten overgedragen zijn, wekke de Synode de kerken en Classes op om het veld uit te breiden door opname van Blanco Canyon in het Noordoosten, en van Beautiful Mountain in het Noordwesten van ons Zendingsveld. Slechts vijf Classes uit de dertien hebben tot dusver òf als Classis òf door roepende kerk of kerken in haar midden een gedeelte van het Zendingsveld onder Navahoes en Zunies overgenomen.

Met eerbied onderworpen,

Namens de Deputaten voor de Heiden Zending,

JOHN DOLFIN, Secr.

P. S. De afgevaardigden ter Synode worden vriendelijk verzocht om het boekje, bevattende de laatste berichten over onze Heiden Zending, bij elke gelegenheid aan te bevelen, opdat het algemeen verspreid moge worden, ten bate der Zending, finantiëel, en om belangstelling te wekken.

BIJLAGE V

VERSLAG VAN INKOMSTEN EN UITGAVEN AANGAANDE DE ZENDING ONDER DE JODEN.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

De plicht rust op mij om verantwoording te doen van de inkomsten en uitgaven der Zending onder de Joden. Het is mij tot blijdschap, dat ik nu twintig jaren Penningmeester voor dezen tak van arbeid in het Koninkrijk Gods heb mogen zijn. Met dank aan onzen God heb ik dit werk steeds met genot mogen verrichten. Met vrijmoedigheid durf ik getuigen, dat de liefde van Christus mij drong om niet alleen voor het volk, uit hetwelk de Christus is zooveel het vleesch aangaat, te bidden, maar ook iets te doen tot hunne zaligheid. Het was werk der liefde. De toelage was het geloof in de beloften van Jehovah, dat Hij dat volk uitverkoren en niet verstooten heeft, maar zich eenmaal weder heerlijk zal maken in Israël.

De Heere heeft ons niet beschaamd, en ons volk heeft ook in deze twee laatste jaren weder bewezen een medelijdend hart te hebben voor Jakobs dwalend nageslacht.

De inkomsten van 1 Juni, 1912 tot 31 Mei 1913, zijn als volgt:

Batig Saldo, 1 Juni, 1912	$1,786.32
Ontvangsten tot 31 Mei, 1913	4,856.48
Te zamen	$6,642.80

Hier van is uitgegeven:

Aan de Chicago Hebrew Mission	$3,000.00	
Aan de Paterson Hebrew Mission	1,025.00	
Aan de Cleveland Hebrew Mission	25.00	
Aan reiskosten	16.75	$4,066.75
Latende een batig saldo in kas van		$2,576.05

Batig Saldo, 1 Juni, 1913	$2,576.05
Ontvangsten van 1 Juni, 1913 tot 31 Mei, 1914	$5,006.77
Te zamen	$7,583.02

Hier van is uitgegeven:

Aan de Chicago Hebrew Mission	$3,000.00	
Aan de Paterson Hebrew Mission	1,000.00	
Aan reiskosten, (tweemaal vergaderd)	30.00	$4,030.00

Latende een batig saldo 31 Mei, 1914 van $3,553.02

De Commissie heeft boek, rekening, en kwitantiën nagezien en in orde bevonden.

En hiermede meent de Penningmeester zijn werk met een blij gemoed weder aan de Synode ter hand te mogen stellen, vertrouwende dat de Evangelie-prediking aan het oude volk met lust en ijver, biddend zal worden voortgezet. Naar proportie van arbeid en werkkracht is de zegen des Heeren onder het Jodendom niet minder als onder de Heidenen. En wij hebben de meest stellige beloften voor ons in Gods Woord, dat Hij zich over Zijn oude volk weder ontfermen zal.

Hoopt op den Heer, gij vromen,
Is Israël in nood?
Er zal verlossing komen,
Zijn goedheid is zeer groot!
Hij maakt op hun gebeden,
Gansch Israël eens vrij
Van ongerechtigheden.
Zoo doe Hij ook aan mij!

Och daalde 't heil uit Zion spoedig neer voor Israël; als God Zijn volk uit lijden en banden redt, zal Jakob zich verblijden. En Israël al juichend geven de eer aan zijnen Heer!

J. I. FLES.

BIJLAGE VI

RAPPORT VAN DEN EMERITUS BOARD VOOR DE SYNODE VAN 1914.

Waarde Broeders!

De Board, bestaande uit de leden Mr. S. S. Postma, Mr. D. Van Loo, Mr. J. Heeringa, Mr. F. Kniphuizen, en Ds. M. Van Vessem vergaderde viermaal ten huize van den Penningmeester, Broeder Heeringa, te Holland, Mich, waarbij alle leden tegenwoordig waren, uitgezonderd op onze laatste bijeenkomst, waar Br. Kniphuizen door zwakte verhinderd was te komen.

Door de milddadigheid der Kerk waren wij in staat niet alleen alle kwartalen voluit te betalen, maar ook in Juni, 1913, aan allen een gratificatie van 15 procent uit te keeren, die met blijdschap en dankbaarheid ontvangen werd. Ook gevoelden wij ons gedrongen aan een Emeritus Leeraar, die door brand zijne boeken verloren had, $100.00 te bezorgen voor het aanschaffen van leesstof. Voor den broeder een blijde verrassing.

Door 't overlijden van wijlen Ds. R. Drukker, hield zijne subsidie op met begin des jaars 1913.

Classis Sioux Center vroeg verhooging voor Juffr. Stadt en deze subsidie werd gebracht op $200.00

Op aanvraag van Classis Pella werd aan den Emeritus Leeraar A. J. Brink tegen $600.00 toegekend tot de a.s. Synode, en op verzoek van Classis Zeeland aan den Emeritus Leeraar H. Van der Werp tegen $400.00.

De Classis Sioux Center vraagt aan voor den Emeritus Leeraar H. Huizingh $300.00; aan dezen broeder is $100.00 uitgekeerd tot deze Synode.

De boeken van den Secretaris en Penningmeester werden tweemaal nagezien en in orde bevonden.

Het verslag van den Penningmeester is aldus:

Saldo, 1912-1913	$ 617.16
Ontvangsten	4,221.09
	$4,838.25
Uitgaven	3,393.04
In kas	$1,445.21
Saldo, 1913-1914	$1,445.21
Ontvangsten	3,689.77
	$5,134.98
Uitgaven	$4,108.10
In kas	$1.026.88

Lubbers Fonds, $1,378.86.

De Board adviseert tot de volgende subsidie:

Voor Juffrouw M. J. Bosma	$400.00
" Ds. Van den Bok	400.00
" Ds. A. J. Brink	600.00
" Ds. H. Van der Werp	400.00
" Ds. H. Huizingh	300.00
" Ds. G. Broene	300.00
" Juffr. Temple	200.00
" Juffr. Broekstra	200.00
" Juffr. Remein	200.00
" Juffr. Langereis	200.00
" Juffr. Van Vlaanderen	200.00
" Juffr. Stadt	200.00
" de Weezen van Ds. J. Van Houten	200.00
" Juffr. E. R. Haan	150.00
" Juffr. A. Van Houten	150.00
" Juffr. Stuit	100.00
Te zamen	$42,000.00

De namen der aftredende Board leden zijn: Mr. J. Heeringa, Mr. D. Van Loo en Ds. M. Van Vessem.

De aanslag voor den Rooster blijve 25c. per huisgezin.

Met dank aan den Heere voor Zijnen zegen; dank aan de Kerk voor haar vertrouwen; onder toebidding van de hulp des Geestes,

Namens den Board,

M. VAN VESSEM, Sec.

BIJLAGE VII

RAPPORT DER COMMISSIE IN ZAKE KERKHULP.

Waarde Broeders in onzen Heere Jezus Christus!

Het is tot blijdschap uwer Commissie dat zij bij Uwe eerwaardige vergadering dit rapport mag indienen, en wel, omdat zij kan getuigen van bestendigen vooruitgang die mag waargenomen worden in de belangstelling voor deze Kas. Werden er een kleine twintig jaren geleden jaarlijks enkele honderd dollars te zamen gebracht, wij kunnen nu van eenige duizenden spreken. Aan collecten toch werd de laatste twee jaren ontvangen de som van $6,476.28. $663.62 meer dan de beide vorige jaren; terwijl op de Notes werd afbetaald $1,543.06; $325.89 minder dan de twee vorige jaren. Wat voor dit laatste de oorzaak mag zijn, is moeilijk te zeggen, aangezien deze som ook elk jaar moest vermeerderen. Er zijn 59 gemeenten die steun uit Kerkhulp genieten. De som die deze gemeenten aan Kerkhulp schuldig zijn is $22,861.60. Aan vijf gemeenten zijn beloften van toezegging gedaan tot de som van $2000, maar thans zijn slechts een paar honderd dollars in de kas. Hoe in vele opzichten het rapport bemoedigend mag zijn, wij zien dat er nog groote behoefte is, en daarom mogen wij Kerkhulp met alle vrijmoedigheid bij onze kerken aanbevelen. Door den bestendigen groei onzer Kerk in het Westen, en door den getrouwen arbeid onzer Zendelingen, worden de aanvragen bij Kerkhulp steeds meer. En hoe Kerkhulp de Inwendige Zending te hulp komt, verstaan de broeders, die als Zendelingen de kerken dienen, het best.

Een vergelijkende opgave, procents-gewijze naar het getal huisgezinnen berekend, doet zien dat niet alle Classen voor Kerkhulp opbrengen wat wel kon verwacht worden. Wij geven daarom de volgende opgaven van wat ontvangen is aan collecten procents-gewijze naar het getal huisgezinnen. Grand Rapids Oost, 20c.; Grand Rapids West 29c.; Hackensack 30c.; Holland 22c.; Hudson 30c.; Illinois 41c.; Muskegon 30c.; Orange City 47c.; Ost Friesland 40c.; Pacific 42c.; Pella 27c.; Sioux Center 39c.; Zeeland 24c.; in twee jaren.

Daar door Ds. J. Van der Mey de roeping werd opgevolgd, door het Curatorium onzer School en College op hem uitgebracht, legde deze broeder het werk als Penningmeester voor Kerkhulp neer, en werd dit door de andere leden overgedragen aan Ds. J. Manni, die sedert den 1sten Oct., 1913, dit werk heeft verricht.

Aan het einde van het vorige boekjaar, 31 Mei, 1912, was

er in kas de som van $411.62; de geheele ontvangst bedraagt $6,476.28; te zamen $6,887.90.

De uitgaven waren $6,625.65.

Thans in kas $262.25.

Aan de volgende gemeenten werd sedert de voorgaande Synode steun verleend:

Amsterdam, Idaho	$250.00	Conrad, Mont.	$250.00
Farmington, Mont.	100.00	Volga, S. D.	500.00
Winnipeg, Can.	200.00	Amsterdam, Idaho	500.00
Redlands, Cal.	200.00	Hancock, Minn.	500.00
Edmonton, Can.	300.00	Inwood, Iowa	400.00
Kuner, Colo.	500.00	Hanford, Cal.	
Inwood, Iowa	600.00	Sibley, Iowa	500.00
Rudyard, Mich.	600.00	Worthington, Minn.	400.00

Thans zijn de volgende gemeenten aan Kerkhulp schuldig:

Rochester, N. Y.	$280.00	Chicago, Ohio	$280.00
Grant, Mich.	225.00	Doon, Iowa	270.00
Leota, Minn.	100.00	Burton Heights, G. R.	375.00
Sullivan, Mich.	620.00	East Palmyra, N. Y.	555.00
Atwood, Mich.	50.00	Prairie City, Iowa	400.00
Kanawha, Iowa	120.00	Racine, Wis.	275.00
Rudyard, Mich.	671.50	Ireton, Iowa	645.00
Ellsworth, Mich.	155.00	Noordeloos, Mich.	255.00
Harvey, Iowa	262.50	Kenosha, Wis.	100.00
Edgerton, Minn.	250.00	Caldwell, Mich.	289.16
Byron Center, Mich.	500.00	So. Boardman, Mich.	50.00
Rusk, Mich.	95.00	New Holland, Mont.	400.00
Hudsonville, Mich.	395.00	Vesper, Wis.	240.00
Libanon, Iowa	115.00	Randolph Wis.	585.00
Volga, S. D.	785.00	Hitchcock, Mich.	47.50
Alamosa, Colo.	205.00	Nijverdal, Can.	300.00
Passaic, N. S., N. J.	300.00	Plainfield, Mich.	475.00
Oskaloosa, Iowa	665.00	Bishop, Mich.	285.00
16th St., Holland	$450.00	Farmington, Mont.	$300.00
Seibert, Colo.	90.00	Amsterdam, Idaho	750.00
Ada, Mich.	450.00	Winnipeg, Can.	600.00
Corsica, S. D.	425.00	Redlands, Cal.	475.00
Muskegon IV, Mich.	400.00	Kuner, Colo.	500.00
Conrad, Mont.	750.00	Inwood, Iowa	989.44
Paterson, (Mad. St.)	450.00	Hancock, Minn.	500.00
Plover, Wis.	270.00	Granum, Can.	300.00
Muskegon Heights	700.00	Hanford, Cal.	750.00
Burdett, Can.	190.00	Sibley, Iowa	500.00
Sanborn, Iowa	500.00	Worthington, Minn.	400.00
Sheldon, Iowa	500.00		

De Commissie brengt voor den aandacht der Synode dat de terugbetaling niet door al de gemeenten wordt behartigd zooals dit wenschelijk is. Sommige gemeenten hebben in enkele jaren niets terug betaald; ja, er zijn gemeenten die reeds een zestal jaren geleden het geld ontvingen en nog niets van zich lieten hooren. Vijftien gemeenten zijn nalatig geweest in deze zaak.

De Commissie komt daarom met de vraag of zij gemeenten die niet in tijd van zich laten hooren hierover moet aanschrijven en op de verplichting van terugbetaling moet wijzen.

Een viertal kleine gemeenten hebben meer gedaan dan zij verplicht waren; zij betaalden alles wat zij nog schuldig waren. Deze zijn de gemeenten Bemis, Pease, Otley en George.

Met dank voor het vertrouwen in ons gesteld.

Uwe Commissie voor Kerkhulp,

J. MANNI
J. VAN DER MEY
R. BOLT.

BIJLAGE VIII

RAPPORT DER "WACHTER" COMMISSIE.

Eerwaarde Broeders in onzen Heere Jezus Christus:

De Commissie van Toezicht op "De Wachter" heeft de eer en het genoegen uwe eerwaarde vergadering het volgende rapport aan te bieden:

1. Naar luid van het Reglement haar door de Synode van 1910 gegeven, mocht zij werkzaam zijn in het belang van dit ons kerkelijk orgaan. Daartoe hield zij hare geregelde vergaderingen. Vanwege den verren afstand van Ds. J. J. Hiemenga in het laatste jaar, zijn vergaderingen gehouden zonder dat deze broeder aanwezig was. Op de vraag aan Ds. Hiemenga gericht of hij zich als lid der Commissie bleef beschouwen, waar hij zoover verwijderd was van de geregelde vergaderplaats, is geen antwoord ontvangen.

2. Overeenkomstig het besluit der vorige Synode is de "mail list" thans het eigendom der Kerk, voor welke de som van $185 is betaald.

3. Contrakten met den drukker en administrateur zijn vernieuwd.

4. Advies aan den Administrateur en Hoofdredakteur werd gegeven zoo vaak zulks gevraagd werd. Nog al gedurig worden er stukken ingezonden, die naar het oordeel der Commissie niet kunnen geplaatst worden. Meermalen komt het zelfs voor dat men stukken inzendt die niets dan advertenties zijn, en die men als gewoon leesstof zoo in ons blad wil insmokkelen, gelijk vroeger vaak is geschied. Ook werden zoo

nu en dan brieven ontvangen, waarin klaagtoonen werden geuit over den een of ander van het "Wachter"-personeel, maar over het algemeen kon de Commissie deze dingen nog al spoedig tot een bevredigend einde sturen. Slechts een enkele ontevredene onder de lezers die, omdat hij geen voldoening kreeg, zoo hij meende, weigerde langer "De Wachter" te lezen.

5. Het rapport der financiën is als volgt:

Statement of Receipts and Disbursements of "De Wachter."

June 1, 1912 to May 31, 1914.

	Receipts	Disb.
Balance on hand	$ 576.72	
June, 1912	583.63	$ 805.08
July	296.40	504.74
August	545.25	841.84
September	495.95	532.56
October	425.30	537.64
November	649.90	141.09
December	1450.93	1660.06
January, 1913	2413.61	1759.65
February	1345.88	1012.94
March	1053.94	869.96
April	877.80	775.75
May	790.75	1204.28
June	492.35	585.54
July	712.47	529.81
August	507.97	684.04
September	400.30	714.30
October	653.31	1283.91
November	516.65	697.52
December	954.50	807.22
January, 1914	1937.27	468.25
February	1087.35	1790.13
March	991.77	584.53
April	909.37	820.25
May	718.50	1270.46
	$21,387.87	$20,881.55

Distributions of Disbursements.

Holland Printing Co., "Wachter"	$12,375.16
Theologische School	4,000.00
Nieuwe Mail Lijst	185.00
Redactie	1,270.34
Commissie, Agenten	1,926.23
Administratie	914.82
Onkosten voor reizen, cuts, papier enz.	137.90
Stamps	72.10
	$20,881.55
Totaal ontvangen	$21,387.87
Uitgegeven	20,881.55
In kas	506.32

D. W. JELLEMA, Adm.

6. Uwe Commissie wenscht verder nog het volgende voor de Synode te brengen:

a) De Commissie vraagt der Synode wat te doen met een aanbod haar gedaan in betrekking tot de administratie.

Een persoon biedt zich aan 1) om de geheele administratie en financiëele verantwoordelijkheid voor zijn rekening te nemen voor den tijd van zes jaren. Hij zorgt alsdan voor allé inkomsten en uitgaven, advertenties, enz., enz. Hij bewerkt zelfs het geheele veld der Kerk. Hij belooft daarvoor het eerste jaar $2000 in de Theol. Schoolkas te storten, en de volgende vijf jaren $2500; of: 2) De werkzaamheden te verrichten als in No. 1, en dat zijne bezoldiging zij, 12 procent der inkomsten, plus de onkosten.

b) De Commissie beveelt met vrijmoedigheid het "Wachter"-personeel, wat de redactie betreft, tot herbenoeming aan, doch zij verwacht, dat de Commissie van prae-advies voor de Synode eerst nog de "Wachter" Commissie in dezen raadplege, die bereid is om nadere inlichting te geven. Hierbij zij tevens medegedeeld dat Ds. J. Bolt ongeveer zes maanden geleden bedankte als redakteur voor de rubriek "Uit en voor de Pers," en ook als secundus hoofdredacteur. De Commissie heeft in zijn plaats benoemd: Ds. W. Stuart, die beide heeft aanvaard. Tevens wordt medegedeeld dat Ds. J. Van der Mey zijn arbeid als schrijver der rubriek, "Beschouwingen en Critieken" heeft neergelegd, door de aanvaarding van het werk voor de School, en dat Dr. J. Van Lonkhuyzen in zijn plaats door de Commissie is benoemd.

c) De Commissie verzoekt de Synode om haar Reglement voor de "Wachter"-commissie zoo te wijzigen, dat de leden dezer Commissie gekozen worden voor den tijd van vier jaren, en dat elke Synode er twee leden aftreden. Om dezen overgang te verkrijgen benoeme zij thans twee leden voor vier en twee leden voor twee jaren. De Synode houde echter rekening met afstanden.

d) De Commissie beveelt der Synode ten zeerste aan om, zoo het kan, "The Banner" het eigendom der Kerk te maken.

e) Zoo "The Banner" niet het eigendom der Kerk wordt, spreke de Synode uit dat de rubriek, "Voor de Jeugd," in het Engelsch gegeven worde.

Wat het getal "Wachter"-lezers aangaat, dan zij gezegd, dat dit niet veel grooter is dan de vorige Synode. Het is den administrateur en der Commissie wel duidelijk, dat er niet veel door de agenten, enkelen uitgezonderd, noch door de leeraars, noch door de overige ambtsdragers gewerkt wordt om "De Wachter" aan te bevelen bij het volk.

Mocht de Synode den leeraars en overige ambtsdragers ernstig op het hart binden om "De Wachter" bij ons volk aan te bevelen. Er kan in dezen veel meer gedaan worden voor School en Kerk.

Met eerbied onderworpen.

Uwe Commissie voor "De Wachter"

J. MANNI
W. HEYNS
A. H. BOSCH

BIJLAGE IX

RAPPORT VAN DE COMMISSIE VOOR ARBEIDERS-BEWEGING EN UNIONS.

(Meerderheids Rapport.) (Zie Acta, Art. 17.)

Eerwaarde Broeders:

Uwe Commissie bestaande uit Ds. Groen, Proff. Schoolland en De Jong, Oudd. Hekman en Veenstra, (Syn. Acta, 1912, Art. 75, 11), dient het volgende rapport in bij de Synode.

Ter verklaring dat uwe Commissie niet heeft voldaan aan het Synodale besluit om een rapport tijdig aan den Synodalen clerk op te zenden, deelen wij mede, dat zij voor de eerste maal door den president werd bijeengeroepen 's avonds, den 8sten Juni, 1914. Behalve Oud. Hekman, waren alle leden tegenwoordig.

Uwe Commissie heeft het standpunt onzer Kerk, ingenomen in 1902, 1904, en 1906, besproken, en is van oordeel, dat de Kerk, wijl de gronden voor dit standpunt o.i. schriftuurlijk zijn, dient te blijven bij de vroegere besluiten.

Uwe Commissie adviseert daarom:

1. dat de Synode blijve waarschuwen tegen wereldsche Unions;

2. dat bij het doen van belijdenis de kerkeraad er kennis van neme, hoe de persoon, die het volle lidmaatschap zoekt, staat jegens de Unions.

3. dat bij de toepassing der kerkelijke tucht de kerkeraden uiterst voorzichtig dienen te zijn. Elk geval vraagt afzonderlijke behandeling, waarin gelet moet worden op het karakter der Union, en bijzondere persoonlijke omstandigheden;

4. dat de Synode met nadruk wijze op het besluit genomen inzake de oprichting van Christelijke Werklieden Vereenigingen;

5. dat de Synode de principieele bespreking van het arbeiders-vraagstuk in de Pers krachtig bevordere.

Met eerbied onderworpen,

Namens de Comm. ad hoc,
G. D. DE JONG, Secr.

P. S. Bij de bespreking bleek duidelijker nog dan in de Comm. vergaderingen voor de Synode van 1912, dat de president uwer Commissie bezwaar heeft in het door de Kerk ingenomen standpunt.

De tijd ontbrak om inzage te nemen in het door hem opgestelde stuk en het te behandelen. De president heeft zijn voornemen te kennen gegeven om zijne beschouwing ter Synodale tafel te brengen.

G. D. DE JONG, Secr.

BIJLAGE X

MINDERHEIDS RAPPORT VAN DE COMM. INZAKE UNIONS EN ARBEIDERSBEWEGINGEN.

(Zie Acta, Art. 17.)

Eerwaarde Broeders en Vaders:

Reeds vele jaren hadden wij de eer lid te mogen zijn van bovengenoemde Comm. Vanaf het begin hadden wij eenigen twijfel, of het door de Comm. en onze Kerken ingenomen standpunt wel geheel just was, n.l. hierin, dat het lidmaatschap van de Union een censurabele zonde is. Meermalen hebben wij dit bezwaar geopenbaard op de vergaderingen van de Comm. Wij gevoelen ons echter in deze ingewikkelde zaak niet krachtig en beslist genoeg, om tegen het ingenomen standpunt positie te nemen, en zoo gingen wij aarzelend in de conclusies van de Comm. mede.

Wij hebben ons echter langzamerhand die zaak meer zelfstandig ingedacht. Wij werden daartoe vooral gedrongen niet alleen door het ontzettend toenemen van de Unions over geheel de wereld, maar ook vooral door het feit, dat de Unions snel toenemen in onze eigene stadsgemeenten, en dat er zoover wij weten geen onzer kerkeraden te vinden is, die den moed bezit, of zelfs genegen is om een lid van een Union als een verrot lid buiten het Koninkrijk Gods te sluiten. Er wordt zelfs veel minder in die richting gedaan dan eenige jaren geleden.

Zijn al die kerkeraden zoo schrikkelijk ontrouw?

Laten zij de wolven zoo maar indringen in de schaapskooi van Christus?

Hebben zij geen achting voor onze Kerkelijke, Synodale besluiten?

Of zijn het mannen zonder moed, die zich door den geest des tijds laten beheerschen?

Wij durven zulk een hard oordeel niet vellen. Wij gelooven, dat de fout niet ligt bij hen, maar in het overdreven standpunt van onze Kerken. Van haar wordt verwacht, wat geen

welingelicht ambtsdrager met een teeder hart durft uitvoeren. Tot verklaring van het door ons in dezen ingenomen standpunt, wenschen wij de volgende overwegingen in uw midden te brengen:

1. De strijd van de werkende klasse tegen het ook in ons land sterk toenemende en veldwinnende capitalisme, komt niet op uit den Booze, uit een verkeerden revolutiegeest (al mengt die er zich soms in), maar is een strijd voor meer gelijkheid, vrijheid en gerechtigheid, is de doorwerking van den geest der vrijheid des Christendoms op het terrein van het sociale leven, is de vrucht van de gemeene gratie. Zoo dreigend wordt het optreden van het capitalisme, dat niet alleen Social Reformers, maar ook de Christelijke Kerk, niet alleen Christen, maar ook niet-Christen het gevoelen: De vijand moet aan banden gelegd. De strijd waar de Union voor strijdt, is eene rechtvaardige zaak, onzer aller deelneming waardig, afgedacht van de middelen die gebruikt worden om dat doel te bereiken.

2. Organisatie van alle werklieden uit alle landen, Christen en niet-Christen, plaatselijk en internationaal, is geoorloofd en noodig. Het zij eene organizatie gelijk de staatsgemeenschap op den algemeenen gemeenschappelijken grondslag van recht, waarheid en liefde des naasten, de wet der natuur en zooveel mogelijk geinfluenceerd door de bijzondere openbaring, den geest van het Christendom in de volksconscientie.

In dit laatstgenoemde beginsel ligt het groot principieele verschil tusschen ons en de broeders, die de Unions zoo sterk veroordeelen. Is dit ons beginsel juist, dan wordt daardoor wel twee-derden van de critiek tegen de Unions omver geworpen.

Wij gelooven op grond van Gods Woord, dat er in deze bedeeling geen absolute scheiding op het terrein des natuurlijken levens kan of behoeft te zijn, tusschen Christen en niet-Christen, maar dat beiden op den bovengenoemden grondslag in eene organisatie kunnen en mogen samenwerken om gemeenschappelijke belangen te behartigen en zich tegen een gemeenschappelijken vijand te handhaven, en dat zulk een verband niet alleen nationaal en politiek maar ook maatschappelijk kan zijn.

Deze eenheid en samenwerking berusten:

a.) Op de broederschap van alle menschen door de schepping.

b.) De algemeene Godsopenbaring in de natuur.

c.) Den invloed van de gemeene gratie.

d.) Wordt niet opgeheven maar zeer veel veredeld door den invloed van de bijzondere openbaring.

Scheiding op het terrein des natuurlijken levens is soms den Christen geoorloofd en ook soms gewenscht, indien zulk een separatie het geheel van de menschelijke samenleving niet schaadt of verbreekt, maar opbouwt, en is alleen plicht, indien een zeker gebied zoo is ontaard, dat een Christen daarop verplicht wordt zijn God te verloochenen. Wijkt men van dit algemeene beginsel af, dan vervalt men òf in bekrompen separatisme, een zich onttrekken aan alle geoorloofde terreinen des natuurlijken levens, òf in midden-eeuwsche Roomsche intolerantie, een pogen om met geweld het geheele terrein des natuurlijken levens te brengen onder de heerschappij van de bijzondere openbaring.

Ons dreigt het eerste gevaar n.l. bekrompen separatisme. Gelukkig dat men ten onzent in dit opzicht zeer inconsequent is en dat separatisme beperkt tot de arbeiders-beweging.

Men heeft b.v. schijnbaar twee geheel verschillende standaards voor de eischen van het zedelijk leven in de staatsgemeenschap en voor een werklieden vereeniging. Al wat men in de eerste geregeld zonder overwegend bezwaar doet, wordt in de andere als een censurabele zonde veroordeeld. En toch hoeveel overeenkomst is er tusschen de staatsgemeenschap en de maatschappij, waarvan de Union een deel uitmaakt;

Beide behooren tot het terrein des natuurlijken levens,

Beide zijn instellingen, scheppingen Gods, en door Hem geleidelijk ontwikkeld.

Beide staan onder den verderfelijken invloed der zonde.

In beide moet de Christen getrouw zijn en mag nooit zijn koning verloochenen.

En in weerwil van de verschillende functies van ieder gelden in beide dezelfde zedelijke eischen ook voor den Christen.

En hoe gedragen zich nu onze Christelijke burgers in die staatsgemeenschap?

Zij zweren, zonder dat er noodzaak voor bestaat, trouw aan onze nationale Constitutie, die Gods Woord niet noemt, en er niet van rept, dat Gods eer het doel van ons leven moet zijn.

Zij begeven zich onder staats-constituties en City-charters die zelfs den Naam Gods niet noemen en volslagen neutraal zijn.

Zij leven in den staat in een broederschap met allerlei wereldsche menschen.

Zij doen beloften en zweeren eeden van verschillenden aard, vaak om allerlei kleinigheden.

Zij zijn solidair met al de burgers, en toch gelooven zij niet verantwoordelijk te zijn voor de zonden door den staat tegen hun wil bedreven.

Zij bevoordeelen de wereldsche burgers van hun eigen land boven de broeders in Christus van andere landen, schijnbaar in strijd met den eisch des Heeren: "Meest aan de huisgenooten des geloofs."

Dat alles durft men zonder gewetensbezwaar doen, en terecht.

Doch komt men dan toe aan de samenleving in de maatschappij, met name aan de Unions, en doet een Christen dan dezelfde dingen, al gaat het nog niet half zoo ver, dan wordt hij nog wel tijdelijk gedragen, omdat hij nog opgevoed moet worden, maar hij komt toch onder den blaam dat hij eigenlijk een censurabele zondaar is, die later zal moeten worden afgesneden. Zulk oordeelen is o.i. zeer inconsequent.

En nu tracht men wel die inconsequentie te dekken door de bewering, dat men tot den staat noodzakelijk, en tot een Union door eene vrije wilsdaad behoort, doch die voorstelling is niet juist. Dit mocht zoo zijn voor Daniel en zijne vrienden in de Ballingschap, maar wij allen zijn door een vrije wilsdaad burger van dit land geworden of ook indien wij burger geboren werden, kunnen wij in een oogenblik ons van dat voorrecht berooven en als vreemdelingen en bijwoners op de aarde verkeeren, dan is ons separatisme in dezen consequent doorgevoerd.

Doch al handelen wij inconsequent, daarom kan ons standpunt inzake de Unions nog wel juist zijn, daarom gaan wij nu op die bezwaren tegen de Unions direct in.

Het eerste bezwaar is dat de Unions Gods Woord niet erkennen als de bron van recht. (Zie Unionisme en Unions, pag. 26.)

Doch zulks kan de Union niet doen, zoo min als de Constitutie van de U. S., de Staats-constituties, de City-charters, en de constituties van handels-corporaties, omdat al die organisaties staan niet op het terrein der verlossing, maar dat der natuur, niet op het terrein der bijzondere maar der gemeene genade, en dus ook niet op het terrein der bijzondere maar der algemeene openbaring.

Om dezelfde reden vervalt ook een tweede bezwaar n.l. dat de Unions zich schuldig maken aan negatief atheisme. (Unionisme, pag. 22), omdat God niet in de constitutie wordt ge-

noemd. Doch al wordt God er niet in genoemd, zoo min als in het Boek Esther, toch wordt zijn bestaan er wel in verondersteld, zooals blijkt uit het gebruik van den eed door de Unions.

Een derde bezwaar is dat in de Unions de Christen een permanent verbond, eene broederschap moet aangaan met allerlei soort van wereldsche menschen. (Unionisme, p. 30, en Rapport van Classis Grand Rapids West, p. 5.)

Doch men lette er op, dat deze broederschap slechts natuurlijk en tijdelijk is, gegrond is in de schepping uit eenen bloede, en in de bijzondere sociale verhouding van die personen door God zelf gemaakt. De Union maakt de werklieden niet tot één, maar brengt alleen tot formeele openbaring eene verhouding door God zelf geschapen.

Nauw hieraan verbonden is een vierde bezwaar n.l. dit, dat de Union bloot een aardsch, materialistisch doel beoogt, daar toch de Christen moet leven voor het geestelijke, voor de eere Gods. Christen en niet-Christen loopen dus, wat levensdoel aangaat, principieel uiteen. (Zie Rapport, p. 7.)

Nu moeten wij hier echter wel onderscheiden tusschen een **lager** en **naaste** doel, en een **hooger** en **einddoel.** In het lagere en naaste kunnen de wereldlingen en Christenen samen stemmen en werken n.l. in het behartigen van de natuurlijke belangen. Verder gaat de Union ook niet. Wilde de Union hooger gaan, dan zou zij buiten haar terrein komen, en dan juist zou de samenwerking van den Christen met den wereldling onmogelijk worden. Nu kan zulks wel. Ook is de Christen niet zoo eenzijdig geestelijk dat hij geheel in dat geestelijke opgaat met verwaarloozing van de gemeenschappelijke natuurlijke belangen. Ook verhindert de Union hem in geenen deele zijn geestelijke belangen te behartigen, en zijne hoogere geestelijke idealen met de natuurlijke dingen voor hemzelven op den voorgrond te stellen.

Een vijfde en zeer gewichtig geacht bezwaar is dit, dat de Union de broederschap van de Union boven de broederschap in Christus stelt, de leden van de Union voortrekt boven de broeders in Christus en alzoo de broeders in Christus schade toebrengt. (Unionisme, p. 27 en 30, en Rapport, p. 10 en 11.)

Deze beschuldiging is slechts ten deele waar.

a.) De Christen die in de Union is trekt niet op elk terrein het lid van de Union voor, maar slechts alleen op het terrein van de Union, van den arbeid.

b.) Hij stelt ook op dat terrein niet het lid van de Union

boven alle Christenen, maar alleen boven hen, die geen lid van de Union willen zijn.

c.) Hij doet dit om gegronde redenen, omdat zijn broeder in Christus door buiten de Union te blijven, niet trouw mede doet in den socialen strijd, hem met andere werklieden alleen laat worstelen, met zijn sociale tegenstanders mededoet, en dus hem schade berokkent.

Op zijn standpunt als Christen Union man is deze handelwijze zeer wel begrijpelijk, en ver van een censurabele zonde. Wie toch zou de stelling willen verdedigen, en in beoefening brengen, dat de Christen verplicht is op het terrein des natuurlijken levens zijn mede-Christenen voor te trekken met op den achtergrond stelling van de natuurlijke en sociale relatiën, en ten koste van eigen wettige belangen? Wie kan zich daarnaar gedragen in handel, werkgeven, in nationale belangen, in het familieleven? Niemand kan het doen. Niemand doet het, noch behoeft het te doen.

Een zesde bezwaar dat geopperd wordt is dit, dat de Union een eigengemaakte broederschap van werklieden plaatst niet alleen boven de geestelijke broederschap in Christus, maar ook boven de organische eenheid der menschen stelt. Men scheidt de menschen in groepen, en scheidt met name werkgever en arbeider. Dit zou dan in strijd wezen met de liefde des naasten door Gods Woord geboden. (Unionisme, p. 23 en 24; en Rapport, p. 9.)

De bewering dat de Union alzoo is ingericht is ongeveer juist, de conclusie daaruit getrokken is o.i. geheel onjuist. Wel is geheel de menschheid één, een organisme, ook op het terrein van den arbeid. Doch binnen dien eenen grooten kring zijn wederom vele kleinere kringen, die eene bijzondere eenheid vormen, en waarvan de leden bijzondere verplichtingen tegenover elkander hebben. Deze verhouding nu van die verschillende kringen is het gevolg van:

a.) De veelzijdige, rijke ontwikkeling van het menschelijke geslacht volgens de ordinantiën Gods. Was er echter niets anders dan zouden al die kringen in schoon verband tot elkaar staan, doch

b.) Als onvermijdelijk gevolg van de zonde komen vele kringen binnen dat geheel vijandig tegenover elkander te staan, b.v. de wereld tegenover de Kerk, de verschillende standen, en werkkringen en landen, en zelfs de verschillende kerkengroepen tegenover elkander. Nu heeft de Union die tegenstelling op het terrein van den arbeid niet **gemaakt** maar **gevonden,** is er uit **geboren,** heeft die niet gewild als ideaal

maar moet er als eene onvermijdelijke werkelijkheid mede rekenen, tracht die niet te continueeren, maar tracht, gelijk blijkt uit de leuze van arbitratie, die zooveel mogelijk weg te nemen.

Als zevende bezwaar mag worden genoemd de bewering, dat een lid van de Union, al doet hij persoonlijk in de Union niets onbehoorlijks, hij volgens de wet der solidariteit verantwoordelijk staat voor alles wat niet alleen in zijn locale Union maar in geheel de American Federation of Labor geschiedt. (Zie Unionisme, pag. 22, en Rapport, pp. 15 en 16.)

Wel erkent men dat in staat en gezin die solidariteit niet zoo ver gaat, maar wel in eene Vereeniging, zeker omdat men er door een vrije wilsdaad lid van wordt. Dat is echter slechts betrekkelijk waar. Op vele plaatsen is het schier onmogelijk om als werkman te kunnen bestaan zonder zich bij de Union aan te sluiten. Dan is men vrijer om geen burger te wezen dan om buiten de Union te blijven. Daarom is het o.i. dan ook onbillijk de solidariteit hier strikter te nemen dan in gezin, staat, en Kerk. Zelfs in de Kerk erkennen wij het gebruik van protest, appèl, gravamen en tolerantie als middelen om onze verantwoordelijkheid voor het misdrijf van de organisatie weg te nemen. Des te meer in de Union. Een lid van de Union kan dus persoonlijk niet als schuldig worden gehouden voor de zonden die door de Union mochten bedreven zijn indien hij:

a.) Zelf niet mede doet;

b.) Tegen dat kwaad op de wijze hem mogelijk protesteert;

c.) De zonden en gebreken der Union zoekt weg te nemen.

Wel brengt de solidariteit mede eene zekere natuurlijke lotgemeenheid inzake de goede of kwade gevolgen van de handeling van de Union, maar dat is geheel iets anders dan persoonlijke juridische verantwoordelijkheid voor een rechtbank. Zeker maken alle deze overwegingen dit bezwaar tot een zwakken grond voor kerkelijke censuur.

Al deze genoemde bezwaren hangen min of meer samen met het ingaan tegen de beginselen door ons op p. 1 genoemd.

Er zijn echter ook nog eenige meer op zichzelf staande bezwaren, waarop wij ook den aandacht even willen vestigen:

1. Men heeft groot bezwaar in de eeden van de Unions. (Zie Unionisme, p. 30, en Rapport, pp. 13 en 14), en wel vooral om de volgende redenen:

a.) Omdat alleen de Overheid een eed mag afnemen;

b.) Omdat er geen behoefte aan bestaat en het dus een lichtvaardig zweeren moet worden genoemd;

c.) Omdat daardoor de Unions te veel het aanzien van geheime genootschappen krijgen.

Ter wegneming van dit bezwaar willen wij er op wijzen:

a.) Dat de meeste Unions geen eed maar slechts eene plechtige belofte vragen;

b.) Dat waar de eed wordt afgenomen, die een zeer bescheiden vorm heeft, en zoover wij weten de Naam des Heeren er nooit bij wordt gebruikt;

c.) Dat die eed meestal niet van de gewone leden wordt gevraagd, maar van de beambten, die soms een zeer verantwoordelijke positie hebben, en wien veel vertrouwen moet worden geschonken, zoodat de eed niet onnoodig wordt gebruikt.

d.) Dat het zeer twijfelachtig is of alleen de Overheid een eed mag afnemen. Gods Woord zegt het niet, maar geeft integendeel verschillende voorbeelden er van dat private personen elkaar bezwoeren. Onze Catechismus stelt het ook niet zoo voor. Zie Zondag 37, Geesink, Ordinantiën, Deel II, p. 306, en "The Form of Government of the U. P. Church."

e.) Dat de Union wel geheimen heeft en die moet hebben, zoo goed als een gezin of een kerkeraad, maar toch geen geheim genootschap is;

f.) Of de eeden van de Union beantwoorden aan den eisch van den Catechismus, "Tot eer Gods en tot heil van den naaste," kan bevestigend worden beantwoord, indien men in het algemeen het doel en de taak goed oordeelt.

2. Men heeft ook bezwaar in vele van de middelen, die de Unions gebruiken om hun doel te bereiken, omdat het **dwangmiddelen** zijn als: de strike, de boycott, de closed shop, de eisch van officieele erkenning van de Union door de werkgevers, het noodzaken van alle werklieden om tot de Union te behooren.

Wij kunnen hier op al die punten niet stuk voor stuk ingaan, maar merken alleen op:

a.) Dat zelfs de Christelijke werklieden-vereenigingen in Nederland en Duitschland, zoo niet alle, dan toch de meeste van die dwangmiddelen gebruiken.

b.) Dat in een wettigen staatkundigen oorlog al die dwangmiddelen in een anderen vorm en in sterkere mate worden gebruikt, en dat zulks door moralisten steeds wordt gerechtvaardigd. Geldt dat dan ook niet evengoed in een socialen oorlog van den arbeid tegen het capitalisme? Ook hier is vaak zonder dwang geen overwinning mogelijk.

c.) De dwang die de Union gebruikt, is niet door geweld

van wapenen, dat alleen de Overheid toekomt. Wel werd er vaak geweld gepleegd tijdens eene werkstaking, en misschien dat soms de besturen van eene Union daar wel op eene verraderlijke wijze de hand in hadden. Toch is zulks niet het doel van de Unions. Dat zijn enkele van die hysterische uitbarstingen, die alle goede bewegingen, zelfs de Reformatie hebben ontsierd, en waarnaar het geheel niet mag worden beoordeeld.

3. Dan meent men dat de Unions zich schuldig maken aan Sabbathsschending

a.) Door vast te stellen dat voor Zondagswerk meer moet worden betaald.

Wij oordeelen echter dat met deze bepaling juist bedoeld is om den Zondagsarbeid tegen te werken.

b.) Door het houden van meetings op Zondag.

Dit geschiedt in sommige Unions, doch daarvoor zijn dan verschoonende omstandigheden, die ieder afzonderlijk moeten worden beoordeeld.

4. Ten slotte wordt nog al bezwaar ingebracht, dat de Unions zondige middelen gebruiken om zichzelf finantieel te bevoordeelen als: Excursions op Zondag, danspartijen, kaartspel, enz.

Wij willen gelooven, dat zulke dingen gebeurd zijn, doch slechts zelden in aanmerking nemende het groot getal Unions. Dan zijn zij ook locaal en niemand wordt verplicht mede te doen. De voorvallen die ons bekend werden, gingen niet eens van de Union officieel uit, maar van een clubje uit de Union. Geen van die dingen behooren tot het wezen der Union.

Vergun ons nu nog eenige korte algemeene opmerkingen.

1. Het komt ons voor, dat er weinig grond voor bestaat om de Unions te verdeelen in twee klassen, n.l. **dragelijke** en **niet-dragelijke,** daar toch alle Unions dezelfde beginselen en doel hebben, en zoo goed als allen zijn vereenigd in The American Federation of Labor.

2. Dat wij in het censurabel verklaren van het lidmaatschap der Union als Kerken zoo goed als alleen staan in de wereld, terwijl de meeste andere Kerken voor de Unions opkomen.

3. Dat ofschoon de vroegere Gilden in alle wezenlijke punten met de Unions uit onzen tijd overeenkomen, toch, zoo ver wij konden nagaan, er niet een van de Hervormers of van de leiders der Gereformeerde Kerken er een woord van veroor-

deeling over heeft uitgesproken. Calvijn was zelfs twee jaren te Straatsburg lid van het kleermakersgilde, daar hij anders het burgerrecht niet kon krijgen.

4. Het komt ons zeer twijfelachtig voor, of het volgens Gereformeerd Kerkrecht de roeping der Kerken is zich over dergelijke sociale bewegingen en vereenigingen uit te spreken, en die onder een soort van ban te plaatsen.

5. Het komt ons gewenscht voor dat deze Synode onze kerken in overweging geven of het niet noodig is om het door de vroegere Synoden ingenomen standpunt inzake de Unions te wijzigen. De Synode benoeme tevens een Comm. voor dit doel om de zaak te onderzoeken, de volgende Synode met advies te dienen, en gedurende deze twee jaren belanghebbenden desgevraagd met raad te dienen.

6. Wji waren eerst van plan deze zaak voor de Synode in een reeks artikelen in "De Wachter" te behandelen, doch bij meer nadenken kwamen wij tot de conclusie dat zulks voorbarig kon schijnen, en ook eene agitatie kon verwekken, waardoor uwe vergadering in hare vrijheid van handelen werd belemmerd. Daarom kwamen wij eerst tot de Synode.

Wat wij u nu leveren is een soort uittreksel van andere stukken, waarin wij de verschillende punten meer in het breede hebben behandeld. Mocht deze toelichting te kort en onvolledig zijn, en mocht uwe vergadering het der moeite en onkosten waardig oordeelen, dan zijn wij genegen om over te komen, en uwe vergadering of de Comm. van prae-advies ons standpunt nader toe te lichten.

U de leiding des H. Geestes in al uwen arbeid, ook omtrent deze gewichtige zaak toewenschende, blijven wij, uw broeder in Christus,

J. GROEN.

BIJLAGE XI

RAPPORT DER DEPUTATEN VOOR ZUID AMERIKA.

Vaders en Broeders:

Deputaten ter behartiging der geestelijke belangen onzer stamgenooten in Zuid Amerika, brengen ter Synodale tafel, met dank aan den Heere, het volgende verslag en advies:

Volgens Synodaal besluit hebben ze eene collecte aanbevolen in alle gemeenten, en deze collecte, met het batig saldo, bedroeg de som van $2,406.65. Hiervan is uitgegeven voor kerkgebouw en subsidie in Tres Arroyos, $1,400; voor subsidie in Buenos Ayres, $800; en voor "De Wachter"-verspreiding, wissels, porten, en reiskosten, $106.82. Dit laat in kas $99.83.

Beide kerkeraden hebben Deputaten herhaaldelijk verzocht hun dank over te brengen aan de Synode en de geheele Kerk, gelijk wij bij dezen doen. Ook past ons een woord van dank aan de Peoples State Bank in Holland, daarvoor dat deze broeders het geld telkens gratis verzonden naar een bank in Buenos Ayres.

De gemeenten Buenos Ayres en Tres Arroyos hebben nu elk een predikant, respectievelijk Dss. A. C. Sonneveldt en Sj. Rijper. De laatste volgde Ds. Rolloos op, eerst als hoofdonderwijzer, en later met toestemming der Deputaten beiderzijds, ook als predikant. Beide broeders ontmoeten vele moeilijkheden in hun werk, maar toch arbeiden ze nog met lust en moed voort, gesteund door een aantal trouwe medebroeders en zusters.

Volgens de laatste statistieke opgaven, telt de gemeente in Buenos Ayres 44 belijdende leden, 80 doopleden, en 30 geregelde kerkgangers; en de gemeente in Tres Arroyos 32 belijdende leden, en 52 doopleden.

De Chr. School in Buenos Ayres telt 53 leerlingen, en heeft tot hoofdonderwijzer H. H. Hogendorp, zoodat Ds. Sonneveldt nu vier maanden per jaar in de Chubut Boerkolonie arbeiden kan, en ook eenigen tijd in Rosario.

De Chr. School in Tres Arroyos telt 36 leerlingen, met Ds. Rijper tot hoofdonderwijzer; doch daar deze broeder noodig meer tijd hebben moet voor evangelisatie arbeid in andere kolonies, zooals San Cajetano en Pehuel, zal er wellicht spoedig nog een Chr. hoofdonderwijzer bij moeten komen.

De gemeenten leven reeds in Classicaal verband met elkaar, naar den leiddraad der D. K. O.; maar het Synodaal verband tusschen Classis Buenos Ayres en de Geref. Kerken in Nederland is nog niet geregeld, en zal wellicht eerst op een volgende Gen. Synode vastgesteld kunnen worden.

Deputaten der Geref. Kerken in Nederland zullen aan de komende Gen. Synode voorstellen opnieuw Depp. voor Argentinië te benoemen, met opdracht als te voren. In overeenstemming hiermee adviseeren uwe Depp. ook, dat de Synode weer Deputaten benoeme, met een mandaat conform met dat van Nederland.

U, ook in deze zaak, de leiding des Heiligen Geestes toebiddend,

Met eerbied onderworpen.

Deputaten ad hoc,
J. GROEN, Pres.,
J. WYNGAARDEN, Secr.-Penn.,
J. VAN LONKHUYZEN.

BIJLAGE XII

RAPPORT LIDMAATSCHAP HERSTEL VAN GESCHEIDENEN.

Eerwaarde Broeders, Leden der Synode:

Uwe Commissie, benoemd volgens besluit der Synode, Acta 1912, 62, §6, Art. 75, om de Instructie van Classis Grand Rapids Oost, in te denken en te onderzoeken **of** en **hoe** het mogelijk is op Bijbelsche gronden, dat menschen die echtscheiding verkregen op onbijbelsche gronden, en later weer huwden, in onze Kerk kunnen worden opgenomen, nadat zij tot hartgrondige bekeering zijn gekomen, heeft de eer u het volgende aan te bieden:

I.

Bij de overweging dezer instructie wijzen wij allereerst op de wijze waarop wij dezelve hebben opgevat. Blijkbaar is de opdracht uwer Commissie om te onderzoeken of personen die op onbijbelschen grond den echt gingen breken en later weer huwden en daarna over geheel de handeling tot hartgrondige bekeering kwamen, weer kunnen optreden als leden der Kerk.

Dit toch meende de Commissie moest de opvatting der Instructie zijn, ofschoon de mogelijkheid bestaat dat er door die hartgrondige bekeering ook **kan** bedoeld zijn, een bekeering tot God van alle zonden.

Het gaat hier dus over menschen die echtscheiding verkregen op een zekeren grond, liggende buiten de duidelijk aangegeven grond in de Heilige Schrift, n.l. overspel of hoererij. Steeds heeft de Kerk slechts één Bijbelschen grond voor echtscheiding meenen te vinden. Ook heeft de Synode onzer Kerk, bij herhaling uitgesproken, dat er in dezen slechts één grond gevonden werd in Gods Woord. Vide Acta Synodi 1890, Art. 65; 1896, Art. 62, §3, b.; 1898, Art. 84, 2a., b, en 1906, Art. 23, Bijlage 10.

Waar de Kerk dus telkens weer slechts één Bijbelschen

grond voor scheiding van den echt aanvaardde, zoo staan daarmede voor haar, alle andere gronden geoordeeld als onbijbelsch en derhalve ongeldig. Voor het bovengenoemd standpunt der Kerk, zijn telkens ruimschoots gronden aangegeven en daarom achten wij het minder noodzakelijk, die gronden te herhalen. Wij verwijzen daarvoor naar de bovengenoemde Acta.

II.

Menigmaal wordt er beweerd dat deze zonde van echtscheiding, gevolgd door een later huwelijk, een zonde is, in onwetendheid bedreven, en daarom wanneer er hartgrondige bekeering kwam, kon gerekend worden tot dat zondig "eertijds" te behooren. Deze bewering is onzes inziens onjuist. Wanneer de Apostel Paulus van de zonde in onwetendheid bedreven, handelt, bedoelt hij daarmede, positieve onwetendheid, zoodat de zoodanige niet wist, dat hij zich bezondigde tegen de wil en wet des Heeren. Zóo kunnen de heidenen zondigen en zoo hebben de Joden gezondigd, toen zij Jezus kruisigden; maar in dezen zin is de zonde van echtbreuk onder het Christendom niet denkbaar.

Bijna niemand derzulken, hoe treurig de toestand ook zijn mocht, waarin hij of zij verkeerde, toen de zonde bedreven werd, durft positief beweren, dat zij niet wisten en beseften tegen Gods wil en wet te handelen. Men wist wel verkeerd gehandeld te hebben. Niet slechts later, toen men tot inzicht kwam van de diepe bedorvenheid des harten, maar ook reeds toen, toen men de daad bedreef, was die kennis aanwezig. Dezulken beweren dan ook niet dat zij niet beter geweten hebben, maar de omstandigheden leidden er toe en men kon haast niet anders.

Veelal dan wordt de echt gebroken, met voorbedachten rade en na kalm overleg. Het is geen zonde in overijling gepleegd, gelijk zulks met vele andere zonden het geval is.

Wij willen geenszins ontkennen, dat bij velen wellicht, in latere jaren, een oprecht berouw en schuldbelijdenis voor God kan plaats hebben—ja, wij nemen zelfs aan dat dit het geval is bij velen; maar daarmede verandert de zaak werkelijk niet.

Al komt men tot hartgrondige bekeering over die zonde, dan vatte men daarbij wel in het oog dat zulke menschen in een staat van zonde gekomen zijn, waarin zij voortdurend blijven voortleven, tot de dood tusschen beide treedt.

Men kan niet ongedaan maken wat men misdaan heeft, niet alleen, maar men bestendigt de zonde, door voortdurend in dien staat te blijven leven.

Met een beroep op: "Die zijn zonde belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden," met toepassing op de gevallen in kwestie, vordert men niets, want van een laten der zonde is hier geen sprake. Men heeft zich dat onmogelijk gemaakt.

Nu is het om meer dan een reden volkomen waar, dat zulk een toestand diep treurig is en dat ons Christelijk medegevoel tot dezulken kan uitgaan, maar het valt niet in te zien, hoe daarin op grond van Gods Woord, verandering kan gebracht worden, zoodat zij tot de volledige gemeenschap der zichtbare Kerk kunnen toegelaten worden. Wij zullen ons in die gevallen moeten tevreden stellen om te blijven bij de duidelijke uitspraak der Heilige Schrift.

Uwe Commissie kan niet anders, dan op grond van het bovengenoemde te constateeren, dat zij geen bijbelschen grond of gronden gevonden heeft, om dezulken weer in den schoot der Kerk op te nemen, waar het huwelijk op onbijbelsche gronden ontbonden werd.

III.

Of de genoemde hartgrondige bekeering dan geen grond biedt ter opname in de zichtbare Kerk? Valt daar dan volstrekt niet mede te rekenen? Het komt ons voor dat grond voor opname in deze gevallen niet kan gezocht worden in de hartgrondige bekeering, maar uitsluitend moet ons het Woord Gods dien grond bieden. Spreekt de Heilige Schrift er zich niet over uit, dan moeten wij in zulke onverklaarbare gevallen, het geheel aan God overlaten, die alle dingen kent en voor wiens oog alles naakt en geopend is.

Kunnen wij als Kerk, ook daar waar hartgrondige bekeering zich voordoet in de genoemde gevallen, niet vaststellen op grond van Gods Woord dat zij toegelaten kunnen worden in de zichtbare Kerk, daarom geeft dit niemand nog het recht om te concludeeren dat hij of zij daarom buiten de eeuwige zaligheid gesloten is.

Ons oordeel kan in dezen nimmer absoluut zijn. Dit alleen komt aan God den Heere toe. Ook hier mag het gelden dat de verborgene dingen voor den Heere onzen God zijn en de geopenbaarde voor ons en onze kinderen.

IV.

Om al deze redenen, is het oordeel uwer Commissie dat het de Synode ten zeerste dient ontraden te worden, om bepalingen te maken betreffende deze zaak, die als regelen zouden gelden voor alle gevallen.

Steeds toch zal ieder concreet geval door kerkeraad, Classis of Synode moeten beoordeeld worden.

Een vaststaande regel door de Synode te maken, zou zeer gevaarlijk zijn voor de practijk. Kerkeraden en Classen kunnen zich over ieder concreet geval uitspreken en des vereischt, kan ieder concreet geval voor de breedste vergadering onzer Kerk komen.

Met eerbied onderworpen.

Uwe Commissie,
PROF. F. M. TEN HOOR,
DS. G. L. HOEFKER,
DS. B. H. EININK.

INHOUD

(De cijfers wijzen de Bladzijden aan.)

Academy, Calvin College, zie Theol. School.
Algemeene Kas, Inwendige Zending, p. 18, Bijlage III. Zie ook p. 71.
Arbeidersbeweging. Zie Unions.
Archief in Theol. School, 28.
Assurantie fonds, 14.
Attesten van Lidmaten mede te geven, 69.
Avondmaal aan Kranken, 17.

"Banner" aankoop, 21.
Belijdenis Vragen, 68, 69.
Benoemingen, Commissies, 82, 83. Middelbaar Onderwijs, 29; Curatoren, 36; depp. ad examina, 37; depp. Heiden Zending, 43.
Bezwaarschriften, E. F., 73; Ds. Borduin, 76; Ds. Van der Werp, 77; tegen predikant in Cl. Illinois, 81. (Vgl. Protest.)
Biddag, Nationale, 85.
Bureau, Verstrooiing, 19.
Bijlagen. I. Synodale Comm., p. 85.
II. Curatorium Rapport, 87.
III. Inwendige Zending, 93.
IV. Heiden Zending, 96.
V. Joden Zending, 108.
VI. Emeritus Board, 110.

VII. Kerkhulp, 112.
VIII. "Wachter" Comm., 115.
IX. Arbeiders Beweging en Unions, Meerderheids Rapport, 119.
X. Minderheids Rapport, 121.
XI. Deputaten, Zuid Amerika, 131.

Calvin College. Zie Theol. School.
Chicago Hebrew Mission, pp. 20, 24.
Classis, Engelsch, p. 12.
Correspondentie met Ned. Geref. Kerken, p. 15.
Curatoren, benoemd, 36.
Curatorium, Verslag, Bijlage II. Zie verder Theol. School, De Jong, Prof. G. D., pp. 33, 35, 81.

Deputaten ad Examina, Verslagen, p. 8; Benoemd, 37.
Deputaten naar Correspondentie Kerken, Verslag, 8.
Deputaat naar Geref. Kerken, 7.
Dep. van Geref. Kerk in Amerika, 34.
(Zie Benoemingen, 82, 83.)

Echtscheiding, zie Huwelijk en Echtscheiding.
Educational Secretary, 89, 32.
Emeritaats verklaringen, Dss. Noordewier, A. J. Brink, Huizingh, H. Van der Werp, 13; Ds. Kole, 81.
Emeritus Board, Bijlage VI. Toelagen goedgekeurd, 13.
Endowment Fonds, 33.
Engelsch geoorloofd op kerkelijke vergaderingen, 13.
Engelsch Psalmboek, 11.

Federal Council, coöperatie met, 14, 83.
"Field Secretary" voor de Zending, 39.
Formulier, royeering doopleden, 72; Comm., 83.

Gravamen tegen vertaling van "certain" in definite faith (Cat. Afd. VII), 12.

Heiden Zending zaken, p. 38; Opleidings-school, 38; verschil met roepende kerken, 39; Field Secretary, 39; te bezetten posten, 40; aantal deputaten, één uit elke Classis, 40; Missionaire vakken, 41; "Layworkers," 41; deputaten, niet depp. van zendende kerken, 42; inspecteurs. buiten den Board, 42; Classis Hackensack en Zuid Amerika, 42; Deputaten, Mission Board, 43. (Zie Bijlage IV).

Hulst, Ds. L. J., vergoeding "Wachter" arbeid, 24.

Huwelijk en Echtscheiding, 13, 38, 73; Comm. 83.

Inwendige Zending zaken, Bijlage III; Steun uit Alg. Kas toegezegd, 18; Collecten er voor, 71; Deputaten, 82.

Janssen, Dr. R., 27, 81.

Joden Zending, Bijlage V., p. 20. Deputaten, 82, vgl. Paterson, en Chicago Hebrew Mission.

Kerkelijk Handboekje, 11, 72.

Kerkenorde Zaken: Vgl. p. 11. Ds. Fortuin's voorstel, 44; revisie ontwerp, 44 v.v.; Wijzigingen voorgesteld, 46 v.v.; Particuliere Synoden, 50.

Kerkenorde, vastgestelde tekst, 52 v.v.; Belijdenis vragen, 68; Attesten medegeven, 69; vervallen van attesten, 69; Tijd van bediening en beroepings-termijn, 69 v.v.; Bedanken van lidmaatschap regel, 70; Opgaven van namen van verstrooide leden, 71; Collecten voor Inwendige Zending, 71; Aanblijven voor kerkeraadsleden, 71; Vertaling Kerkenorde, 72, 83; Formulier, royeering van doopleden, 72.

Kerkhulp, Bijlage VII; Aanschrijving nalatige gemeenten, 13; deputaten, 82.

Lidmaatschap vervallen, zoo attesten niet ingeleverd, 69.

Mohammedanen Zending, 20.

Mormonisme in Nederland, enz., 15; Comm., 83.

National Christian Association, 24, 82.

Paterson Hebrew Mission, 20.
Professoren benoemingen. Zie Theol. School.
Protest, Ds. Van Vessem, 35.
Psalmboek, Engelsch, 11.
Publicatie Zaken: Aankoop van "The Banner" 21; "Wachter" Comm. uitbreiding, 23; Reglement wijziging, 23; Personeel herbenoemd, 23; Gratificatie, 23; Incorporatie, 23; Vergoeding, Ds. Hulst, 24. Zie Bijlage VIII., Leden Pub. Comm., 82.

Roseland kerken bedankt, 82.
Rouwbeklag Resoluties, 26.

Sabbatschool Rooster, 8, 83.
Statistiek der gemeenten op te zenden aan de Stated Clerks, 16.
Synodale aanslag, 10.
Synodale Comm., Bijlage I. Leden, p. 82. Stated Clerk, 82.
Synodale Penningmeester, 10, 82.
Synode, volgende, te Grand Rapids, 82.

Theologische School en College zaken, Bijlage II; Curatoren aantal, 25; Kiezen van Professoren, 25; Ad vitam veranderd in definitief, 26; Toezien op vereischten, 26; Vijfde Prof. Seminarie, 26; Drietal voor O. T. vakken, 27; Verkiezing van Prof. Janssen, 27; Prof. Ned. Taal, 27; Schoolgebouw verkoop, 27; Archief in School, 28; Overdracht Prep. College aan Vereeniging, 28; Educational Secretary, 32; Proff. aan College, 32; Endowment Fonds, 33; Verkiezing Prof. Hist. Theol., 33, 36.
Toespraken: Ds. A. Keizer, p. 3; Dr. Blanchard, 24; Ds. Heemstra, 34; Ds. Porter; Dr. Brooks; Ds. J. W. Brink; Clarissa Pierson, 34, 35.

Unions en Arbeidersbewegingen, 13, en Bijlagen IX. en X. (Vgl. 8); Commissie Unions, 83; Varia Comm. Rapport, 13.

Vereeniging, Middelbaar Onderwijs, 29.
Verstrooiing. Bureau ter voorkoming van, 19; Opgave van namen der verstrooiden, 71; Leden van het Bureau, 83;
Volbeda, Dr. S., 33, 36, 81.
Vrouwen Stemrecht, 16, 83.

"Wachter"—Zie Publicatie-zaken.

Zending, zie Heiden-, Inwendige-, Joden-, Mohammedanen-Zending.
Zuid Afrika, Geref. Kerk, 85.
Zuid Amerika, Geref. Kerken, Bijlage XI, en p. 21.
Zuid Amerika, Zending in——— en Cl. Hackensack, 42.